ПРОЕКТ

Стратегічний план розвитку

Куликівської об’єднаної територіальної громади

до 2020 року

2018 рік

З М І С Т

Вступ 6
1. Опис процесу стратегічного планування 8
2. Список членів робочої групи по підготовці Стратегічного плану розвитку Куликівської об'єднаної територіальної громади до 2020 року 12
3. Описово-аналітична частина 13
3.1. *Загальна характеристика Куликівської об'єднаної територіальної громади* 13
3.1.1.Місце розташування 13
3.1.2.Навколишнє середовище 14
3.1.3.Історико-культурна спадщина 14
3.2. *Соціальний стан. Людський та трудовий потенціал* 15
3.2.1.Демографічний стан 15
3.2.2.Зайнятість населення та ринок праці 18
3.2.3.Заробітна плата 22
3.2.4.Пенсійне забезпечення 23
3.2.5.Соціальне забезпечення 24
3.3. *Розвиток соціальної інфраструктури* 26
3.3.1.Житловий фонд 26
3.3.2.Загальна освіта 27
3.3.3.Охорона здоров'я 31
3.3.4.Розвиток культури та туризму 34
3.3.5.Розвиток фізичної культури та спорту 36
3.3.6.Реалізація молодіжної політики 37
3.3.7.Релігійні організації та установи 37
3.3.8.Технічна та комунальна інфраструктура 37
3.3.9.Транспорт та комунікації 39
3.4.*Розвиток основних економічних галузей* 41
3.4.1.Промисловий комплекс 41
3.4.2.Розвиток сільськогосподарського комплексу 43
3.4.3.Розвиток підприємництва і ринкової інфраструктури 47
3.4.5.Інвестиційна діяльність 48
3.4.6.Розвиток споживчого ринку 49
3.5. *Бюджетний профіль району* 50
3.5.1.Доходи. Загальна характеристика 50
3.5.2.Доходи бюджету у розрізі територій 50
3.5.3.Видатки. Профіцит - дефіцит бюджету району 53
3.5.4.Бюджет розвитку 55
3.5.5.Підвищення фінансової незалежності місцевих бюджетів та ефективності використання бюджетних коштів 55
3.6.*Природокористування* 56
3.6.1.Природні ресурси та рекреаційний потенціал 56

3.6.2.Використання земельних ресурсів 57
3.7.*Екологічна ситуація та утилізація відходів* 60
3.8. Розвиток громадянського суспільства. Інформаційний простір 63
4.Головні чинники стратегічного вибору 64
4.1.Сценарії розвитку Куликівської громади 64
4.2.Місія та Стратегічне бачення розвитку Куликівської ОТГ 66
4.3. SWOT- аналіз Куликівської громади 67
4.4.SWOT- матриця Куликівської громади 68
4.5. Порівняльні переваги, виклики і ризики Куликівської громади 72
5. Стратегічні, операційні цілі та завдання 73
5.1. Економічний розвиток території 74
5.2.Поліпшення стану обслуговування населення 81
5.3.Забезпечення гармонійного розвитку жителів об'єднаної територіальної громади. 85
6. План реалізації 92
Часові рамки і засоби реалізації 92
Очікувані результати та показники 95
Орієнтовний фінансовий план 95
Європейські та позаєвропейські джерела розвитку 97
7. Система управління, моніторингу та оновлення Стратегічного плану 104
Управління процесом реалізації Стратегічного плану 105
Процедура моніторингу Стратегічного плану 105
8.Каталог технічних завдань та проекти місцевого розвитку 107
9. Операційний план впровадження на 2018-2020роки 130

Перелік скорочень

ДНЗ - дошкільний навчальний заклад
ЄС - Європейський Союз
ЖКГ - житлово-комунальне господарство
ЗНО - зовнішнє незалежне оцінювання
ЗУ - Закон України
КУВ - Комітет з управління впровадженням стратегічного плану
МСБ - малий та середній бізнес
МТД - міжнародна технічна допомога
ОДА - обласна державна адміністрація
ОМС - органи місцевого самоврядування
ОТГ – об’єднана територіальна громада
ПТНЗ - професійно-технічні навчальні заклади
РДА - районна державна адміністрація
СОК - сільськогосподарський обслуговуючий кооператив
ТЗ - технічне завдання на проект місцевого розвитку
ТПВ - тверді побутові відходи
ЦНАП - центр надання адміністративних послуг

ВСТУП

Процес децентралізації влади, що розпочався в Україні у 2014 р., призвів до утворення 07 лютого 2017 року Куликівської об'єднаної територіальної громади.

Все більшої ваги набирає тенденція до ефективного використання власних ресурсів, створення територіальної згуртованості.

Спроможні об'єднані територіальні громади (далі ОТГ) повинні стати базовим елементом ефективної системи влади в Україні. На етапі створення громада зустрілася з багатьма викликами, серед яких є:

- відсутність загальноприйнятих пріоритетів щодо забезпечення надання базових послуг мешканцям ОТГ. Кожен орган місцевого самоврядування, який увійшов до складу ОТГ, до об'єднання мав власні пріоритети розвитку та власну систему цінностей щодо управління ресурсами. Після об'єднання ці пріоритети мають бути переглянуті та вироблені підходи до управління «об'єднаними» ресурсами;
- потреба ефективного управління новими земельними, бюджетними ресурсами, які стали доступними для ОТГ і можуть бути використані для розвитку;
- збільшення кількості зацікавлених сторін, з якими потрібно узгоджувати прийняття рішень у межах ОТГ.

Куликівська громада повинна ефективно відповідати зовнішнім викликам, таким як глобалізація економіки, підвищення мобільності трудових ресурсів та пов'язаний з цим ріст безробіття, посилення конкуренції за інвестиції та ресурси.

Відповіддю на ці виклики може стати перспективне (середньо- та довгострокове) планування ОТГ. Важливим є не тільки (і не стільки) результат (планувальний документ), скільки сам процес його створення за участі широкого кола зацікавлених сторін – представників різних населених пунктів, різних підприємств, установ та організацій, різних політичних поглядів.

Однією з ознак «стратегічності» плану є довгостроковий (понад 7 років) період планування. Однак, на першому етапі створення ОТГ термін «стратегічне планування» не може бути повноцінно застосованим з наступної причини – Стратегія громади повинна узгоджуватися зі стратегіями вищого рівня – області, країни. Наразі, стратегії вищого рівня розроблені на період до 2020 року.

Тому у цей період становлення розроблено середньостроковий (на 2018-2020 рр.) план розвитку ОТГ. У 2020 році, коли будуть сформовані базові умови функціонування ОТГ, можна буде розробити більш довгостроковий (на 7 років) стратегічний план розвитку ОТГ.

У новоствореної Куликівської ОТГ, умовно кажучи, відсутня «історія», тобто, тенденції розвитку територіальної громади як цілісної територіальної соціально-економічної системи за попередні періоди, які матимуть суттєвий вплив на подальшу суб'єктність ОТГ. Проте, загальні процеси можливо розгледіти на тенденції розвитку Куликівського району, так як об'єднання територіальних громад відбулось в межах району (лише одна Смолянська

громада не входить до складу новоствореної ОТГ).

При формуванні даного середньострокового плану розвитку ОТГ використані напрацювання вітчизняних і закордонних учених, громадська думка, практичні пропозиції фахівців, щодо вирішення проблем, досягнення цілей розвитку ОТГ. Реалізація стратегії можлива шляхом залучення органів державної влади, населення, представників бізнесу та громадських організацій.

Середньостроковий план визначає мету, вектори соціально-економічних перетворень, пріоритети, індикатори становлення та розвитку ОТГ.

Очікується, що всі зусилля адміністративних органів, громадянського суспільства і громадян будуть націлені на успішну реалізацію пріоритетів та заходів, передбачених середньостроковим планом.

1. Опис процесу стратегічного планування

Економічний розвиток включає стратегії та програми, здійснення яких дозволяє об'єднаній територіальній громаді пристосуватися до економічних змін шляхом поліпшення свого конкурентного положення з огляду на вирішальні фактори виробництва: людські ресурси, інформацію та технології, капітал та інфраструктуру.

Стратегічне планування – системний шлях до управління змінами й досягнення консенсусу в регіоні, а також створення спільного бачення майбутнього розвитку, творчий процес визначення проблем та погодження реалістичних цілей, завдань і стратегій, здійснення яких вирішить ці проблеми. Стратегічне планування є також потужним інструментом об`єднання бізнесу та місцевої влади для створення публічно-приватних партнерств, що має позитивний вплив на місцевий діловий клімат та конкурентне становище громади, а також на вирішення інших питань, пов'язаних з рівнем життя всіх громадян.

Методологія розглядає сталість (сталий розвиток) і соціальну інтеграцію як основні принципи місцевого розвитку. Сутність методології викладено в таблиці «Принципи місцевого розвитку».

Таблиця 1.

Принципи місцевого розвитку

Відповідальне управління навколишнім середовищем та раціональним використанням	• забезпечення різних потреб усіх громадян через сприяння особистому благополуччю та соціальній інтеграції; • забезпечення рівних шансів для всіх, покращення обізнаності щодо обмежених природних ресурсів та небезпеки для середовища проживання; • поліпшення середовища проживання, важливі природні ресурси зберігаються для майбутніх поколінь.
Здорова та справедлива громада	• забезпечення різних потреб усіх громадян через сприяння особистому благополуччю та соціальній інтеграції; • забезпечення рівних шансів для всіх.
Стала економіка	• створення сильної, динамічної і сталої економіки, яка забезпечує процвітання; • створення рівних економічних можливостей для всіх. Екологічні втрати компенсують ті, хто їх спричиняє. Ефективне використання ресурсів стимулюється.
Практика належного управління	• постійне вдосконалення ефективного управління із залученням творчості та активності громадян.

Модель розробки Стратегічного плану було обрано, виходячи з потреб громади.

Етапи розробки Стратегічного плану:

1. Організація роботи

Робоча група (РГ) – колектив осіб, який створений для роботи над Стратегічним планом розвитку Куликівської об'єднаної територіальної громади, до якої було включено представників від громадськості, в.о. старост сіл, депутатів селищної ради, керівників бізнесу та аграрних кампаній. Саме на засіданнях РГ презентувалися, обговорювалися усі напрями роботи та ухвалювалися відповідні рішення.

2. Здійснення соціально-економічного аналізу та SWOT-аналізу

Відправним пунктом процесу розробки Стратегічного плану є інвентаризація статистичних даних. Стратегічний аналіз є чимось більшим від розгляду статистичних показників, оскільки передбачає також дослідження основних тенденцій соціально-економічного розвитку сукупності суб'єктів Куликівської ОТГ за попередній період, дослідження оточення (зовнішнього середовища) та оцінка можливостей розвитку громади.

Після аналізу ситуації було проведено аналіз потенціалу територіальної громади. В основу методики виконання цієї роботи було покладено SWOT-аналіз. На практиці робоча група визначала сильні сторони громади, можливості розвитку, слабкі сторони та зовнішні загрози. Під час засідань проводився мозковий штурм, зосереджений на визначенні взаємодії чинників у рамках кожного з елементів SWOT-аналізу, що мав на меті визначення стратегічної орієнтації, порівняльних переваг, викликів та ризиків розвитку Куликівської громади.

Виявлені сильні сторони, слабкі сторони, можливості та загрози формують чітке уявлення про поточну ситуацію, проблеми та потенціал розвитку територіальної громади, а отже є містком між соціально-економічним аналізом та Стратегією, причому орієнтація Стратегії та основні елементи стратегічних цілей наприкінці цього етапу вже стають очевидними.

Результати виконання цього етапу є такими: 1) Соціально-економічний аналіз Куликівської ОТГ; 2) SWOT-аналіз; 3) Порівняльні переваги ОТГ, виклики та ризики.

3. Визначення стратегічного Бачення

Робочою групою визначено стратегічне Бачення розвитку об'єднаної територіальної громади. Коректне формулювання Бачення з точним зазначенням складових загальної мети розвитку є дуже важливим для успішного впровадження, подальшого моніторингу та оцінки виконання.

Стратегічне Бачення відображає те, куди територіальна громада має прийти в результаті реалізації стратегічного плану розвитку та відображає той конкретний результат, який бажає досягти у майбутньому.

4. Формування стратегічних та операційних цілей із відповідними заходами

Стратегічні цілі було визначено на основі порівняльних переваг територіальної громади з урахуванням викликів, а також можливих перешкод і ризиків на шляху розвитку.

Операційні цілі було визначено як віхи на шляху досягнення стратегічних цілей, які передбачають реалізацію необхідних заходів.

Заходи визначено з метою досягнення відповідних стратегічних цілей на період до 2020 року. Для формування чіткої структури всіх елементів стратегічного плану зазначені заходи стратегічної цілі прив'язані до операційних цілей.

На цьому етапі також проводився процес розробки Плану реалізації, який сформований на основі визначених стратегічних і операційних цілей. Узгоджені конкретні заходи, які мають бути вжиті для досягнення загальних та конкретних цілей. Визначені завдання та їх виконавці, встановлені терміни виконання, визначені необхідні ресурси.

5. Громадське обговорення та ухвалення Стратегічного плану

Після розробки Стратегічного плану розвитку об'єднаної територіальної громади включно з планом його реалізації, Робочою групою було ініційовано проведення громадських слухань. Після проведення громадського обговорення, доопрацьований Стратегічний план поданий на розгляд і затвердження Куликівській селищній раді, як головний документ, в якому визначена політика економічного розвитку Куликівської ОТГ.

6. Моніторинг та впровадження

Для забезпечення належного рівня відповідальності за реалізацію Стратегічного плану, створено систему моніторингу її впровадження. Така система включає Орган з моніторингу, Документ (Положення) про систему моніторингу виконання Стратегічного плану.

Усі засідання Робочої групи проводилися у відкритому режимі, тому всі бажаючі мали можливість брати участь в розробці Стратегічного плану. До роботи залучались також вузькоспеціалізовані фахівці, представники Куликівської районної державної адміністрації та районної ради, експерти Чернігівського відокремленого підрозділу установи «Центр розвитку місцевого самоврядування» в рамках дії Програми «U-LEAD» з Європою».

В цілому, Стратегічний план є основою для його впровадження через проекти розвитку, що випливають із операційних цілей, а також базисом ухвалення управлінських та бюджетних рішень у сфері розвитку Куликівської ОТГ.

Терміни, що вживаються:

Стратегія – план розвитку територіальної громади, що визначає головні пріоритети, цілі, завдання сталого економічного і соціального розвитку на середньостроковий (3 - 5 років) або довгостроковий (7 років) періоди.

Бачення майбутнього – відображення (узагальнення) найбільш загальних та тривалих уявлень про краще майбутнє розвитку території та життя його населення.

Стратегічні цілі – глобальні цілі, досягнення яких буде здійснено в довгостроковій перспективі. Вони відображають в якому напрямку необхідно рухатись з урахуванням існуючих ресурсів. Цілі загально направляючого характеру, досягнення яких можливо в довгостроковій перспективі (відповідають на питання «чого прагнемо досягти»).

Операційні цілі – – більш реальні та досяжні цілі, за допомогою існуючих ресурсів, окреслюють способи досягнення стратегічних цілей (відповідають на питання «як цього досягти»).

Операційний план впровадження – сукупність поетапних планів дій щодо досягнення всіх стратегічних та оперативних цілей з детальним описом заходів, термінів виконання, відповідальних виконавців та джерел фінансування.

SWOT-аналіз – метод аналізу ситуації чи окремої проблеми, що оснований на візуальному представленні та розподілу наявної інформації на чотири категорії, дві з яких містять дані щодо вже існуючих позитивних (сильних сторін) та негативних (слабких сторін) факторів, а інші дві – інформацію щодо можливостей та загрози зміни даної ситуації у майбутньому.

2.Список членів робочої групи по підготовці Стратегічного плану розвитку Куликівської об'єднаної територіальної громади до 2020 року

1.Халімон Наталія Миколаївна – голова Робочої групи, Куликівський селищний голова.
2.Повозник Володимир Леонідович – заступник голови Робочої групи, заступник селищного голови з гуманітарних питань.
3.Момот Марина Олександрівна – секретар Робочої групи, керуючий справами (секретар) виконкому.
4. Богдан Віктор Васильович – член Робочої групи, заступник селищного голови з питань житлово-комунального господарства.
5. Притиковська Наталія Володимирівна – член Робочої групи, виконуючий обов'язки старости на території села Бакланова Муравійка.
6. Лазар Галина Михайлівна – член Робочої групи, виконуючий обов'язки старости на території сіл Вересоч, Веселе.
7. Андрієнко Людмила Олексіївна – член Робочої групи, виконуючий обов'язки старости на території сіл Вершинова Муравійка, Кошарище.
8. Ревко Анатолій Петрович – член Робочої групи, виконуючий обов'язки старости на території села Виблі.
9. Трикашна Оксана Миколаївна – член Робочої групи, виконуючий обов'язки старости на території сіл Горбове, Глузди, Уборки.
10. Кравченко Олександр Петрович – член Робочої групи, виконуючий обов'язки старости на території села Дроздівка.
11. Дурицька Наталія Василівна – член Робочої групи, виконуючий обов'язки старости на території села Жуківка.
12. Бойко Василь Михайлович – член Робочої групи, виконуючий обов'язки старости на території села Кладьківка.
13. Шестак Валентина Петрівна – член Робочої групи, виконуючий обов'язки старости на території сіл Ковчин, Українське.
14. Дідур Анатолій Арсенович – член Робочої групи, голова постійної комісії Куликівської селищної ради з питань бюджету, соціально-економічного розвитку та комунальної власності.
15. Єрко Петро Павлович – перший заступник голови райдержадміністрації (за згодою).
16. Плічко Людмила Анатоліївна –начальник відділу економічного розвитку райдержадміністрації (за згодою).
17. Авжи Лариса Миколаївна – начальник фінансового управління Куликівської селищної ради.
18. Масльонка Світлана Петрівна – директор районного будинку культури (за згодою).
19. Анюховська Людмила Петрівна – начальник відділу освіти райдержадміністрації (за згодою).
20. Клочок Ніна Володимирівна – депутат районної ради (за згодою).
21. Дмитришина Лідія Дмитрівна – головний лікар комунального закладу «Куликівський центр первинної медико-санітарної допомоги» Куликівської районної ради Чернігівської області (за згодою).

3. Описово–аналітична частина

3.1. Загальна характеристика Куликівської об'єднаної територіальної громади

3.1.1. Місце розташування

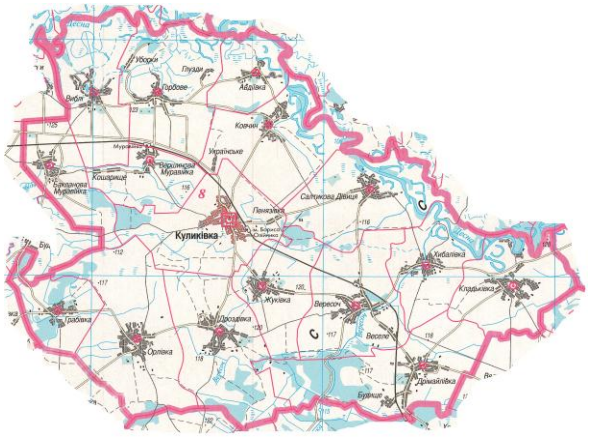

Куликівська об'єднана територіальна громада створена 07 лютого 1917 року. До складу громади увійшли населені пункти: смт Куликівка, села Пенязівка, Авдіївка, Б.Муравійка, В.Муравійка, Кошорище, Вересоч, Веселе, Виблі, Горбів, Глузди, Уборки, Грабівка, Дрімайлівка, Будище, Дроздівка, Жуківка, Кладьківка, Ковчин, Українське, Орлівка, С.Дівиця, Хибалівка. Куликівська об'єднана територіальна громада розташована в центральній частині Чернігівської області. Межує з Чернігівським, Менським, Козелецьким, Борзнянським, Ніжинським та Носівським районами.

По території громади проходить залізнична магістраль Південно-Західної залізниці та автомобільна дорога Чернігів-Пирятин, що дає можливість зручного сполучення з столицею України м. Києвом, обласним центром, іншими містами держави, містами Білорусії та Росії. Відстань від громади до міста Києва залізницею – 173 км, до обласного центру – 36 км, автошляхами відповідно 151 км та 39 км.

Куликівська ОТГ займає площу 861,8 кв. км.

Адміністративний центр – селище Куликівка. Питома вага громади в області за територією – 2,7%, по населенню – 1,5%. Для громади характерним є переважання сільського населення, на характер розселення якого значно впливають природні умови.

Станом на 01.01.2017 року на території громади проживає 15,9 тис. осіб, кількість міського населення складає 5,4 тис.осіб, сільського – 10,5. Щільність населення є однією із найменших серед районів області і становить 18 осіб на кв.км.(по області – 32 особи на кв.км, по Україні – 70 осіб на кв.км).

Низька урбанізація та щільність населення створюють додаткові проблеми у розвитку громади, пов'язані з обмеженістю трудових ресурсів.

Таблиця 2

Порівняння громади

	Площа (км^2)	Площа у % до загальної площі країни	Населення, тис.осіб	Населення у % до загального населення країни	Щільність населення, осіб/кв. км
Куликівський район	944	0,15	16,8	0,039	18
Куликівська ОТГ	861,8	0,14	15,9	0,037	18
Довідково:					
Чернігівська область	31 903	5,3	1033,4	2,4	32
Україна	603 628	100	42584,5	100	70

3.1.2. Навколишнє середовище

Куликівська ОТГ розташована у зоні мішаних лісів. Територія відрізняється своєрідним ландшафтом. Поверхня рівнинна, в багатьох місцях заболочена. Її основою є Придніпровська низовина. Ґрунти – дерново-підзолисті, торфоболотні, чорноземи. Середній кадастровий бал – 49.

Корисні копалини: пісок та сировина для виготовлення цегли.

Клімат – помірно-континентальний. Середньорічна кількість опадів коливається від 500 до 600 мм. Зима помірно-холодна, середня температура січня – -7^0С. Висота снігового покрову 0,3-0,4 м. Літо помірно-тепле, середня температура липня – $+19^0$С.

Річкова мережа включає одну велику річку – Десну та малі річки Кривуша, Смолянка, Вересоч, Лебедь, Угорь. Площа водного дзеркала під природними водотоками (річками та струмками) – 793,5 га.

На території району знаходяться 132 водойми (з площею водного дзеркала більше 0,5 га) загальною площею майже 538,9 га, та 50 малих водойм (площа водного дзеркала менше 0,5 га) площею 16,6га.

Всього в районі 94 озера загальною площею водного дзеркала 488,0 га, 1 наливний ставок – 8,5 га та 37 ставків-копаних 42,4 га.

Ліси займають 9541,03 га. На території району розташовані заповідники «Ледань», «Селецьке» та «Грабовий ліс».

3.1.3. Історико-культурна спадщина

Селище Куликівка (центр громади) бере початок від першого поселенця над болотом на середині поштового шляху між двома древніми містами Черніговом і Ніжином. У письмових джерелах Куликівка згадується з середини XVII століття. Найдавніша споруда, яка збереглася до сьогоднішнього дня – Архістратиго-Михайлівська церква (кінець XVII ст.).

Найбільш визначне село громади – Салтикова Дівиця, яке з 1648 року було сотенним містечком Ніжинського полку, а пізніше – волосним центром. Село мало 4 церкви, при яких діяли школи. Щороку тут проходили великі ярмарки, відомі як Покровські. Сьогодні окрасою села є Свято-Миколаївська церква, реставрована на кошти меценатів, уродженців села братів Олександра та Віктора Трушів.

Село Виблі з 1654 року також було сотенним містечком, але Чернігівського полку. У селі розташований Свято-Троїцький храм, який є уособленням давніх і глибоких релігійних традицій, що сягають часів Хмельниччини. На території села і його околиць виявлено декілька давніх поселень різних періодів: від V – VII ст. до н.е. до III – V, IV – VI ст. н.е.

Відомою архітектурною пам’яткою ОТГ є будівля Дроздівської школи (1898 р.), споруджена вихідцем з цього села Василем Прокоповичем за власні кошти.

Серед уродженців Куликівської ОТГ – яскраві особистості, видатні лікарі, освітяни, діячі мистецтв: відомий організатор медичної справи в Україні, автор праць «Медико-топографічний опис Чернігівської губернії», «Про сибірську

язву» та інших Андрієвський Степан Семенович (1760-1818 рр.), народився в с. Салтикова Дівиця;

український педагог і методист початкової освіти, автор довоєнного «Букваря», який перевидавався 19 разів – Деполович Лідія Платонівна, народилася в с. Ковчин;

видатна оперна співачка, заслужена артистка Киргизії Циндрик Людмила Мойсіївна (1945 – 1995 рр.), народилась в смт Куликівка.

Куликівщина шанує земляків, які своєю звитяжною працею зробили вагомий внесок у розбудову рідного краю. Це Герої Соціалістичної праці – Вакула Марія Гнатівна з с. Горбове та Пилипенко Ганна Микитівна з с. Дроздівки.

3.2. Соціальний стан. Людський та трудовий потенціал

3.2.1. *Демографічний стан*

Станом на 01.01.2017 на території Куликівського району проживало 16,8 тис. осіб. За чисельністю населення район посідає 18 місце з 22 районів області.

Демографічна ситуація в районі протягом останніх років залишається складною, як і для області в цілому, та містить високі ризики для майбутнього розвитку території, що пов’язано з від’ємним природним та міграційним приростом населення, загостренням незбалансованості в співвідношенні між чоловіками та жінками, диспропорції вікових груп, що є стримуючим фактором у відтворенні населення, поступово призводить зростання демографічного навантаження на суспільство.

Найгостріше негативні процеси протікають в населених пунктах, де переважає сільське населення, оскільки саме стан його природного відтворення зумовлює кризову демографічну ситуацію в районі.

Порівняно з минулими роками, починаючи з 2010 року кількість населення району зменшилася на 2361 особу (або на 8,7%), в т.ч. міське на 261 (або на 4,7%), сільське на 2679 осіб (або на 19,7%). Щорічно кількість населення зменшувалась в середньому на 2,5%.

Таблиця 3

Природний рух населення

Показники	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Смертність у розрахунку на 1000 наявного населення	25,5	24,7	26,3	26,4	27,3	27,3	24,4	25,4
Померло всього,осіб	488	465	485	478	484	472	415	427
Народжуваність у розрахунку на 1000 наявного населення	6,6	6,9	8,2	7,3	7,2	7,4	7,3	4,3
Народилось всього,осіб	127	130	152	132	127	128	124	73
Природний приріст у розрахунку на 1000 наявного населення	-18,9	-17,8	-18,1	-19,1	-19,7	-19,9	-17,1	-21,1

Таке зменшення чисельності населення пов'язано в першу чергу з природним його скороченням. Так, у 2016 році в районі народилось 124 особи, померло – 415 осіб. Природне скорочення становить – 17,1. За 2017 рік померло 427 осіб, а народилося – 73, природне скорочення становило – 21,1.

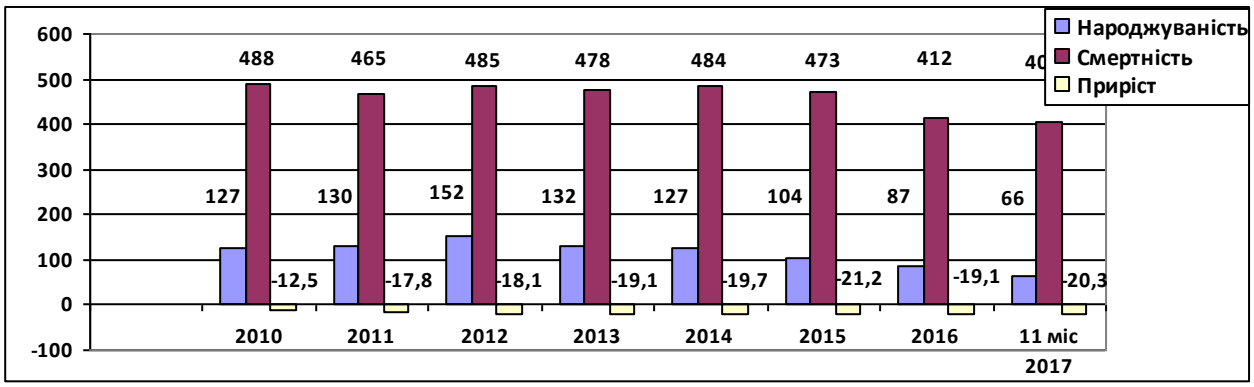

Рис. 1. Природне скорочення населення на 1000 осіб

Район має регресивну вікову структуру населення. На 1 січня 2017 року частка наймолодшого населення району у віці 0-14 років становила 12,8% (2153) загальної кількості населення району, частка населення віком 15-64 роки, основного постачальника трудових ресурсів, – 62,1% (10426), частка осіб у віці 65 років і старше в загальній чисельності населення районі становила 24,9% (4184).

Таблиця4

Чисельність наявного населення району, осіб

Показники	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Всього:	19124	18766	18417	18071	17714	17408	17041	16763
Діти	2261	2209	2183	2185	2182	2187	2145	2153
Підлітки	576	721	687	455	434	428	433	413
Дорослі	16287	15836	15547	15431	15098	15221	14463	14197
Сільське	13595	13287	12960	12625	12318	12030	11717	11494
Міське			5457	5446	5396	5378	5324	5269
Працездатне			9463	9108	8922	8760	8694	8692
Пенсійного в			6682	6623	6176	6033	5769	5505
Жінки			10046	9850	9669	9514	9327	9188
Чоловіки			8371	8221	8045	7894	7714	7575

У статево-віковій структурі населення району переважають жінки. На початок 2017 р. їх питома вага складала 55,6%, а чоловіків – 44,4%.

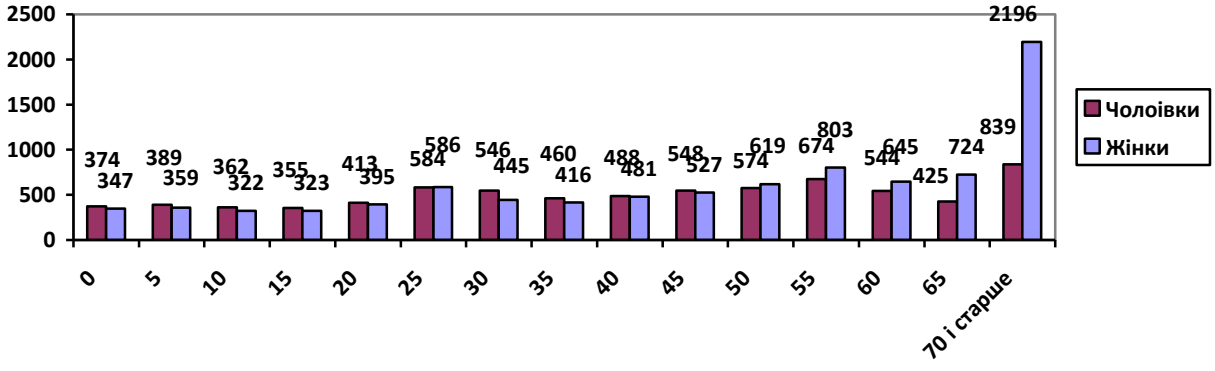

Рис. 2. Розподіл постійного населення за статтю та віком на 01.01.2017, осіб

У процесі реформування місцевого самоврядування, наразі частка населення Куликівської ОТГ становить 94,7% від загальної його чисельності в районі.

У розрізі порівняння кількості населенн серед інших ОТГ Чернігівщини, Куликівська ОТГ є однією з найбільших за кількістю населення і займає 4 позицію після Сновської ОТГ (24 тис.осіб), носівської (20,1 тис. осіб), Козелецької ОТГ (20,6 тис. осіб) та Корюківської ОТГ (17,7 тис. осіб).

Таблиця 5

Чисельність наявного населення Куликівської ОТГ станом на 01.01.2017 року, осіб

Порядковий номер	Найменування територіальних громад та населених пунктів, що входять до їх складу, із зазначенням адміністративного статусу	Чисельність населення станом на 1 січня 2017 р.
1	**Куликівська селищна рада**	**5472**
	смтКуликівка	5357
	с.Пенязівка	115
2	**Авдіївська сільська рада**	**380**
	с. Авдіївка	380
3	**Бакланово-Муравійська сільська рада**	**445**
	с. Бакланова Муравійка	445
4	**Вересоцька сільська рада**	**848**
	с. Вересоч	775
	с.Веселе	73
5	**Вершиново-Муравійська сільська рада**	**402**
	с. ВершиноваМуравійка	364
	с.Кошарище	38
6	**Виблівська сільська рада**	**757**
	с. Виблі	757
7	**Горбівська сільська рада**	**1011**
	с. Горбове	928
	с.Уборки	27
	с.Глузди	56
8	**Грабівська сільська рада**	**428**
	с. Грабівка	428
9	**Дрімайлівська сільська рада**	**653**
	с.Дрімайлівка	588
	с.Будище	65
10	**Дроздівська сільська рада**	**813**
	с. Дроздівка	813
11	**Жуківська сільська рада**	**862**
	с. Жуківка	862
12	**Кладьківська сільська рада**	**577**
	с. Кладьківка	577
13	**Ковчинська сільська рада**	**922**
	с. Ковчин	889
	с.Українське	33
14	**Орлівська сільська рада**	**781**
	с. Орлівка	781
15	**Салтиково-Дівицька сільська рада**	**1009**
	с. Салтикова Дівиця	1009
16	**Хибалівська сільська рада**	**541**
	с. Хибалівка	541
	Разом	**15901**

Таблиця 6

Розподіл населення за статтю та віком, осіб

№ п/п	Населенні пункти	чоловіки					жінки				
		0-17	***18-39***	***40-59***	***60 +***	***усього***	***0-17***	***18-39***	***40–59***	***60 +***	***усього***
1.	смт Куликівка	457	517	828	650	2452	465	520	609	1123	2717
2.	с. Пенязівка	12	28	14	21	75	13	25	16	33	87
3.	Авдіївка	30	45	54	41	170	32	46	65	85	228
4.	Бакланова Муравійка	35	65	68	48	216	21	57	52	91	221
5.	Вересоч	71	120	136	98	425	67	99	114	195	475
6.	Веселе	12	4	11	4	31	5	6	10	15	36
7.	Вершинова Муравійка	11	54	53	53	171	21	49	61	91	222
8.	Кошарище	0	0	4	8	12	0	0	2	9	11
9.	Виблі	71	120	123	81	395	52	95	118	180	445
10.	Горбове	60	141	152	151	504	66	140	172	204	582
11.	Глузди	1	4	5	10	20	0	5	4	13	22
12.	Уборки	0	3	14	8	25	0	0	4	8	12
13.	Грабівка	30	70	58	42	200	29	51	49	84	213
14.	Дрімайлівка	44	67	79	53	243	43	71	84	130	328
15.	Будище	10	6	11	4	31	7	10	3	14	34
16	Дроздівка	48	102	105	89	344	36	69	104	157	366
17.	Жуківка	63	101	104	187	455	68	109	124	232	533
18.	Кладьківка	51	87	72	53	263	37	78	70	91	276
19.	Ковчин	63	102	108	145	418	58	96	79	290	523
20.	Українське	0	1	3	3	7	1	3	2	4	10
21.	Орлівка	39	121	94	87	341	42	80	88	177	387
22.	Салтикова-Дівиця	65	164	152	133	514	80	140	169	252	641
23.	Хибалівка	15	70	68	64	217	17	61	62	111	251

3.2.2. Зайнятість населення та ринок праці

Політика розвитку трудових ресурсів за останні роки, в першу чергу, спрямовувалася на ліквідацію прихованого безробіття та забезпечення повної продуктивної зайнятості, на створення нових робочих місць, забезпечення гарантій зайнятості у процесі приватизації та реструктуризації підприємств, на підтримку підприємництва та самозайнятості населення, розширення практики громадських робіт, підвищення гнучкості ринку праці.

Чисельність зайнятого населення віком 15-70 років в 2015-2016 роках складає 6,5 тис. осіб, з неї зайнятого населення працездатного віку – 5,6 тис.осіб.

Рівень зайнятості населення віком 15-70 років становив у 2015-2016 роках 36,6%, а рівень зайнятості населення працездатного віку 40,2%.

Середньооблікова чисельність штатних працівників в 2016 році становила 2296 осіб, що складає 86,2% до 2015 року (2665 осіб).

Зважаючи на досить складну ситуацію на ринку праці, державна служба

зайнятості намагається забезпечувати якість надання послуг населенню та підбору кадрів для роботодавців.

При реєстрації безробітних прослідковується тенденція до зменшення. Так, у 2016 році чисельність безробітних, які скористалися послугами центру зайнятості становила 968 чол., що становить 92,1% до 2015 року. В порівнянні з 2010 роком чисельність безробітних скоротилася на 103 особи.

Таблиця 7

**Чисельність безробітних осіб,
які перебували на обліку у 2010-2017 роках, осіб**

Показник	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 очікуване
Кількість осіб, які мали статус безробітного	1023	1066	987	1047	995	1051	968	920

Протягом 2016 року мали статус безробітного 968 осіб. Із загальної кількості безробітних мали повну вищу освіту 108 осіб, базову та неповну вищу – 171 осіб, професійно-технічну – 369 особи, повну загальну середню – 317 особа та базову загальну середню – 3.

Проводиться активна робота з виявлення і розширення кола вакансій, взаємодії з роботодавцями по формуванню банку вакансій і підбору кадрів. У 2016 році були наявними 562 вакансій для укомплектування. Однак це на 58,1% менше кількості безробітних громадян на обліку. Погіршує цей показник професійний дисбаланс, коли вакансія або спеціаліст територіально знаходяться у різних місцях і неможливо задовольнити потреби роботодавців або шукачів роботи через низьку мобільність робочої сили, транспортну недоступність, досить низьку заробітну плату більшості вакансій (5,9% вакансій пропонували мінімальну зарплатню, 94,0% – мали розмір зарплати від мінімальної до середньої по області). Варто зазначити, що середня заробітна плата по району в серпні 2017 року складала 3372 грн. і була меншою середнього показника по області на 41,8% (5795 грн.), меншою середнього показника по Україні більш ніж удвічі (7114 грн.). Останній чинник сприяє відтоку найбільш кваліфікованої робочої сили за межі району у пошуках кращої роботи та вищої зарплатні.

Таблиця 8

**Інформація щодо наявності вакансій, зареєстрованих
у центрі зайнятості в 2010-2016 роках**

Роки	Кількість наявних вакансій,од	Із гр.2 за розмірами заробітної плати, од				Кількість вакансій на кінець року, од.
		менше мінімальної заробітної плати	на рівні мінімальна заробітної плати	від мінімальної заробітної плати до середньої заробітної плати	більше від середньої заробітної плати	
1	2	3	4	5	6	7
2010	784	30	549	201	4	26
2011	745	41	498	171	35	38
2012	626	39	382	204	1	20

2013	631	0	189	438	4	21
2014	628	0	8	615	5	21
2015	629	7	22	603	4	8
2016	562	11	33	528	0	11

Серед активних програм сприяння зайнятості населення є надання інформаційних, профорієнтаційних послуг, створення банку даних вакансій, працевлаштування незайнятого населення, зокрема, громадян, які потребують додаткових гарантій у працевлаштуванні, професійне навчання на замовлення роботодавців тощо.

У зв'язку зі зменшенням осіб, які перебували на обліку протягом 2010-2017 років спостерігається і тенденція щодо щорічного зменшення чисельності громадян, охоплених активними заходами сприяння зайнятості.

Таблиця 9

Охоплення безробітних громадян активними заходами сприяння зайнятості населення в 2010-2017 роках

Показники	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 очікуване
Працевлаштовано, осіб	330	368	419	419	396	375	363	350
у т.ч. до загальної чисельності безробітних осіб,%	32,2	34,5	42,5	40,0	39,8	35,7	37,5	38,0
Проходили професійне навчання, осіб	123	142	151	143	136	145	108	116
у т.ч. до загальної чисельності безробітних осіб,%	12,0	13,3	15,3	13,7	13,7	13,8	11,2	12,6
Брали участь у оплачуваних громадських та інших роботах тимчасового характеру, особи	274	306	294	300	232	252	242	207
у т.ч. до загальної чисельності безробітних осіб,%	26,8	28,7	29,8	28,7	23,3	24,0	25,0	22,5
Отримали профорієнтаційні послуги , особи	1002	1064	985	1045	993	1047	964	917
у т.ч. до загальної чисельності безробітних осіб,%	98,0	99,8	99,7	99,8	99,8	99,6	99,6	99,7

Проблеми безробіття в сільській місцевості є гострішими, ніж в інших секторах ринку праці. Для ринку праці в сільській місцевості характерним є ріст незайнятого населення. Збільшення незайнятого населення в працездатному віці обумовлене перш за все складним фінансово- економічним станом підприємств агропромислового комплексу, скороченням робочих місць на сільськогосподарських підприємствах, ліквідацією та банкрутством деяких з них.

У 2016 році на обліку перебували та отримували послуги 568 безробітних осіб із сільської місцевості (58,7% від загальної кількості безробітних, що пребували на обліку).

Основним чинником, від якого безпосередньо залежать обсяги й рівень зайнятості сільського населення є наявність робочих місць. На кожне вільне робоче місце в сільській місцевості в середньому припадає 26 безробітних.

Протягом 2016 року на заявлені роботодавцями вакансії працевлаштовано 363 безробітних, в т.ч. 201 із сільської місцевості, що становить 55,4% всіх працевлаштованих за направленням центру зайнятості.

Актуальним залишається працевлаштування громадян, які потребують додаткових гарантій у працевлаштуванні. Протягом 2016 року на обліку перебувало 354 громадян вищезазначеної категорії. Це особи, яким до настання права на пенсію за віком залишилося 10 і менше років, молодь, яка закінчила вищі та професійно-технічні заклади освіти, особи, які мають дітей віком до 6 років, учасники АТО.

Рівень працевлаштування громадян, які потребують додаткових гарантій у працевлаштуванні складає 33,3% чисельності осіб, які перебували на обліку та отримували послуги у звітному періоді.

Таблиця 10

Розподіл населення ОТГ за статтю та віком станом на 01.01.2018

№ п/п	Міські, селищні, сільські ради та населенні пункти в них	Усього населення	Працездатне населення			Непрацездатне населення		
			Чол.	*Жін.*	*разом*	*Чол.*	*Жін.*	*разом*
			ч.	*ч.*	*ч.*	*ч.*	*ч.*	*ч.*
1	смт Куликівка	5169	1345	1129	2474	1107	1588	2695
2	с. Пенязівка	162	42	41	83	33	46	79
3	с. Авдіївка	398	99	111	210	71	117	188
4	с. Бакланова Муравійка	437	133	109	242	83	112	195
5	с. Вересоч	900	256	213	469	169	262	431
6	с. Веселе	67	15	16	31	16	20	36
7	с.Вершинова Муравійка	393	107	110	217	64	112	176
8	с.Кошарище	23	4	2	6	8	9	17
9	с.Виблі	840	243	213	456	152	232	384
10	с.Горбове	1086	293	312	605	211	270	481
11	с.Глузди	42	9	9	18	11	13	24
12	с.Уборки	37	17	4	21	8	8	16
13	с.Грабівка	413	128	100	228	72	113	185
14	с.Дрімайлівка	571	146	155	301	97	173	270
15	с.Будище	65	17	13	30	14	21	35
16	с.Дроздівка	710	207	173	380	137	193	330
17	с.Жуківка	988	205	233	438	250	300	550
18	с.Кладьківка	539	159	148	307	104	128	232
19	с.Ковчин	941	210	175	385	208	348	556
20	с.Українське	17	4	5	9	3	5	8
21	с.Орлівка	728	215	168	383	126	219	345
22	с.Салтикова-Дівиця	1155	316	309	625	198	332	530
23	с.Хибалівка	468	138	123	261	79	128	207

Таблиця 11

Зайнятість населення ОТГ станом на 01.01.2018

№ п/п	Міські, селищні, сільські ради та населенні пункти в них	Усього населення	Зайняті			Безробітні		
			Чол. ч.	Жін. ч.	разом ч.	Чол. ч.	Жін. ч.	разом ч.
1	смт Куликівка	5169	1134	711	1845	220	409	629
2	с. Пенязівка	162	29	15	44	20	19	39
3	Авдіївка	398	69	73	142	40	28	68
4	Бакланова Муравійка	437	89	92	181	27	34	61
5	Вересоч	900	117	161	278	105	86	191
6	Веселе	67	5	5	10	10	11	21
7	Вершинова Муравійка	393	50	62	112	56	49	105
8	Кошарище	23	0	1	1	3	2	5
9	Виблі	840	113	171	284	95	77	172
10	Горбове	1086	141	218	359	125	121	246
11	Глузди	42	6	4	10	6	2	8
12	Уборки	32	7	2	9	5	7	12
13	Грабівка	413	63	55	118	61	49	110
14	Дрімайлівка	571	74	83	157	75	69	144
15	Будище	65	6	10	16	6	8	14
16	Дроздівка	710	95	97	192	109	79	188
17	Жуківка	988	118	138	256	95	87	182
18	Кладьківка	539	98	86	184	78	45	123
19	Ковчин	941	90	111	201	95	89	184
20	Українське	17	2	1	3	5	1	6
21	Орлівка	728	107	111	218	87	78	165
22	Салтикова-Дівиця	1155	197	179	376	124	125	249
23	Хибалівка	468	68	66	134	68	59	127

3.2.3. Заробітна плата.

Основною складовою підвищення доходів працюючого населення, що впливає на показники рівня життя, є заробітна плата.

Протягом 2010-2017 років у районі спостерігалася тенденція до зростання рівня середньомісячної номінальної заробітної плати. Середньомісячна номінальна заробітна плата збільшилась майже в 3,5 рази із 1347,00 грн. у 2010 році до 4652,00 грн. у 2017 році. (на 3305,00 грн.).

Однак, рівень заробітної плати по району протягом останніх років є одним із найнижчих в області, що обумовлене переважанням кількості працівників сільського господарства в структурі працюючих всього по

району.

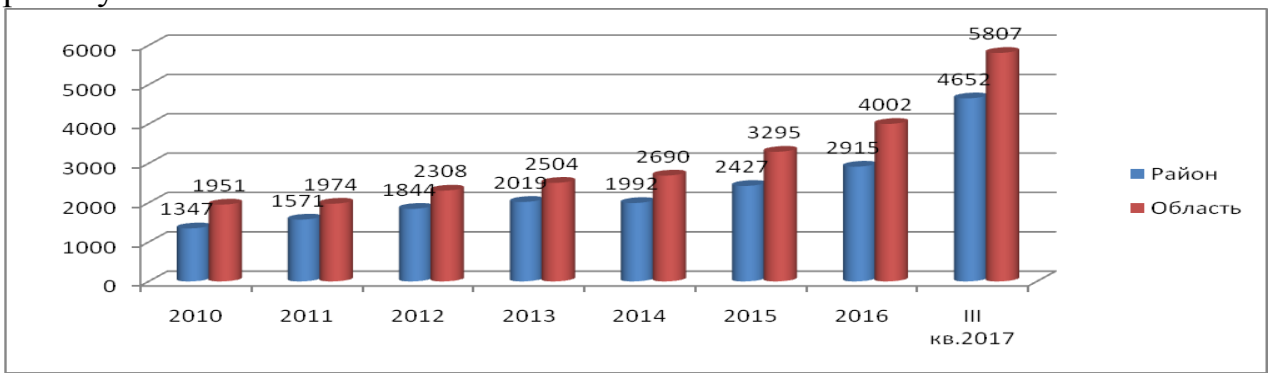

Рис. 3. Середньомісячна заробітна плата працівників району, грн.

Рівень оплати праці за 2016 рік склав 2915,0 грн у порівнянні до 2015 року (2427,0 грн) він зріс на 20,0% та становить 72,8 % середньообласного показника.

Співвідношення заробітної плати до прожиткового мінімуму для працездатних осіб становить 182,2% (1600,0 грн.).

Зберігається значна диференціація заробітної плати у розрізі галузей. Найменшу заробітну плату мають працівники сільськогосподарських підприємств.

3.2.4. Пенсійне забезпечення

У районі на обліку перебуває 6331 пенсіонер. З них пенсії за віком отримують 4912 пенсіонерів, по інвалідності 840 осіб, у зв'язку з втратою годувальника – 385, соціальні – 32, за вислугу років – 159.

Із загального числа пенсіонерів пенсію нижче прожиткового мінімуму одержують 66 пенсіонерів, у розмірі прожиткового мінімуму – 395 осіб, вище прожиткового мінімуму – 5870. У районі 650 працюючих пенсіонерів, що складає 10,3 % від загальної кількості.

Середній розмір пенсії постійно зростає. Станом на 01.01.2016 пенсію в розмірі до 1000 грн. отримувало 358 осіб, від 1000 до 1500 грн. – 5033, понад 1500 грн. – 1280 осіб.

Станом на 01.01. 2017 року пенсію в розмірі до 1000 грн. отримують 233 особи, від 1500 грн. – 3784, понад 1500 грн. – 2470 осіб.

Середній розмір пенсії станом на 01.01.2016 року склапдав 1423,06 грн., на 01.01.2017 року – 1581,01 грн., на 01.12.2017 – 1961,87 грн. Середній розмір пенсій, як і зарплат, по району нижчий середньо обласного рівня.

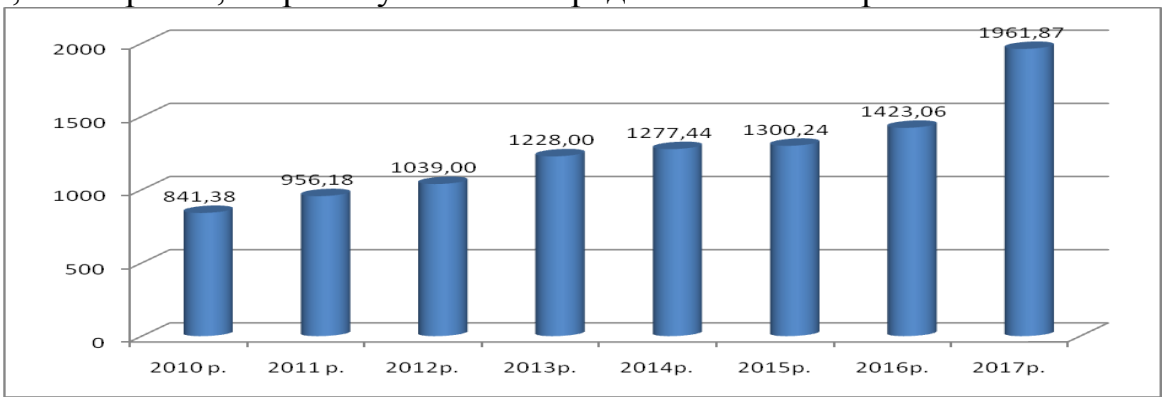

Рис.4. Середній розмір призначених місячних пенсій разом з цільовою грошовою допомогою, грн.

3.2.5. Соціальне забезпечення

На реалізацію державних програм соціального захисту населення за 2017 рік було використано 76,9 млн грн коштів Державного бюджету.

5443 сім'ї отримують субсидії на житлово-комунальні послуги. Загальна сума виплат становить 38,5 млн грн.

Державні соціальні допомоги в районі отримує 1301 родина. Допомогами охоплено 622 родини з дітьми.

У Єдиний державний автоматизований реєстр включено 5069 осіб, що мають право на пільги. На обліку знаходиться 229 осіб, що постраждала від наслідків аварії на ЧАЕС.

У районі функціонує територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг). У структурі територіального центру створено відділення соціальної допомоги вдома, відділення організації надання адресної, натуральної та грошової допомоги та стаціонарне відділення для постійного та тимчасового проживання.

Територіальним центром соціального обслуговування (надання соціальних послуг) обслуговується 2018 осіб. На обліку відділення соціальної допомоги вдома перебуває 772 особи, у відділенні соціально-побутової адаптації – 1212 осіб. У стаціонарному відділенні для постійного та тимчасового проживання перебуває 34 одиноких громадян.

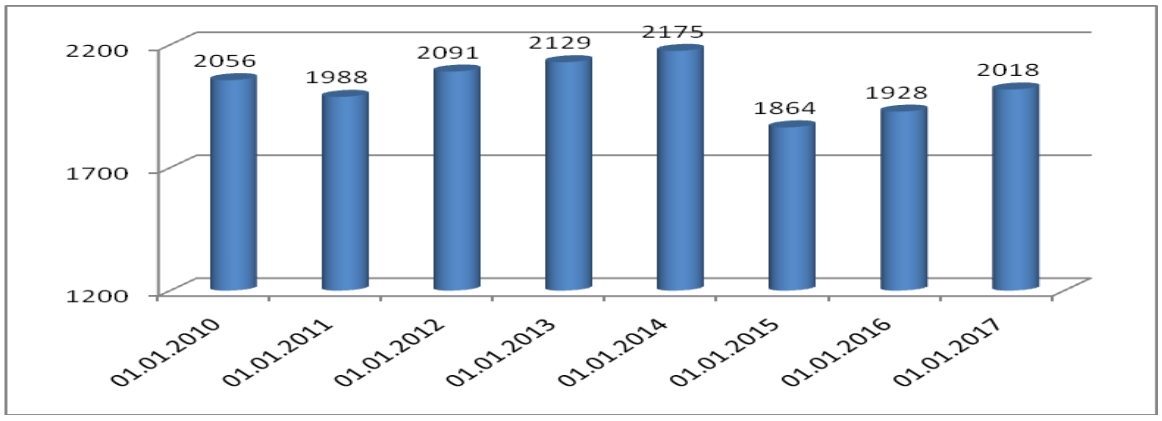

Рис.5 Кількість обслуговуваного населення населення, осіб

З 2015 року йде тенденція до збільшення обслуговуючого населення соціальними працівниками територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг).

Постійно проводиться контроль за дотриманням норм харчування, температурного режиму тощо в стаціонарному відділенні терцентру. У 2014 році на базі дільничної лікарні с. Орлівка відкрито нове стаціонарне відділення, розраховане на 40 ліжко-місць.

Протягом останніх п'яти років спотерігається тенденція зростання відсотку охоплення послугами осіб, які потребують різних видів соціального обслуговування. Навантаження на одного соціального працівника становить 11,4 осіб.

На сьогодні територіальним центром надається 49 видів різноманітних соціально-побутових та реабілітаційних послуг пенсіонерам, інвалідам, одиноким непрацездатним громадянам.

Управління соціального захисту населення надає послуги інвалідам по забезпеченню засобами реабілітації. Станом на 01.01.2017 року видано 40 направлень на ортопедичні вироби та 10 направлень до реабілітаційних установ для дітей інвалідів.

Під соціальним супроводом центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді знаходиться 64 сім'ї, що опинились в складних життєвих обставинах. Їм надаються індивідуальні послуги.

Особлива увага приділяється роботі з дітьми-сиротами, дітьми, позбавленими батьківського піклування, дітьми пільгових категорій та дітьми багатодітних, малозабезпечених сімей.

Протягом останніх років зростає чисельність дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, охоплених сімейними формами виховання. Питома вага дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, охоплених сімейними формами виховання, становила:

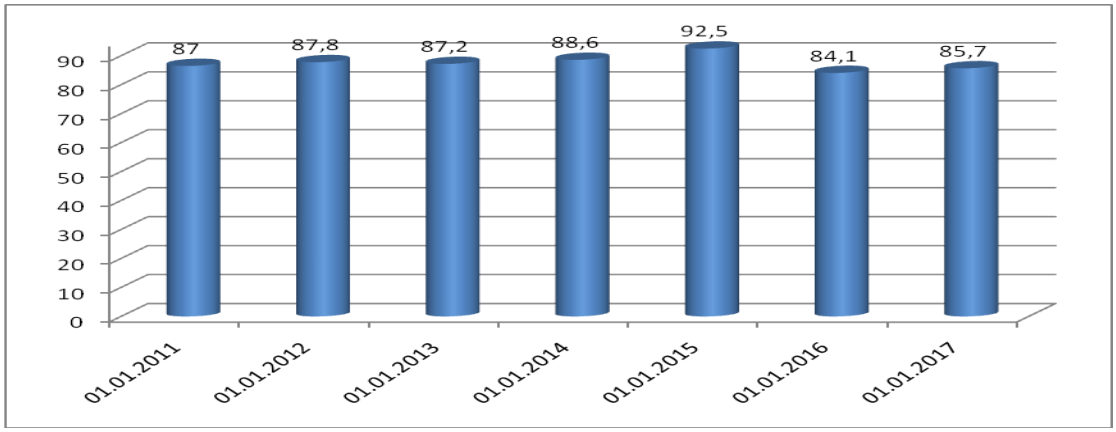

Рис. 6. Питома вага дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, охоплених сімейними формами виховання, %

Станом на 01.12.2017 року на обліку служби у справах дітей перебуває 49 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Із них 42 дітей (85,7 %) охоплено сімейними формами виховання.

На обліку служби у справах дітей знаходяться 36 дітей з 19 сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах.

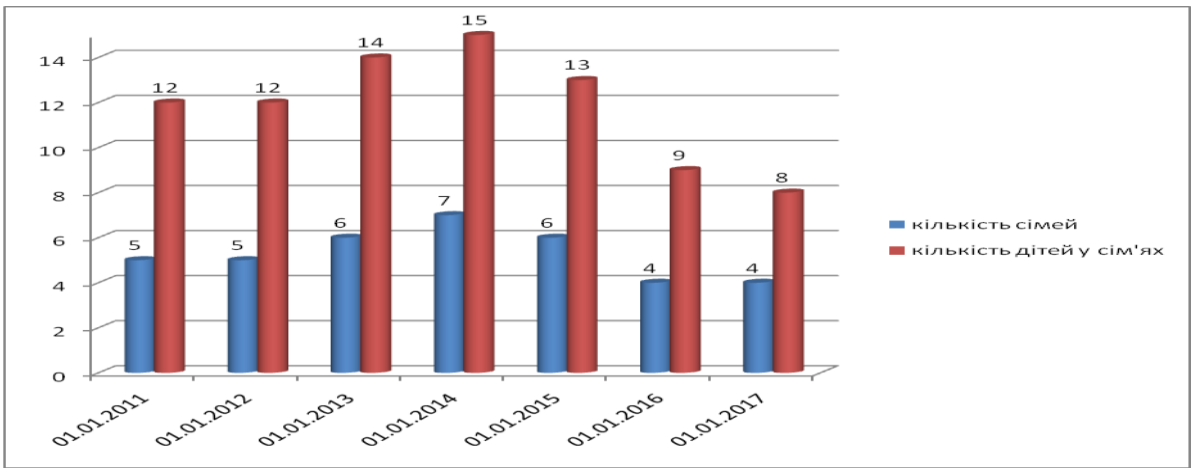

Рис. 7. Мережа прийомних сімей, які функціонують, од.

У районі функціонує 4 прийомні сім'ї, у яких виховується 8 дітей. Здійснюється систематичний контроль за станом утримання та виховання дітей, які проживають у сім'ях опікунів, піклувальників, прийомних сім'ях, усиновлених дітей, а також дітей у сім'ях, що перебувають у складних життєвих обставинах.

3.3. Розвиток соціальної інфраструктури району

3.3.1. Житловий фонд

Житловий фонд району складає 10759 будинків загальною площею 609,7 тис. кв. м. Два і більше поверхів має 31 будинок. Близько половини житлового фонду потребує проведення капітального ремонту. Багатоповерхові будинки потребують ремонту покрівель, проведення робіт, спрямованих на енергозбереження, заміни внутрішньо-будинкових мереж водопостачання, водовідведення та теплопостачання. У районі діє 11 об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ).

Таблиця 12

Розвиток житлового фонду

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Житловий фонд, тис. кв. м	586	596	610	609	609	609	609,7
Житловий фонд підприємств, організацій, установ, тис. кв. м	13	9	8	6	3,2	1,5	1,4
Приватне та приватизоване житло, тис. кв. м	583	603	602	603	605,8	607,5	608,3
Житловий фонд смт Куликівка, тис. кв. м	106	111	121	121	122	122	122,1
Забезпеченість населення житлом, кв. м на 1 особу	28,5	29,0	33,7	34,3	35,0	35,8	36,2
Кількість сімей та одинаків, які перебували на квартирному обліку, од.	94	86	77	72	60	60	100
Кількість сімей та одинаків, які одержали житло та поліпшили свої житлові умови	-	-	-	-	2	1	60

Індивідуальними забудовниками району протягом 2016 року введено в експлуатацію 7 житлових будинків загальною площею 721 м^2, щостановить 59,3 % до показника 2015 року. У смт Куликівка прийнято у експлуатацію 74 м^2

житла, що становить 9,8 % до 2015 року, в сільській місцевості 647 м^2, по відношеннюдо 2015 року – 141,0 %.

Район активно співпрацює з Фондом підтримки індивідуального житлового будівництва на селі за програмою «Власний дім». У 2016 році укладено 14 угод на суму 0,8 млн грн.

На благоустрій селища і сіл району із місцевих бюджетів у 2016 році виділено 1575,96 тис. грн (365,35тис. грн – вуличне освітлення, 582,4 тис. грн - поточний ремонт комунальних доріг, 628,2 тис. грн – роботи пов'язані з облаштування місць загального користування).

Водопровідне господарство житлово-комунального призначення мають 10 населених пунктів. Рівень забезпеченості населення питною водою через централізовані мережі залишається низьким. Загальна довжина водопровідних мереж 45,0 км. У аварійному стані залишаються 1,2 км водогонів. Протягом 2016-2017 років у с. Дроздівка прокладено 5 км водопровідних мереж. У 2016 році проведено реконструкцію водонапірної вежі центрального водозабору в смт Куликівка. Водозабезпечення здійснюють: смт Куликівка – КП «Куликівське ВУЖКГ», с. Ковчин – комунальне підприємство Ковчинської сільської ради, с. Виблі – приватне підприємство «Джерело Ф», с. Дроздівка – громадська організація «Добробут».

Система водовідведення та очистки стічних вод включає 5,1 км каналізаційних мереж та очисні споруди потужністю 800 м^3/добу. Очисні споруди не забезпечували достатнього очищення каналізаційних стоків. З метою виправлення становища по очищенню стічних вод Куликівською селищною радою продовжується виконання проекту «Реконструкція каналізаційних очисних споруд в смт Куликівка». Вартість проекту складає 8104,398 тис. грн. На реалізацію проекту у 2017 році рішенням обласної ради з обласного природоохоронного фонду виділено 1500,0 тис. грн. З початку реалізації проекту освоєно 5130,955 тис. грн.

Куликівська ОТГ забезпечена всіма видами енергоносіїв, що надаються енергопостачальними організаціями. Постачання електроенергії здійснюється Куликівським районом електричних мереж ПАТ «Чернігівобленерго».

Надання послуг із теплопостачання здійснює ПАТ «Облтеплокомуненерго» та ПП «Теплоенергія плюс». В ОТГ налічується 10 котелень сумарною потужністю 15,8 МВт/год. Найбільше завантажені котельні, обладнані застарілими котлами типу «НІІСТУ» та енергоємними насосними агрегатами.

3.3.2. Загальна освіта

Одним із пріоритетів розвитку є рівний доступ до якісної освіти, який забезпечується дошкільною, загальною середньою, позашкільною та професійно-технічною освітою.

Дошкільна освіта

Мережа закладів дошкільноїосвіти на кінець 2017 року налічує 13 одиниць. Рівень охоплення дошкільною освітою дітей від 1 до 6 років у 2016 році становив 67,7% (у 2013 – 56,6%, у 2014 – 58,3%, у 2015 – 59,4%), від 3 до 6

років – 97% (у 2013 – 79,2%, у 2014 – 79,4%, у 2015 – 83,8%). Діти п'ятирічного віку стовідсотково охоплені різними формами здобуття дошкільної освіти.

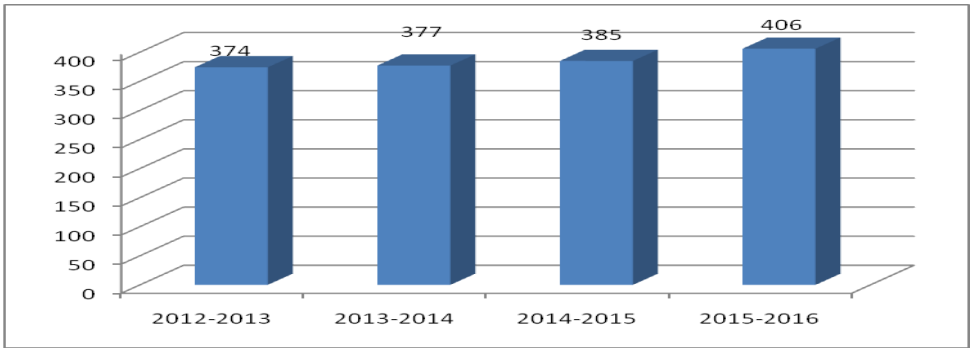

Рис. 8. Кількість вихованців у дошкільних навчальних закладах, осіб

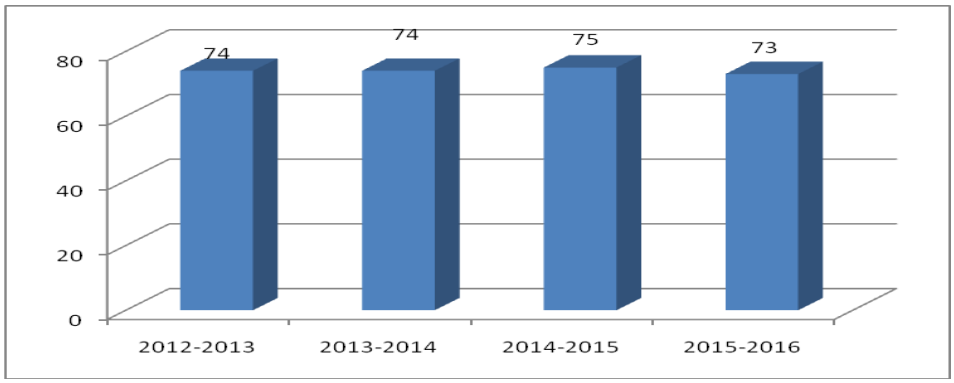

Рис. 9. Завантаженість дошкільних навчальних закладів, кількість дітей на 100 місць, осіб

За час дії районної Програми розвитку дошкільної освіти на 2011-2017 роки було відкрито 3 ДНЗ. Крім того, почали функціонувати 3 додаткові групи на базі Куликівського ДНЗ «Ромашка». Кількість місць у працюючих дошкільних навчальних закладах збільшилась на 107 одиниць.

Загальна середня освіта

У 2017-2018 навчальному році в ОТГ функціонує 11 загальноосвітніх шкіл (2012-2013 н.р., 2013-2014 н.р. – 15, 2014-2015 н.р. – 14, 2015-2016 н.р., 2016-2017 н.р. – 12). Несприятлива демографічна ситуація призводить до щорічного скорочення контингенту учнів та збільшення кількості навчальних закладів з малою чисельністю.

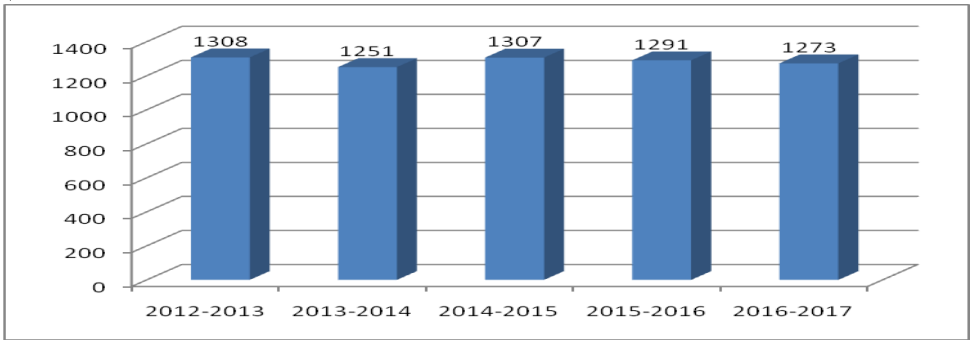

Рис. 10. Кількість учнів у загальноосвітніх школах ОТГ, осіб.

Прогнозована кількість учнів у 2018-2019 н.р. – 1300; у 2019-2020 н.р. – 1335.

На виконання Указу Президента України «Про основні засади розвитку соціальної сфери села», відповідно до районної Програми «Шкільний автобус» на 2016-2018 роки, у 2017-2018 н.р. забезпечено організований підвіз п'ятьма шкільними автобусами 258 дітей (100% від кількості тих, хто проживає за межею пішохідної доступності). У 2016 році відділ освіти Куликівської райдержадміністрації отримав безкоштовно 1 автобус «Еталон» на 27 місць та за рахунок співфінансування 50х50 придбано ще один «Еталон» на 27 місць.

Щороку покращується рівень забезпечення освітніх закладів комп'ютерною технікою. У 2017-2018 навчальному році кількість учнів на 1 персональний комп'ютер становить 7 (по області – 9,1).

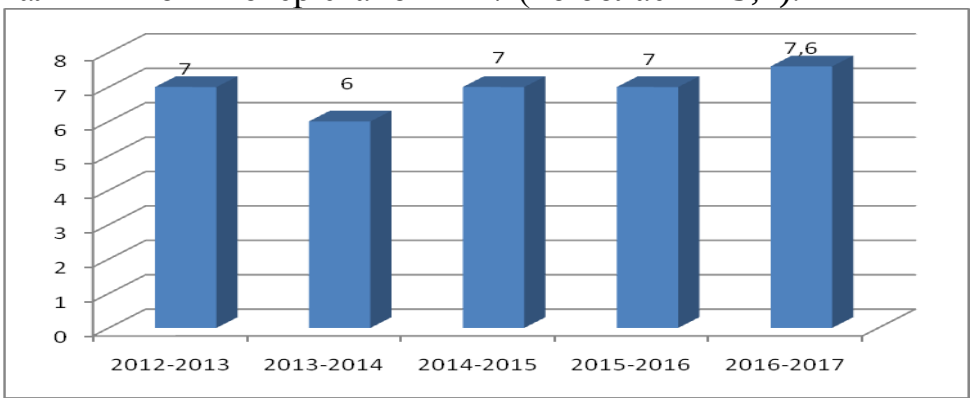

Рис. 11. Кількість учнів на один комп'ютер, од.

Позашкільна освіта

Протягом останніх трьох років у Куликівському районі збережена мережа позашкільних закладів: функціонують 2 заклади позашкільної освіти – Центр позашкільної освіти та Дитячо-юнацька спортивна школа.

У 2014-2015 навчальному році позашкільною освітою було охоплено 47,8% дітей шкільного віку, у 2015-2016 навчальному році – 69%,у 2016-2017 навчальному році – 78%. У 2017-2018 навчальному році учні стовідсотково охоплені позашкільною освітою.

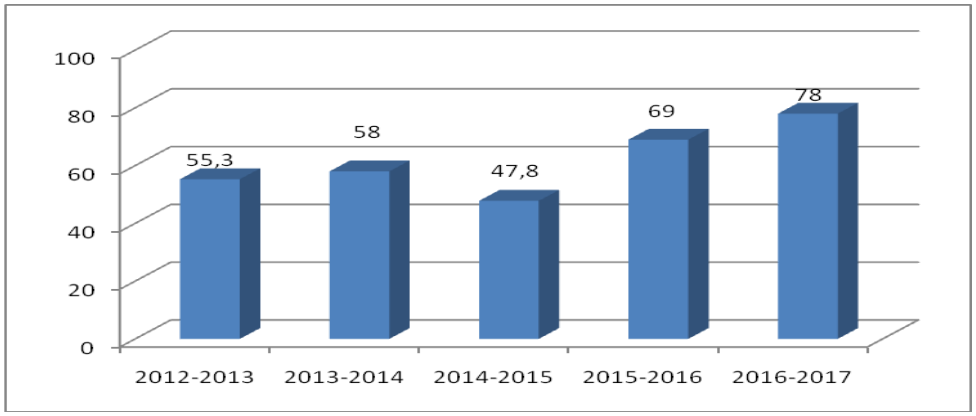

Рис. 12. Охоплення позашкільною освітою у закладах системи освіти,%

Таблиця 13

Куликівська дитячо-юнацька спортивна школа.

Показники	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Чисельність учнів ДЮСШ, осіб	214	214	221	221	220	210	217
Рівень охоплення дітей та учнівської молоді віком 6-18 років систематичними заняттями у спортивній школі,%	15	15,4	16,8	17,6	16,8	16,3	17

У 2017-2018 навчальному році дитячо-юнацьку спортивну школу відвідує 250 дітей, що становить 20% від загальної кількості учнів. Незважаючи на негативну динаміку демографічної ситуації, у ДЮСШ помітна тенденція зростання відсотків охоплення учнівської молоді (з 16,8 до 20%).

Щороку проводиться робота щодо оздоровлення та відпочинку дітей протягом літнього періоду.

Протягом оздоровчої кампанії 2017 року відповідними послугами скористалося 943 дитини шкільного віку району (75% від загальної кількості). Правом першочергового одержання відповідних послуг у числі дітей інших соціально-уразливих категорій користувались 32 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, 108 дітей з багатодітних та малозабезпечених сімей, 35 дітей, батьки яких є учасниками АТО, 2 дітей внутрішньо-переміщених осіб.

Дитячий оздоровчий табір «Деснянка» є улюбленим місцем літнього відпочинку дітей з усієї області. За одну табірну зміну в ньому можуть оздоровитись 250 дітей. Відпочиваючі живуть у двоповерхових корпусах і в окремих котеджах.

Таблиця 14

Перелік та опис дошкільних та шкільних закладів ОТГ

№ п/п	Назва та місце розміщення	Рік побудови капремонту	Проектна потужність	Наповненість	Основна проблема
1.	ДНЗ «Золотий ключик» с.Дроздівка	1976	59	10	Заміна віконних блоків та вхідних дверей
2.	ДНЗ «Сонечко» с. Горбове	1975	41	27	Заміна віконних блоків (10), вхідних дверей, ремонт даху вхідного приміщення.
3.	Ясла-садок «Ромашка», смт. Куликівка	1989	216	210	Заміна віконних блоків (33), перебудова центрального входу, заміна каналізації, освітлення в коридорах, ремонт балконного блоку
4.	ДНЗ «Світанок»с. Орлівка	1971	23	18	Заміна віконних блоків (6), вхідних дверей
5.	ДНЗ «Веселка», с.Жуківка	1972	21	17	Заміна віконних блоків (5), необхідність побудови вхідного приміщення
6.	ДНЗ «Колосок», с.Дрімайлівка	1986	17	13	-
7.	ДНЗ «Капітошка»,с.Кладьківка	1909	20	15	Заміна віконних блоків (5)
8.	ДНЗ «Пролісок»,с.Вересоч	1978	20	19	-
9.	ДНЗ «Сонечко» ,с.Ковчин	1965	22	17	Заміна віконних блоків (19), заміна дверей (5), частковий ремонт покрівлі, заміна електропроводки

					(250м); тріщина в стіні групової кімнати
10.	ДНЗ «Сонечко» ,с.Авдіївка	1986	27	17	Заміна віконних блоків, вхідних дверей
11.	ДНЗ «Сонечко» ,с.С-Дівиця	1993	27	25	Заміна віконних блоків
12.	ДНЗ «Золотий ключик», с.Виблі	1984	41	19	Ремонт покрівлі вхідного приміщення; Заміна віконних блоків;Ремонт ганку
13.	Куликівська ЗОШ І-ІІІ ступенів, смт. Куликівка	1976	964	542	Капітальний ремонт приміщення початкової школи
14	Вересоцька ЗОШ І-ІІІ ст., с. Вересоч	1932-1936	320	127	Заміна віконних блоків; Заміна вхідних дверей (2); ремонт даху в їдальні.
15	Горбівська ЗОШ І-ІІІ ст., с. Горбове	1984	464	106	Облаштування парадного входу,побудова глибинної скважини для потреб їдальні,заміна вхідних дверей.
16	Ковчинська ЗОШ І-ІІІ ст., с. Ковчин	1989	320	95	Перекриття даху твердопаливної коельні;влаштування відмостки навколо будівлі школи.
17.	Орлівська ЗОШ І-ІІІ ст., с. Орлівка	1971	560	84	Ремонт даху школи,ремонт котельні,заміна віконних блоків,будівництво гаража для автобуса.
18	С-Дівицька ЗОШ І-ІІІ ст., с.С-Дівиця	1993	306	89	Ремонт внутрішніх туалетів,заміна ламп денного освітлення,відмостка навколо будівлі школи, ремонт паркану.
19	Виблівська ЗОШ І-ІІ ст., с. Виблі	1980	320	46	Заміна решти віконних блоків та вхідних дверей.
20	Дроздівська ЗОШ І-ІІ ст.,с.Дроздівка	1982	320	51	Установлення пандуса, що відповідає санітарним нормам.
21	Дрімайлівська ЗОШ І-ІІ ст., с.Дрімайлівка	1986	192	36	Перекриття даху школи.
23	Жуківська ЗОШ І-ІІ ст., с.Жуківка	1972	320	64	Заміна віконних блоків; Ремонт підлоги у спортивному залі.
24	Кладьківська ЗОШ І ст., .Кладьківка	1909	250	12	Заміна віконних блоків.

3.3.3. Охорона здоров'я.

Медичну допомогу мешканцям ОТГ надає Куликівський центр ПМСД у складі якого: 1 лікарська амбулаторія (Куликівська), 3 сільські лікарські амбулаторії (с.Орлівка, с.С.Дівиця, с.Вересоч), одна СЛА ЗПСМ (с.Виблі), 6 ФАПів та 5 ФП.

Вторинну (спеціалізовану) медичну допомогу населенню надає центральна районна лікарня на 85 ліжок.

Показник забезпеченості населення ліжками на 10 тис. населення станом на 01.01.2017 становив 50,7.

У лікувальних закладах Куликівського району станом на 01.01.2016 працювало 36 фіз. осіб лікарів (без врахування стоматологів). Забезпеченість лікарями на 10 тис. населення становить 21,1.

Таблиця 15

Мережа комунальних закладів охорони здоров'я району, од.

Показники	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Кількість закладів всього.	19	19	17	17	17	17	18	18
у т. ч.і кількість лікарських амбулаторно-поліклінічних закладів,од.	7	7	7	7	7	5	6	6
кількість ФАП	12	12	10	10	10	12	12	12
кількість ЦПМСД,	-	-	-	-	-	-	1	1
Кількість ліжок	150	135	132	132	132	117	105	85
Кількість ліжок на 10 тис. населення	78,4	71,9	71,6	73,0	74,5	68,3	61,6	50,7

Комунальний заклад «Куликівський ЦПМСД» як окрема юридична особа (лікарня) створений і започаткував свою діяльність 25 грудня 2015 року шляхом відокремлення від КЗ «Куликівська ЦРЛ».

Створення Центру регламентовано Наказом МОЗ України №735 від 30.08.2010 року «Про затвердження примірних етапів реформування первинного та вторинного рівнів надання медичної допомоги. Основною структурною одиницею цього лікувально-профілактичного закладу є лікарська амбулаторія з підпорядкованими їй ФАП і ФП.

До складу центру увійшли 5 лікарських амбулаторій, 7 ФАПів та 5 ФП. Всього 17 медичних закладів.

Ресурсне медичне забезпечення закладу це:

9 лікарів: 3 – ЗПСМ (сімейних); 5 – дільничних терапевтів; 1 – дільничний педіатр;

36 осіб - молодшого медичного персоналу з медичною освітою (це фельдшери, акушерки – завідувачі ФАП, ФП, дільничні медичні сестри та сестри ЗПСМ);

17 осіб – молодшого медичного персоналу.

Враховуючи те, що основним завданням центру є забезпечення для населення рівної доступності послуг первинної медичної допомоги належної якості, розроблений та затверджений план навчання та підвищення кваліфікації медичних кадрів.

Протягом 11 місяців поточного року всі лікарі пройшли навчання і підтвердили свої кваліфікаційні категорії: 2 – вищу, 6 – першу, 1 – молодий спеціаліст.

Всі молодші медичні працівники з медичною освітою (32) крім молодих спеціалістів (2) та тих хто знаходиться в декретній відпустці (2) пройшли курси підвищення кваліфікації та спеціалізації. Тобто на сьогодні медичні кадри за своєю професійною підготовкою готові надавати кваліфіковану первинну медичну та невідкладну допомогу.

Але відповідно до чинного законодавства для надання якісної медичної допомоги в кожному медичному закладі необхідно мати відповідне медичне обладнання, яке б відповідало сучасним вимогам (табелю оснащення).

Тому, враховуючи нагальну необхідність у медичному обладнанні та завдяки державній субвенції та спонсорській допомозі, станом на грудень 2017 р. придбано: 4 сучасні кардіографи (для Виблівської СЛА ЗПСМ, Орлівської СЛА та Куликівської ЛА); 4 офтальмотонометри – апарати для вимірювання очного тиску (для С. Дівицької та Орлівської СЛА, Виблівської СЛА ЗПСМ та Куликівської ЛА); 10 ноутбуків для лікарів з метою створення електронного реєстру пацієнтів, як цього вимагає реформа первинної ланки.

Однією з обов’язкових умов, що забезпечують належну якість медичної допомоги на зразок найкращої світової та європейської практики, є проведення ліцензування закладів охорони здоров’я, запроваджене в 2000 році. 16 березня 2017 року Куликівський ЦПМСД отримав Ліцензію на медичну практику.

3 квітня 2017 року в районі діє Урядова Програма «Доступні ліки», метою якої є безкоштовні і частково оплачувані ліки для лікування серцево-судинних

захворювань, бронхіальної астми, цукрового діабету, гіпертонічної хвороби. Станом на 01.01.2018 року лікарями ЦПМСД виписано 10250 рецептів за якими відшкодована вартість ліків в сумі 320,0 тис. грн., що становить 100% від плану. Ліки в ОТГ реалізують наступні аптечні заклади – «Ліки України» (2) та «Куликівська таблеточка».

Таблиця 16

Робота денних стаціонарів

Показники	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Кількість ліжок,од.	41	44	47	47	47	47	40	40
Кількість пролікованих хворих,осіб	1865	1741	1717	1726	1576	1561	1713	1347

Протягом 2017 року до лікарів Куликівського ЦПМСД зареєстровано 65383 відвідуваня, в т. ч. сільськими мешканцями 44962, здійснено 6483 відвідуваня на дому. Широко використовуються стаціонарозамінні технології: денні стаціонари та стаціонари вдома. На ліжках денного стаціонару проліковано 1347 осіб; в стаціонарах вдома 414 хворих. Амбулаторний прийом медпрацівників ФАПів і ФП становить 34761 відвідуваня в т. ч. 17492 відвідуваня вдома.

План флюорографічних обстежень виконано на 99,2%. При річному плані 8799 обстежень виконано 8732 (виявлено 8 хворих з активним туберкульозом).

Амбулаторне доліковування хворих на туберкульоз та контроль за його проведенням покладений на медпрацівників амбулаторій, ФАПів і ФП з укладанням відповідного договору, де прописано обов'язковий щоденний контроль за прийманням відповідних ліків хворим, а також при необхідності проведення в/м ін'єкцій, протитуберкульозних препаратів.

З метою профілактики захворювання на туберкульоз серед дитячого населення проводиться профілактичне щеплення вакциною БЦЖ дітям, які не були щеплені в плановому порядку в пологовому відділенні.

Для раннього виявлення інфікування дітей мікобактерією туберкульозу проводиться туберкулінодіагностика (проба Манту). На сьогодні туберкулін закуповується за Програмою протидії захворювання на туберкульоз в достатній кількості.

Таблиця 17

Стан мережі комунальних закладів охорони здоров'я на 01.01. 2018 рік

№ п/п	Назва та місце розміщення	Рік побудови чи капремонту	Проектна потужність/ліжок	Наповненість(відвідувань)	Основна проблема
1.	КЗ Куликівська ЦРЛ»				Потребує заміни віконних блоків, капітального ремонту дахів, внутрішнього ремонту відділень
2.	Хірургічний корпус	1962	60/40	-	Ремонт даху хірургічного корпусу (наявна проектно-кошторисна документація), ремонт каналізаційної мережі, часткова заміна дверних та віконних блоків
3.	Інфекційне відділення	1956	15/	-	Ремонт даху та заміна дверних і віконних блоків.

			10		
4.	Поліклінічний корпус	1972	250	49616	Ремонт каналізаційної мережі, заміна дверних та віконних блоків
5.	Терапевтичний корпус	1983	80/ 35	-	Заміна віконних та дверних блоків, встановлення ліфта, ремонт каналізаційної мережі
6.	Господарський корпус	1938	-	-	Заміна дверних та віконних блоків, ремонт каналізаційної мережі
7.	Куликівська ЛА, смт. Куликівка, вул. Пирогова 16	1976		52721	Потребує заміни 12 віконних блоків, капітального ремонту підлоги першого поверху амбулаторії.
8.	Виблівська СЛА ЗПСМ, с. Виблі	1996		5543	Потребує завантаження другого поверху приміщення, або ж оптимізації системи опалення.
9.	Орлівська СЛА, с. Орлівка			3811	
10.	Вересоцька СЛА, с. Вересоч	1925		2685	Потребує капітального ремонту зовнішня цегляна кладка приміщення та фундаменту. Заміна 6 віконних блоків і вхідних дверей.
11.	С. Дівицька СЛА, с. С. Дівиця	1933		3308	Будівництво нового приміщення СЛА.
12.	В. Муравійський ФП, с. В. Муравійка	1985		244	Ремонт даху, заміна 2 віконних блоків,
13.	Б. Муравійський ФП, с. Б. Муравійка	1961		1172	Заміні 5 віконних блоків, 110 м/п паркану, 5 бетонних стовпчиків.
14.	Дроздівський ФАП, с. Дроздівка	1929		3941	Демонтаж старого, установка нового котла для твердого палива та будівництво димоходу для нього.
15.	Жуківський ФАП, с. Жуківка	1960		6005	Капітальний ремонт фундаменту. Будівництво складського приміщення для твердого палива, заміна шиферу на приміщені котельні.
16.	Горбівський ФАП, с. Горбів	1985		7270	Заміна обоїв на площі 115м^2, ремонт маніпуляційної кімнати згідно санітарних норм - штукатурення та фарбування 140м^2.
17.	Смолянський ФАП, с Смолянка	1914		1939	
18.	Грабівський ФП, с. Грабівка	1910		2068	Заміна паркану 90м/п.
19.	Хибалівський ФП, с. Хибалівка	1966		2566	Заміна 2 віконних блоків Ремонт даху ФП .
20.	Кладьківський ФАП, с . Кладьківка	1953		3368	Заміна 10 віконних блюків. Заміна паркану 40м.
21.	Авдіївський ФП, с. Авдіївка	1957		1261	Заміна 6 віконних блоків та вхідних дверей.
22.	Ковчинський ФАП, с. Ковчин	1978		2453	Виготовлення воріт та фіртки.
23.	Дрімайлівський ФАП, с. Дрімайлівка	1989		2479	Заміна вхідних дверей, заміна 7 віконних блоків. Фарбування паркану.

Проблемними залишаються питання матеріально-технічного оснащення закладів ПМСД відповідно до табеля оснащення, забезпеченості паливно-мастильними матеріалами, відсутнє у повному обсязі фінансування на забезпечення потреб у безкоштовних медикаментах для пільгової категорії населення, відсутній спеціалізований автомобіль з ношами для транспортування хворих до закладів охорони здоров‘я другого рівня.

3.3.4. Розвиток культури та туризму

Діяльність сфери культури в ОТГ забезпечують 35 закладів. Проведення державних, професійних та народних свят, організацію культурного дозвілля населення, відродження та збереження народних традицій, надання бібліотечних послуг, здобуття початкової мистецької освіти, відродження та

збереження культурної спадщини забезпечують 16 клубних закладів, в тому числі районний будинок культури, 14 сільських будинків культури, інноваційний заклад клубного типу – Грабівський будинок фольклору, дві районні бібліотеки та 15 бібліотек-філій, дитяча музична школа та Куликівський краєзнавчий народний музей.

У клубних закладах культури ОТГ функціонують 128 клубних формувань, в яких приймають участь понад 1100 чоловік, з них близько 300 дітей. Три колективи мають звання «народний аматорський».

Існує потреба в покращенні матеріально-технічної бази всіх закладів культури ОТГ.

Куликівська дитяча музична школа працює з 1967 року. Станом на 01.01.2018 року кількість учнів складає 114. У музичній школі функціонують такі спеціалізації: фортепіано, баян, акордеон, гітара, духові інструменти, хоровий спів, сольний спів та хореографічний клас. Працюють творчі колективи: оркестр народних інструментів, вокальний ансамбль старших класів та хор молодших класів.

Бібліотечне обслуговування населення ОТГ здійснює комунальний заклад «Куликівська централізована бібліотечна система». Книжковий фонд бібліотек становить близько 205000 примірників. Загальна кількість користувачів складає понад 7000 осіб, з них користувачі-діти – понад 900.

На базі Куликівської централізованої бібліотечної системи працює три опорні бібліотеки-філії с. Горбове, с. Виблі, с. Жуківка та дев’ять клубів за інтересами.

Куликівський краєзнавчий народний музей заснований у 1979 році. Загальна кількість експонатів становить 3387, серед яких 1927 оригінальних. За 2017 рік кількість відвідувачів склала 520 чоловік. Музей бере участь у районних заходах та проводить виставкову діяльність. Актуальним на сьогоднішній день є оновлення музейного обладнання та впровадження екскурсійного аудіо супроводу.

Куликівська ОТГ має всі можливості для розвитку туризму завдяки вдалому поєднанню як природних, так і історико-культурних туристичних ресурсів.

Для задоволення потреб відвідувачів та туристів розроблені пішохідні, автомобільні та водні туристичні маршрути, що включають найживописніші куточки природи Куликівщини. Так, для любителів водних походів розроблений маршрут по річці Десна від с. Велике Устя до с. Ковчин, туристично-краєзнавчий маршрут «По краю Куликовому», ознайомчий туристичний маршрут «Куликівщина запрошує» та туристичний маршрут для любителів релігійного туризму «Духовні святині Куликівщини».

Пріоритетним видом туризму в ОТГ є сільський зелений туризм, розвиток якого дасть змогу покращити соціально-економічну ситуацію ОТГ, забезпечити додаткові робочі місця, підвищити рівень життя та зайнятості місцевого населення. У смт. Куликівка відкрито садибу сільського зеленого туризму «Червона калина». В 2017 році введено в експлуатацію базу відпочинку у с. Ковчин «Зачарована Десна».

Основним туристичним об'єктом ОТГ сьогодні є річка Десна, на березі якої розміщені численні бази відпочинку, дитячий оздоровчий табір «Деснянка», приватна база відпочинку «Богдан» та конюшня «Стара пристань»(с. Кладьківка).

Таблиця 18

Стан мережі закладів культури на 01.01. 2018

№ п/п	Назва та місце розміщення	Рік побудови чи капремонту	Скільки відвідувачів вміщує	Основна проблема
1.	Районний будинок культури	1969	500	Капітальний ремонт
2.	Авдіївський СБК	1965	50	Вікна, Озвучувальна апаратура
3.	Бакланово-Муравійський СБК	1950	275	Вікна, сценічний одяг. Звукова апаратура – підсилювачі, мікрофони
4.	Вересоцький СБК	1967	297	Капітальний ремонт
5.	Вершиново-Муравійський СБК	1967	200	Вікна- 6 шт, двері
6.	Виблівський СБК	1963	450	Вікна, косметичний ремонт. Створення краєзнавчої кімнати
7.	Горбівський СБК	1970	400	Колонки
8.	Грабівськийбудинок фольклору	1960	100	Частичний ремонт стелі
9.	Дрімайлівський СБК	1965	350	Капітальний ремонт СБК
10.	Дроздівський СБК	1965	400	Косметичний ремонт
11.	Жуківський СБК	1970	300	Косметичний ремонт, озвучувальна апаратура
12.	Кладьківський СБК	1968	400	Капітальний ремонт глядацької зали
13.	Ковчинський СБК	1958	288	Капітальний ремонт
14.	Орлівський СБК	1950	250	Капітальний ремонт даху та концертної зали. Потребує освітлення сцени.
15.	Салтиково-Дівицький СБК	1971	400	Косметичний ремонт , придбання ноутбуку
16.	Хибалівський СБК	1980	400	Косметичний ремонт
17.	Центральна районна бібліотека	1967		Перекриття даху
18.	Районна дитяча бібліотека	1967		заміна віконних рам на склопакети
19.	Авдіївська б/ф № 1	1965		Не опалюється, переведення в інше приміщення
20.	В-Муравійська б/ф № 5	1980		Оновлення фонду, бібліотечної техніки та меблів
21.	Виблівська б/ф № 6	1964		не опалюється оновлення фонду, бібліотечної техніки та меблів
22.	Грабівська б/ф № 8	1965		Заміна віконних рам на склопакети, частковий ремонт даху
23.	Жуківська б/ф № 11	1952		Заміна склопакету на розтворчатий
24.	Ковчинська б/ф № 13	1967		Заміна віконних рам на склопакети
25.	Орлівська б/ф № 14	1982		Заміна віконних рам на склопакети
26.	Хибалівська б/ф № 17	1980		Не опалюється

3.3.5. Розвиток фізичної культури та спорту

Наявна інфраструктура фізкультурно-спортивних закладів та їх контингенту є стабільною з 2010 року. Для проведення спортивно-масових та оздоровчих заходів у ОТГ є стадіон з трибунами, 7 спортмайданчиків з

тренажерним обладнанням, 16 футбольних полів, 12 спортивних залів, 4 стрілецькі тири та 78 майданчиків.

Незначне збільшення загальної кількості спортивних споруд відбувається в основному за рахунок спонсорської та благодійної допомоги шляхом встановлення дитячих та спортивних майданчиків.

Щорічно проводяться змагання з міні-футболу, волейболу, настільного тенісу, чемпіонат району з футболу. Вихованці дитячої юнацької спортивної школи беруть участь у обласних змаганнях з футболу.

Не дивлячись на те, що ДЮСШ постійно відвідує близько 250 дітей і юні спортсмени мають достойні спортивні результати, даний спортивний заклад не має свого власного приміщення, що обмежує можливості учнів та їхніх тренерів. ОТГ не має жодної критої спортивної споруди великих розмірів з трибунами для глядачів. Залишається проблематичною й добудова Будинку спортсмена на стадіоні в смт Куликівка, потребує реконструкції приміщення лижної бази.

3.3.6. Реалізація молодіжної політики.

У районі реалізується районна Програма «Молодь Куликівщини» на 2017-2021 роки».

Зареєстровано 5 молодіжних громадських організацій, але їх діяльність не вирізняється активністю.

3.3.7. Релігійні організації та установи

На території ОТГ діють п’ятнадцять громад Української Православної Церкви Московського Патріархату та дві громади УПЦ Київського Патріархату, одна релігійна громада Церкви Адвентистів Сьомого Дня, дві громади Церкви Християн Віри Євангельської та одна Свідків Ієгови (зареєстрована в м.Чернігові). У районі також діє жіночий монастир Святого Лаврентія (с. Вересоч) та реабілітаційний центр для наркозалежних осіб Християнської церкви «Спасіння» в с.Уборки.

При православних парафіях діють недільні школи в с. Грабівка (5-6 дітей), смт Куликівка (10-15 дітей) та недільна школа при Свято-Миколаївському храмі в с. Салтикова-Дівиця (35 дітей).

3.3.8. Технічна та комунальна інфраструктура

Куликівська ОТГ забезпечена всіма видами енергоносіїв, що надаються енергопостачальними організаціями.

Комунальне підприємство «Куликівське ВУЖКГ»забезпечує жителів смт Куликівка водою та водовідведенням, надає послуги по збору та вивезенню твердих побутових відходів, має забезпечувати обслуговування житлового фонду.

Постачання електроенергії жителям ОТГ здійснюється Куликівським районом електричних мереж ПАТ «Чернігівобленерго».

Надання послуг із теплопостачання здійснює ПАТ «Облтеплокомуненерго» та ПП «Теплоенергія плюс».

Природний газ постачається підприємством ПАТ «Чернігівгаз».

Станом на 01.01.2017 року житлово-комунальне господарство району налічує:

- житлових будинків - 10759, загальною площею 609,7 тис. кв. м;
- мереж водопостачання – 45 км;
- мереж водовідведення – 5,1 км;
- потужність очисних споруд – 0,8 тис. м куб/ добу;
- водозабірних свердловин – 16 одиниць;
- полів фільтрації – 5.

Таблиця 19

Стан мережі вуличного освітлення та водопостачання на 01.01. 2018

№ п/п	Назва населеного пункту	Основні проблеми мережі водопостачання	Основні проблеми мережі вуличного освітлення
1.	Куликівка	Капітальний ремонт мереж водопостачання	Завершення відновлення вуличного освітлення
2.	Авдіївка	Відновлення водопостачання по населеному пункті	Відновлення вуличного освітлення
3.	Бакланова Муравійка	Будівництво артезіанської свердловини	Відновлення вуличного освітлення
4.	Вересоч	Капітальний ремонт водопровідної мережі з подальшим продовженням мережі по населеному пункті	Відновлення вуличного освітлення
5.	Вершинова Муравійська	Відновлення роботи водонапірної башти з подальшим продовженням мережі по населеному пункті	Відновлення вуличного освітлення
6.	Виблі	Капітальний ремонт водопровідних мереж	Відновлення вуличного освітлення
7.	Горбів	Будівництво 2 свердловин по вул. Миру та вул..Шевченка,відновлення водопостачання по населеному пункті	Завершення відновлення вуличного освітлення
8.	Грабівка	Буріння свердловини та встановлення бювету	Відновлення вуличного освітлення
9.	Дрімайлівка	Капітальний ремонт башти та водопровідної мережі з подальшим продовженням мережі по населеному пункті	Відновлення вуличного освітлення
10.	Дроздівка	Завершення будівництва водопроводів по населеному пункті	Відновлення вуличного освітлення
11.	Жуківка	Капітальний ремонт башти з подальшим продовженнямремонту мережі по населеному пункту	Відновлення вуличного освітлення
12.	Кладьківка	Продовження водогону по селу	Завершення відновлення вуличного освітлення
13.	Ковчин	Капітальний ремонт башти та мережі водопостачання	Відновлення вуличного освітлення
14.	Орлівка	Будівництво водогону по населеному пункті	Завершення відновлення вуличного освітлення
15.	Салтикова Дівиця	Будівництво водогону по населеному пункті	Відновлення вуличного освітлення
16.	Хибалівка	Будівництво башти та водогону по населеному пункті від існуючої свердловини	Відновлення вуличного освітлення

Проблеми водопостачання:

- У більшості населених пунктів ОТГ основною проблемо залишається відсутність централізованого водопостачання.
- У наявних колодязях питна вода, якою користуються жителі сіл не відповідає санітарним нормам – має високий вміст нітратів, кальцію, заліза, що негативно впливає на здоров'я людей.
- Існуючі водогони та водонапірні вежі збудовані ще десятки років тому і жодного разу не реконструйовувалися.
- Проблемою громади є також зниження рівня ґрунтових вод, внаслідок засухи, несприятливих кліматичних умов.

3.3.9. Транспорт та комунікації

Дорожнє господарство

Система доріг усередині ОТГ є достатньо збалансованою і такою, що може забезпечити доступність усіх територій та населених пунктів. Усі потенційні центри економічного зростання сполучені автошляхами з твердим покриттям з селищем. Проте, стан доріг в цілому незадовільний.

У ОТГ налічується 265 сільських комунальних доріг довжиною 293,1 км, які обслуговує філія «Куликівський райавтодор».

Вартість обсягу виконаних робіт із експлуатаційного утримання доріг загального користування за 9 місяців 2017 року складає 2345,0 тис. грн. Куликівською селищною, Горбівською, Ковчинською та Хибалівською сільськими радами проведено ремонт комунальних доріг на суму понад 1200,0 тис. грн. Для пошуку інвесторів та проведення ремонтів комунальних доріг розроблені проекти на виконання капітальних ремонтів доріг у смт Куликівка та селах: Виблі, Дроздівка, С. Дівиця.

Таблиця 20

Відстань від адміністративного центру до населених пунктів ОТГ

Порядковий номер	Найменування населених пунктів	Відстань від адміністративного центру до населених пунктів громади, кілометрів
1	с.Пенязівка	3
2.	с. Авдіївка	13
3.	с. Бакланова Муравійка	21
4.	с. Вересоч	13
5.	с.Веселе	16
6.	с. ВершиноваМуравійка	11
7.	с.Кошарище	17
8.	с. Виблі	18
9.	с. Горбове	13
10.	с.Уборки	18
11.	с.Глузди	17
12.	с. Грабівка	22
13.	с.Дрімайлівка	22
14.	с.Будище	26
15.	с. Дроздівка	10
16.	с. Жуківка	7
17.	с. Кладьківка	28
18.	с. Ковчин	8
19.	с.Українське	5
20.	с. Орлівка	16
21.	**с**. Салтикова Дівиця	12
22.	с. Хибалівка	20

Усі населені пункти ОТГ охоплені автобусним сполученням. Забезпечення потреб населення послугами автомобільного транспорту здійснюють ТОВ "Автотранс", ТОВ «Чернігівзернопром» та приватні підприємці.

Пасажирським автотранспортом, із урахуванням перевезень, виконаних фізичними особами-підприємцями, протягом 11 місяців 2017 року перевезено 74,2 тис. пасажирів. Пасажирооборот становить 1,4 млн. пас. км.

У 2017 році фізичними особами-підприємцями та транспортними підприємствами перевезено 12,8 тис. т вантажів, що на 34,3 % менше, ніж у 2016 році. Вантажооборот склав 2,4 млн. т/км та становить 71,2% показника 2016 року.

На території ОТГ розміщені станції Піденно-Західної залізниці: ім. Б.Олійника, Муравійка та Вересоч.

Мобільність стосується як життя суспільства, так і економіки. Формування ефективної транспортної системи – один з ключових компонентів підвищення стандартів якості життя, оскільки вона підвищує доступність будь-яких об’єктів на території міста і розширює можливості взаємодії та спілкування людей. Тим самим підвищення мобільності сприятиме зростанню економічного потенціалу міста та створенню нових робочих місць. Дуже важливо також, щоб Куликівська ОТГ в аспекті мобільності підтримувала свою конкурентоспроможність як сучасного регіонального центру.

Саме забезпечення високої мобільності має бути ключовим моментом у вдосконаленні транспортної системи. Доступ до соціальних структур та усіх життєво необхідних процесів для усіх мешканців ОТГ має важливе значення для забезпечення можливостей обміну новою інформацією.

Мобільність усіх категорій мешканців є фактором зниження соціального розшарування і недопущення соціальної ізоляції. Тому, мобільність є суттєвим компонентом розвитку соціальної взаємодії в громаді і збільшення соціального капіталу.

У перспективі:

- Мають бути сформовані конкретні інноваційні заходи, спрямовані на поліпшення роботи та розвитку транспорту громади.
- Подальша реконструкція, будівництво і підтримка в належному стані доріг ОТГ.
- Концепція оптимізації дорожнього руху має першочергово враховувати аспекти безпеки та надійності роботи транспортної системи. Варто модернізувати сучасну систему паркування в громадських місцях.
- Має бути створена безперервна мережа пішохідних зон, здійснюватиметься покращення їх якості, забезпечуватимуться можливості для безпечного та безперешкодного пересування пішоходів на всій території ОТГ.

Зв’язок

Потреби споживачів ОТГ послугами зв'язку забезпечують Центр поштового зв'язку №2 м. Ніжин та ВАТ "Укртелеком" цех електрозв'язку №7.

Потужність селищної і сільських телефонних станцій складає 2100 номерів. Питома вага встановлених домашніх телефонних апаратів у сільській місцевості становить 64 % від загальної кількості (950 шт.).

В ОТГ зберігається тенденція щодо збільшення кількості користувачів мережею Інтернет. На даний час 820 абонентів користуються Інтернетом. Обслуговування абонентів забезпечує цех телекомунікаційних послуг № 7 Чернігівської філії ПАТ «Укртелеком» та ТОВ «Ведеком».

Планується, що старости сіл зможуть надавати практично всі послуги населенню громади за допомогою Інтернет-зв'язку. Щоб уникнути необхідності долати відстань до смт Куликівка, то відповідно до принципу електронного врядування, кожний громадянин зможе отримати будь-яку довідку чи послугу через електронний режим в мережі Інтернет. Жителям громади будуть допомагати послуги бібліотек, або ж населення повинно самостійно навчатися основам роботи з комп'ютером та мережею Інтернет для полегшення свого життя. Комп'ютери для вільного доступу до Інтернету будуть розташовані в бібліотеках. Завдяки інформаційним технологіям, бібліотеки долатимуть цифрову нерівність у доступі до мережі Інтернет.

3.4. Розвиток основних економічних галузей

Суспільно-економічні процеси, що відбувались в Україні протягом останніх десяти років негативно позначились на розвитку як Чернігівської області, так і Куликівського району.

Питома вага району у загально обласних обсягах реалізованої промислової продукції – 0,5%, сільського господарства (сільгосппідприємств) – 2,6 %, капітальних інвестицій – 1,1 %. Спеціалізація господарського комплексу району – аграрно індустріальна.

3.4.1. Промисловий комплекс

Промисловість є основою економіки і бюджетоутворюючою галуззю ОТГ.

Промисловий комплекс ОТГ формують два середніх промислових підприємства ПрАТ «Куликівське молоко» та СФГ "Колос".

У галузі працюють 312 осіб. Підприємства займаються виробництвом харчових продуктів.

ПрАТ «Куликівське молоко» є лідером в молочній галузі. На сьогодні гранична потужність підприємства –переробка 180 тонн молока на добу.

Продукція молокозаводу має високу якість. Під торговою маркою «Куликівка» випускається масло вершкове та шоколадне, сухе молоко, тверді сири – російський, гауда, радомір, голландський та кисломолочна продукція.

Селянське фермерське господарство "Колос" має власну сировинну базу. Ковбасним цехом підприємства виробляється близько 110 видів м'ясних виробів під торговою маркою "Ратибор ІІ", використовується лише сучасне вітчизняне та закордонне обладнання. Вся продукція відповідає технічним умовам (ГОСТ) та технологічним умовам (ТУ У) виробництва ковбасних

виробів. Система управління якістю, стосовно виробництва м'ясопродуктів, відповідає вимогам ДСТУ ISO 9001-2001 (ISO 9001-2000).

Контроль за якістю продукції проводиться на всіх етапах виробництва, починаючи з етапу вибору сировини.

Протягом 2010-2017 років у промисловому комплексі району спостерігалось уповільнення економічного зростання. Наслідки світової фінансово-економічної кризи промисловість району суттєво відчула вже у 2011 році. Індекс виробництва по району склав 65,3 %, а в розрізі підприємств він коливався в межах 53,0-89,5 %. Протягом 2014-2015р.р. вдалось досягти позитивних результатів – темп росту обсягів виробництва становив 138,7 %. За підсумками 2016 року індекс виробництва склав 100,9 %.

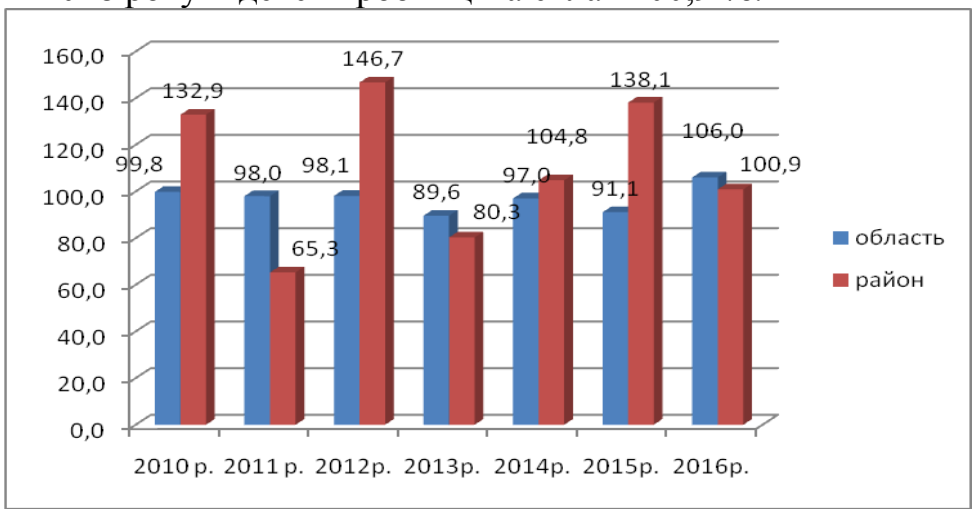

Рис. 13. Індекси промислового виробництва, % до попереднього року

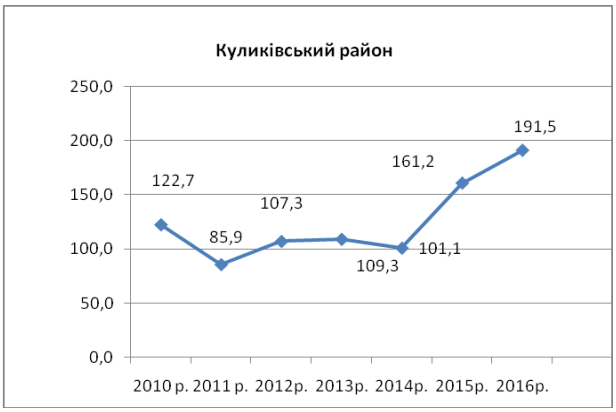

Рис. 14. Обсяг реалізованої промислової продукції, млн грн (у відпускних цінах)

У 2017 році за показником обсягу реалізованої промислової продукції у розрахунку на одну особу населення Куликівський район посів 6 місце серед районів області.

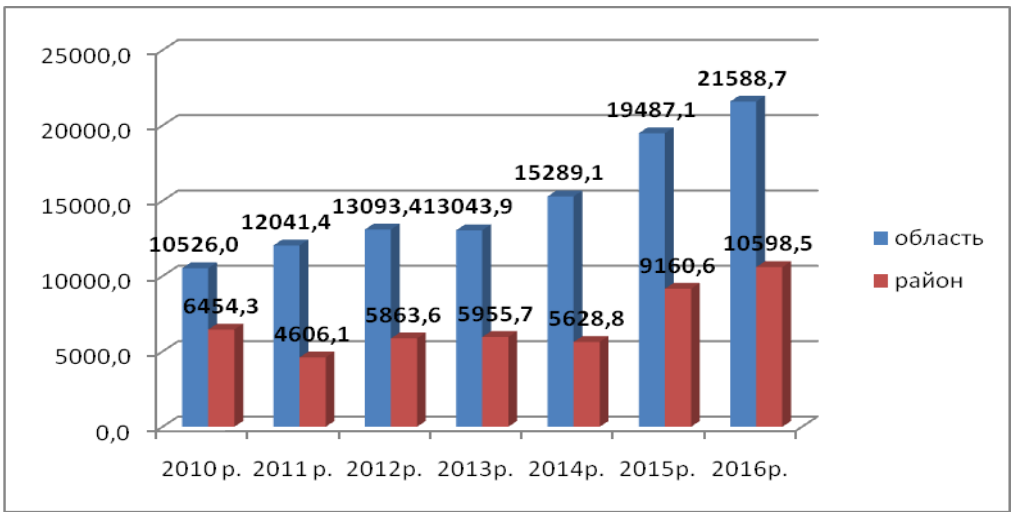

Рис. 15. Обсяг реалізованої промислової продукції у розрахунку на одиницю населення, грн (у відпускних цінах)

Одним з головних пріоритетів розвитку виробничого процесу ОТГ є підвищення конкурентоспроможності промисловості та посилення її інноваційної спрямованості.

Протягом останніх років підприємства вживали заходи щодо технологічного оновлення виробничих процесів, обладнання, збільшення виробничих площ, розширення асортименту продукції та нарощування експортного потенціалу.

Обсяг реалізованої інноваційної продукції за підсумками 9 місяців 2017 року склав 15,3 млн грн, що становить 9,5 % до загального обсягу реалізованої промислової продукції.

Протягом 2017 року промислові підприємства Куликівщини продовжували заходи з оновлення технологічних процесів.

3.4.2. Розвиток сільськогосподарського комплексу

Агропромисловий комплекс, як галузь економіки, відіграє важливу роль в соціально-економічному розвитку ОТГ. Ефективна робота сільськогосподарських підприємств, збільшення посівних площ сільськогосподарських культур, налагодження виробництва з переробки вирощеної продукції сприяє підвищенню соціальних стандартів на селі.

У сільському господарстві ОТГ здійснюють свою господарську діяльність 34 сільськогосподарських підприємств, з них: 13 (40,0 %) –товариства з обмеженою відповідальністю, 3 (8,6 %) – сільськогосподарські виробничі кооперативи, 10 (28,6 %) – фермерські господарства, 6 (17,1 %) –приватні підприємства, 2 (5,7 %) – сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи та понад 8200 домогосподарств населення.

Загальна площа сільськогосподарських угідь становить 73105,1 тис. га або 77,4 % земель району.

Основна спеціалізація галузі рослинництва – вирощування зернових, технічних культур та кормовиробництво, тваринництва – молочно-м’ясне скотарство та виробництво свинини.

У структурі виробництва сільськогосподарської продукції ОТГ продукція рослинництва складає 79,9 %, тваринництва – 20,1%.

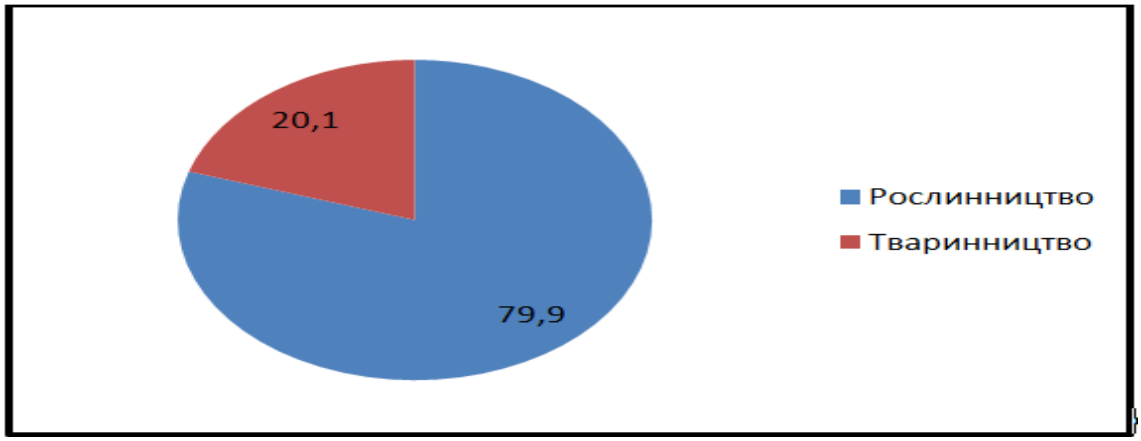

Рис. 16. Структура виробництва сільськогосподарської продукції ОТГ, %.

Протягом 2011-2016 років питома вага обсягу виробництва продукції рослинництва агроформуваннями у структурі виробництва сільськогосподарської продукції зросла з 50,3 % у 2011 році до 79,9% у 2016 році. Збільшення частки галузі рослинництва відбувалося в результаті високих і стабільних темпів приросту виробництва зернових і технічних культур.

Рослинництво

Позитивні тенденції щодо внесення органічних та мінеральних добрив, посіву сидеральних культур сприяли підвищенню урожайності та збільшенню валових зборів сільськогосподарських культур.

У порівнянні з 2012 роком суттєво зросли темпи виробництва зерна товаровиробниками району, які є значно вищими ніж в області.

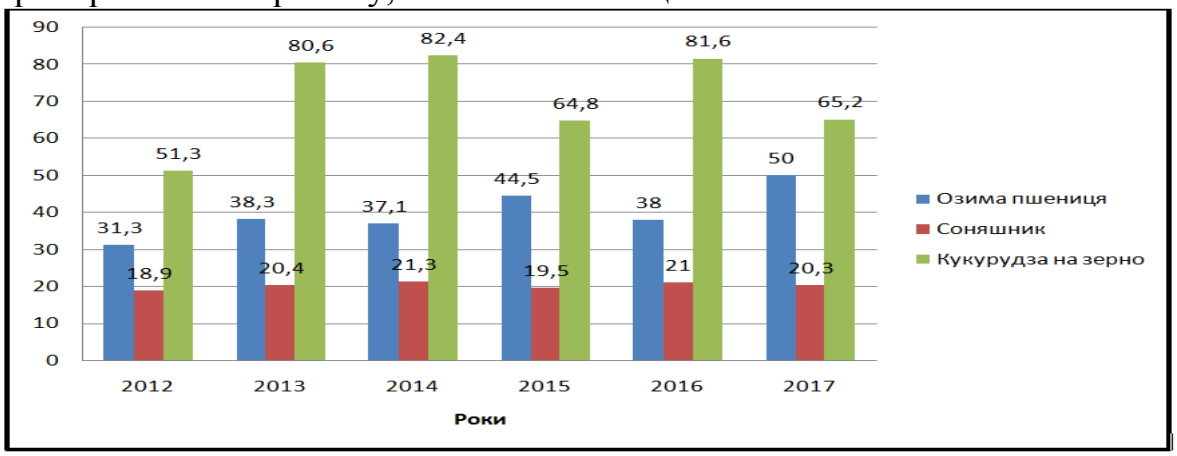

Рис. 17. Урожайність сільськогосподарських культур, ц/га.

Так, виробництво зерна у 2017 році в порівнянні з 2012 роком зросло в 2,3 рази і досягнуло – 120,7 тис. тонн.

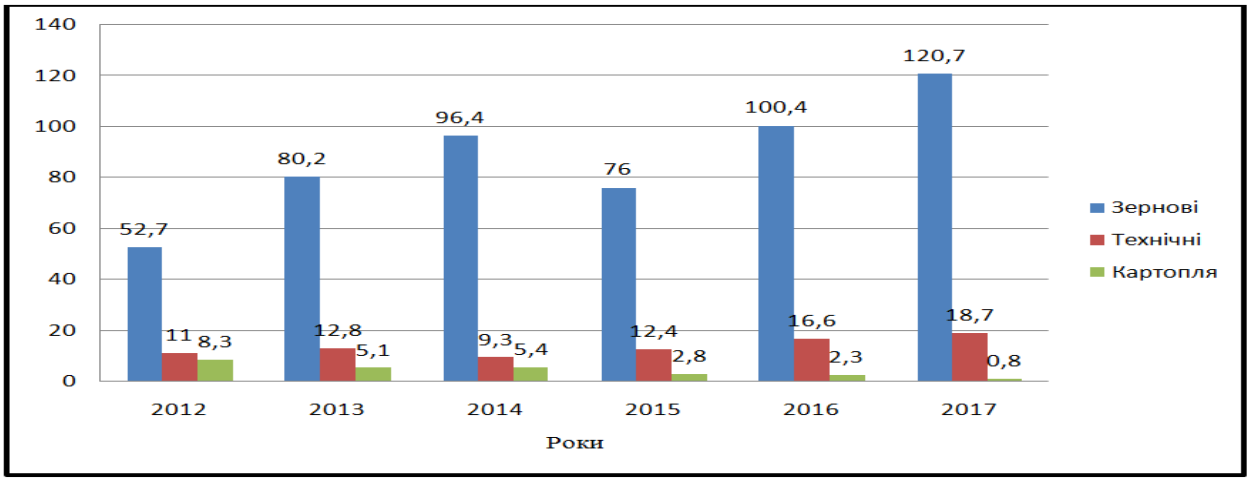

Рис. 18.Валовий збір зернових, технічних культур та картоплі, тис. тонн.

Крім того, в останні роки, поряд із збільшенням обсягів виробництва зернових культур, спостерігається позитивна динаміка зростання валових зборів технічних культур та через нестабільність ринку відбувається зниження виробництва картоплі.

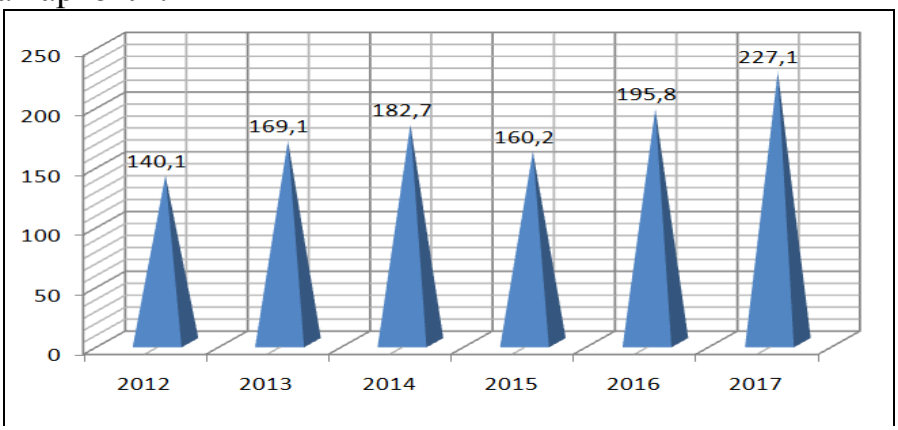

Рис. 19. Виробництво валової продукції сільського господарства, млн грн.

У 2016 році в розрахунку на 100 га сільськогосподарських угідь сільськогосподарськими підприємствами району вироблено валової продукції на суму 722,6 тис. грн, у т.ч. продукції рослинництва – 578,04тис. грн та тваринництва – 144,56 тис. грн. По області відповідно 705,1 тис. грн, 611,7 тис. грн та 93,4 тис. грн.

Тваринництво

Створення конкурентоспроможного сільського господарства значною мірою залежать від функціонування тваринницької галузі. Вона має не тільки виробниче, а й соціально-політичне значення, бо тваринництво – це зайнятість сільського населення і виробництво основних необхідних продуктів харчування, які відповідають нормам державної продовольчої безпеки та експортного потенціалу вітчизняної економіки. Останнім часом, під впливом економічно-господарських змін панує тенденція до збільшення якості виробленої тваринницької продукції тому галузь перебуває в процесі

реформування, що негативно впливає як на кількість поголів'я тварин так і на обсяги виробництва продукції.

У 2016 році внутрігалузева спеціалізація тваринництва розподілялась на: скотарство – 71,4 %; свинарство – 28,5%, інші галузі – 0,1 %.

На початок 2017 року у сільськогосподарських підприємствах району утримувалося 6,9 тис. голів великої рогатої худоби, з них 1,6 тис. корів.

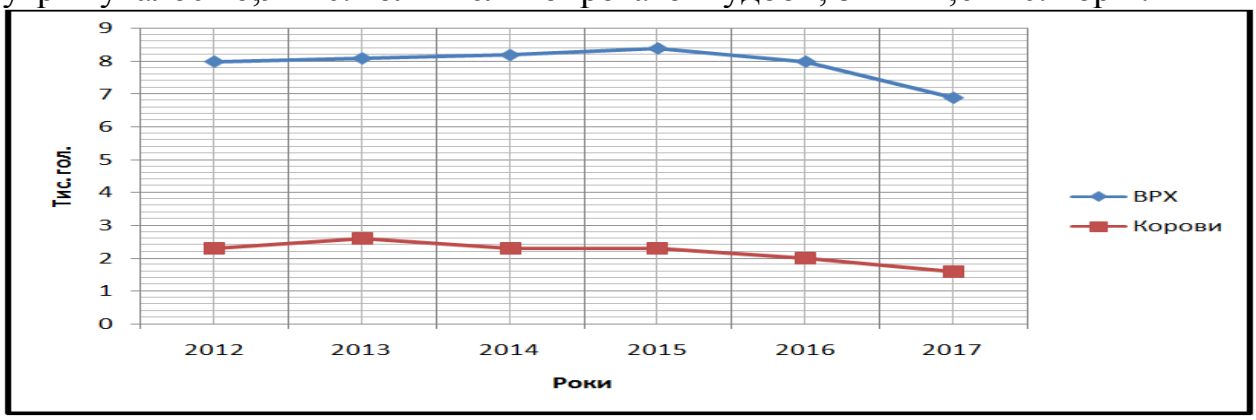

Рис. 22. Поголів'я великої рогатої худоби та корів, тис. гол.

Протягом 2016 року вироблено 8221,1 тонн молока, що на 448,6 тонн більше у порівнянні з відповідним періодом минулого року. Зменшено виробництво м'яса на 11,7 % до минулого року, якого вироблено 1482,7 тонн.

З метою виробництва молочної продукції високої якості, яка б відповідала вимогам світових стандартів у 2016 році завершено реконструкцію тваринницького приміщення та введено в експлуатацію доїльний зал на 450 корів у СФГ «Колос», впроваджуються нові технології утримання, в т.ч. і система годівлі. Сучасні технології запроваджено у підприємствах СФГ «Колос», ТОВ «Егрес –агро».

В 2017 році галузь тваринництва особливо по виробництву м'яса перебуває в катастрофічному стані через інфекційне захворювання свиней на африканську чуму свиней. Галузь свинарства під кінець 2017 року практично повністю ліквідовано. Та є сподівання на відтворення її в наступному році. Підприємством СФГ «Колос» планується закупити 300 свиноматок.

Інфраструктура аграрного ринку

Послуги сільському населенню надають 294 обслуговуючих суб'єктів від переробних підприємств, райспоживспілки, райветлікарні та приватних структур.

За 2011-2017 роки кількість сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів зменшилась на 1 об'єкт. Чисельність комунальних підприємств за цей період зменшилась на 75% (з 7 до 4).

Загальний обсяг наданих послуг всіма господарюючими структурами за 5 років збільшився у 17 разів і склав 28,4 млн грн.

Крім того, заготівельними структурами у 2017 році закуплено сільгосппродукції від населення на загальну суму 8610,7 тис. грн, що в 4,7 разів більше ніж в 2011 році.

Агропромислове виробництво ОТГ є складною галуззю, яка не зважаючи на певні досягнення залишається в досить скрутному економічному становищі, зумовленому загально економічними проблемами, допущеними помилками на початку реформи, специфічними проблемами цієї галузі.

Тому, першочерговим завданням розвитку АПК Куликівської ОТГ є відтворення виробничо-ресурсного потенціалу, впровадження сучасних наукових розробок, реалізація комплексної політики розвитку сільської місцевості, створення сталих та довготривалих умов для цього.

3.4.3. Розвиток підприємництва та ринкової інфраструктури

Мале підприємництво є невід'ємною складовою частиною господарської системи ОТГ. Успішне функціонування підприємництва є вагомим чинником розв'язання важливих соціально-економічних проблем, а також виступає запорукою сталого зростання території.

На обліку знаходиться 301 суб'єкт малого і середнього підприємництва, з яких 39 юридичні особи та 262 фізичних осіб-підприємців.

Одним із інструментів підтримки бізнесу є виконання заходів Програм розвитку підприємництва.

Індикатором розвитку підприємницької сфери є показник кількості суб'єктів господарювання на 10 тис. населення. Упродовж 2010-2016 років кількість середніх підприємств у розрахунку на 10 тис. осіб наявного населення залишається сталою і становить 4 одиниці. Кількість малих підприємств зросла на 10 одиниць і становить 21 одиницю.

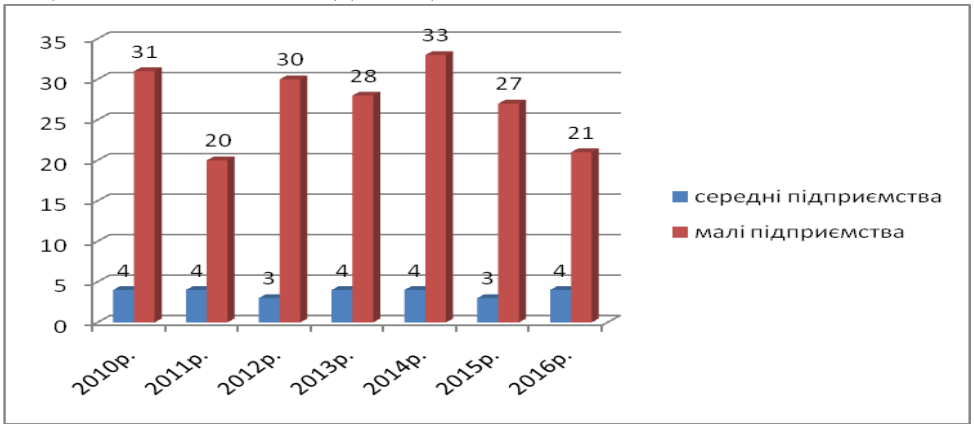

Рис. 25. Кількість середніх та малих підприємств на 10 тис. осіб наявного населення, одиниць.

У 2016 році суб'єктами підприємництва реалізовано продукції на 1681,1 млн грн, що, у порівнянні з 2010 роком, більше на 1536,6 млн грн. Обсяги продукції, реалізованої середніми підприємствами, у загальному обсязі реалізованої продукції, у 2016 році в порівнянні до 2010 року збільшились з 80,4% до 85,7%. Внесок малих підприємств, у загальних обсягах реалізації продукції, у 2016 році у порівнянні з 2010 роком, зменшився з 19,6% до 14,3%.

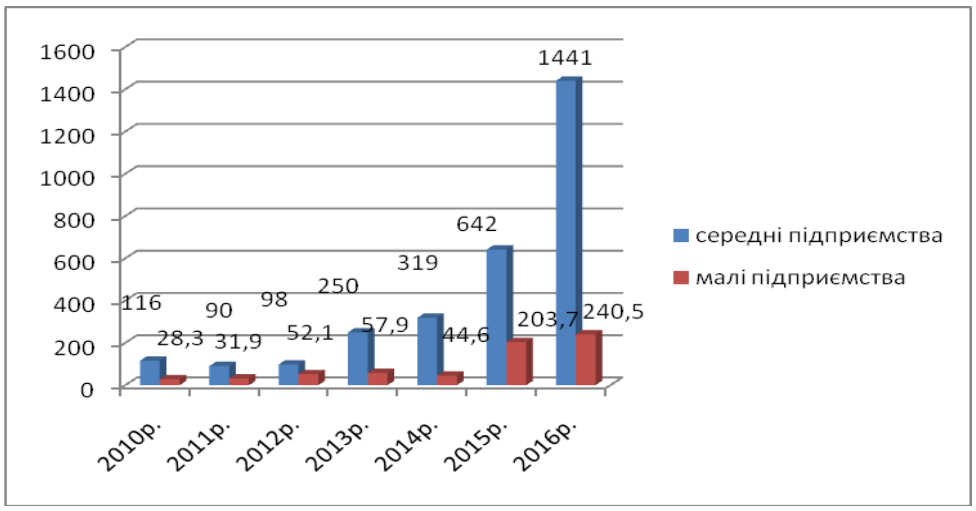

Рис. 26. Обсяги реалізованої продукції (робіт, послуг) суб'єктами підприємництва, млн. грн.

Протягом останніх років значно зросли обсяги надходжень від діяльності суб'єктів малого і середнього підприємництва до місцевих бюджетів. Так, надходження від діяльності суб'єктів малого підприємництва за 2016 рік у порівнянні з 2010 роком зросли на 8,6млн грн. Їх питома вага збільшилась з16,7% до 27,9%.

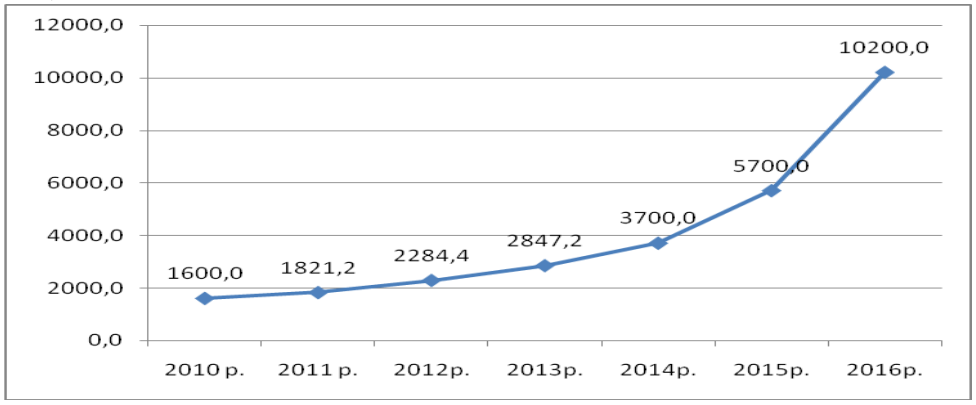

Рис. 27. Надходження до місцевих бюджетів від діяльності суб'єктів малого підприємництва, тис. грн.

В районі діє первинна профспілкова організація підприємців Куликівського району Всеукраїнської профспілки «Захист справедливості», Агенція регіонального розвитку, районна галузева рада підприємців з питань торгівлі та координаційна рада з питань розвитку підприємництва.

3.4.4.Інвестиційна діяльність

Куликівська ОТГ, як і область, відчуває дефіцит інвестиційних вливань, необхідних для повноцінного розвитку економіки та забезпечення поступового економічного зростання.

Варто зазначити, що упродовж 2010-2017 років у Куликівському районі намітилась позитивна тенденція росту обсягів освоєних капітальних інвестицій. У 2016 році за рахунок усіх джерел фінансування було освоєно 65,8 млн грн капітальних інвестицій, що становить 1,2 % від загального обсягу по області.

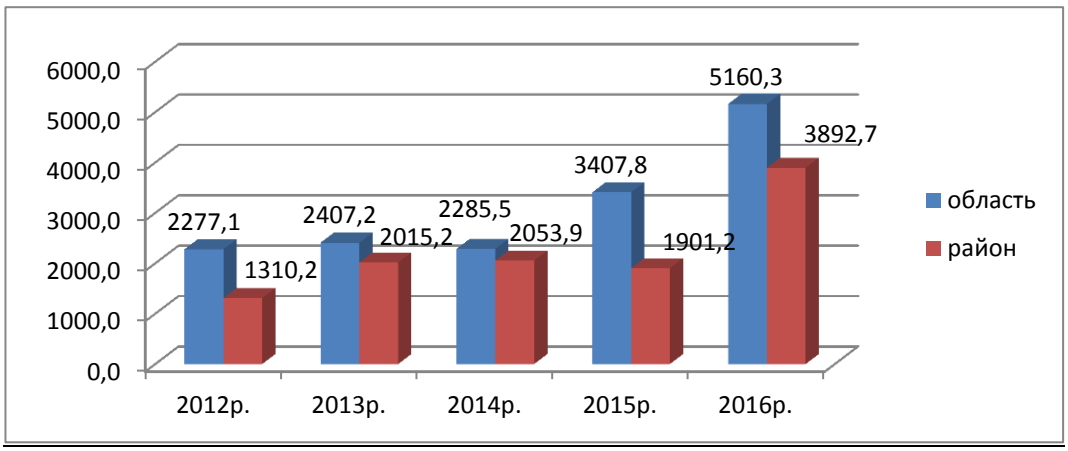

Рис. 23. Обсяг капітальних інвестицій на 1 особу, грн.

Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких освоюється від 58,7 % до 67,2 %. Із 2013 року відбулося зменшення питомої ваги інвестицій на індивідуальне житлове будівництво.

Таблиця 21

Джерела фінансування капітальних інвестицій, %.

Показники	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Власні кошти підприємств та організацій	58,7	61,2	71,3	86,1	80,1	80,8	67,2
Кошти місцевих бюджетів	1,9	5,6	1,8	3,2	3,0	4,6	4,8
Кошти населення на індивідуальне житлове будівництво	7,0	23,2	24,4	7,2	7,8	13,0	*
Кредитів банків та інших позик	*	*	*	*	*	*	14,2
Інші джерела	3,5	1,9	2,5	3,5	1,1	*	-

Лідируючі позиції за обсягами освоєних інвестицій традиційно утримують сільське господарство, промисловість та індивідуальне житлове будівництво.

3.4.5. Розвиток споживчого ринку

На Куликівщині відбувається поступовий процес формування ефективної торговельної мережі. Станом на 01.01.2017 року торговельну діяльність здійснювали 133 об'єкти торгівлі усіх форм власності, з них 71,6% – магазини, 11,0% – кіоски, 17,4% – заклади ресторанного господарства. Порівняно з 2010 роком торговельна мережа збільшилась на 3 об'єкти (2,3%).

Торговельну діяльність підприємств-юридичних осіб здійснювали 14 об'єктів торгівлі (12,8% від загальної кількості), що порівняно з 2016 роком менше на 8 одиниць (- 36,4%). Це відбулось внаслідок ліквідації, часткового призупинення діяльності та перереєстрації їх на фізичних осіб.

Таблиця 22

Кількість об'єктів торгівлі та громадського харчування, одиниць.

Показники	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Всього по району	130	138	144	143	140	140	140	133
у т.ч. смт Куликівка	60	62	61	65	67	72	71	67
Сільська місцевість	70	76	83	78	73	68	69	66

Поступово відбувається покращення умов здійснення роздрібної торгівлі, що дає змогу мешканцям ОТГ отримувати якісне та швидке обслуговування під час здійснення покупок.

3.5. Бюджетний профіль

3.5.1. Доходи. Загальна характеристика

Місцевий бюджет формується у відповідності до Бюджетного та Податкового кодексів України і входить до зведеного бюджету області та зведеного бюджету України.

В структурі доходів місцевих бюджетів отримані трансферти кожного року переважають над власними доходами. Обсяг власних доходів зріс протягом 5-ти років на 251,8% та склав в 2016 році 35,0 млн грн, при цьому темпи росту власних доходів випереджають темпи росту трансфертів на 88,1 процентні пункти. Обсяг трансфертів до місцевих бюджетів зріс протягом досліджуваного періоду на 163,7% та склав в 2016 році 94,6 млн грн. Частка дотаційності місцевих бюджетів зменшилась на 7,4%, з 80,6% в 2012 році до 73,0% в 2016. Найвищий відсоток дотаційності бюджету району зафіксований у 2012 році на рівні 80,6%.

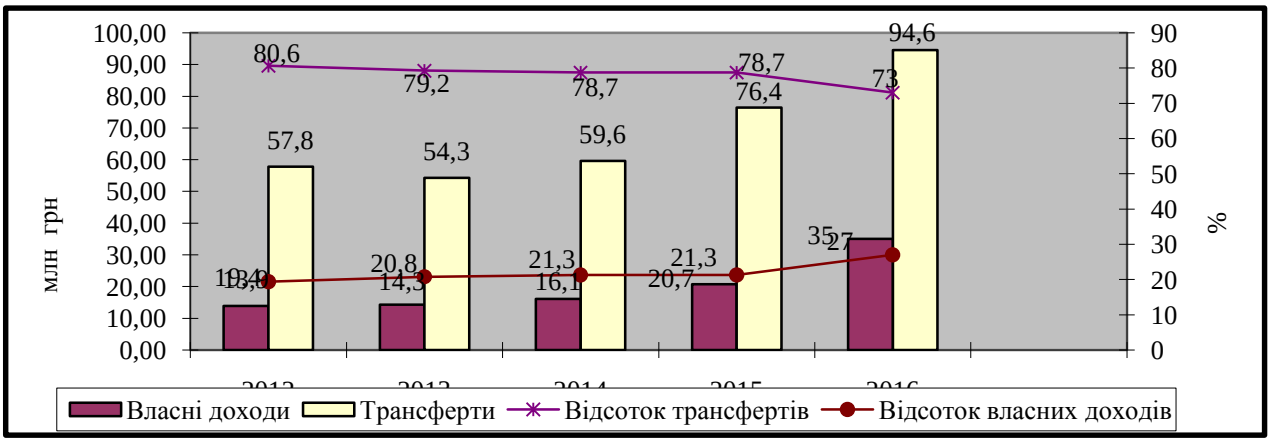

Рис. 28. Структура доходів місцевих бюджетів, %

3.5.2. Доходи бюджету у розрізі територій

Упродовж 2012-2016 років власні доходи загального фонду разом взятих місцевих бюджетів зросли на 251,8%. При цьому найбільша питома вага доходів загального фонду районного бюджету зафіксована в 2012 році – 59,0%. Починаючи з 2012 року частка доходів районного бюджету має тенденцію до зниження і становила в 2016 році 53,4%. Доходи загального фонду сільських та селищного бюджетів зросли протягом 5-ти років на 130,2%, їх питома вага, починаючи з 2013 року зросла на 5,6 процентні пункти.

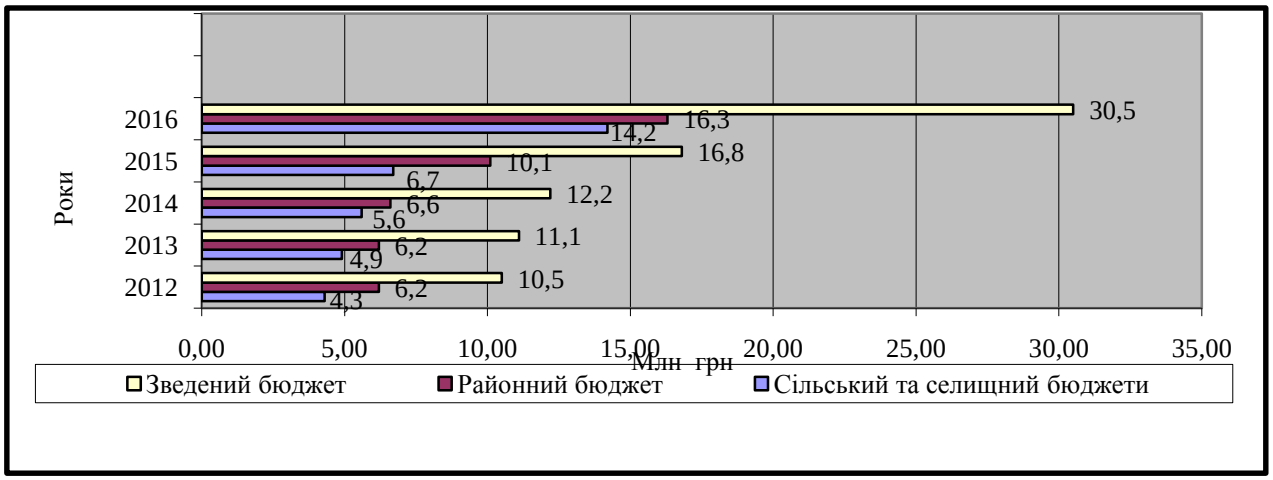

Рис. 29. Структура загального фонду місцевих бюджетів, %

Структура надходжень місцевих бюджетів залишається практично незмінною. Головним джерелом надходжень є податок на доходи фізичних осіб, питома вага якого в 2016 році складала 52,1%, в 2012 – 86,7%. Спостерігається тенденція до зниження вагомості ПДФО для бюджету району. Натомість частка податку на землю за 5 років зросла на 17,7 процентних пунктів і склала в 2016 році 25,6%. Зросла також вагомість єдиного податку, в 2015 році його питома вага складала 10,1% проти 12,1 % в 2016 році. До 2015 року даний податок надходив до спеціального фонду.

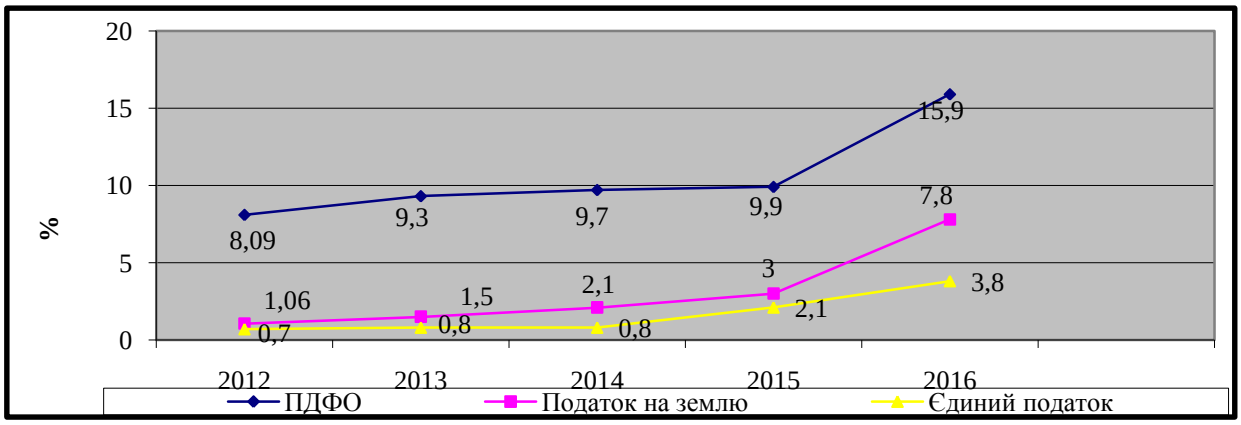

Рис. 30. Динаміка надходжень найбільш впливових доходів місцевих бюджетів,%

Серед бюджетів місцевого самоврядування найбільші обсяги надходжень загального фонду мали бюджети Куликівської селищної ради – 11,6%, Горбівської сільської ради – 3,3%, Ковчинської – 3,0%, найменші: В.Муравійської – 1,0%, Грабівської – 1,3% та Авдіївської – 1,3% сільських рад (дані 2016 року).

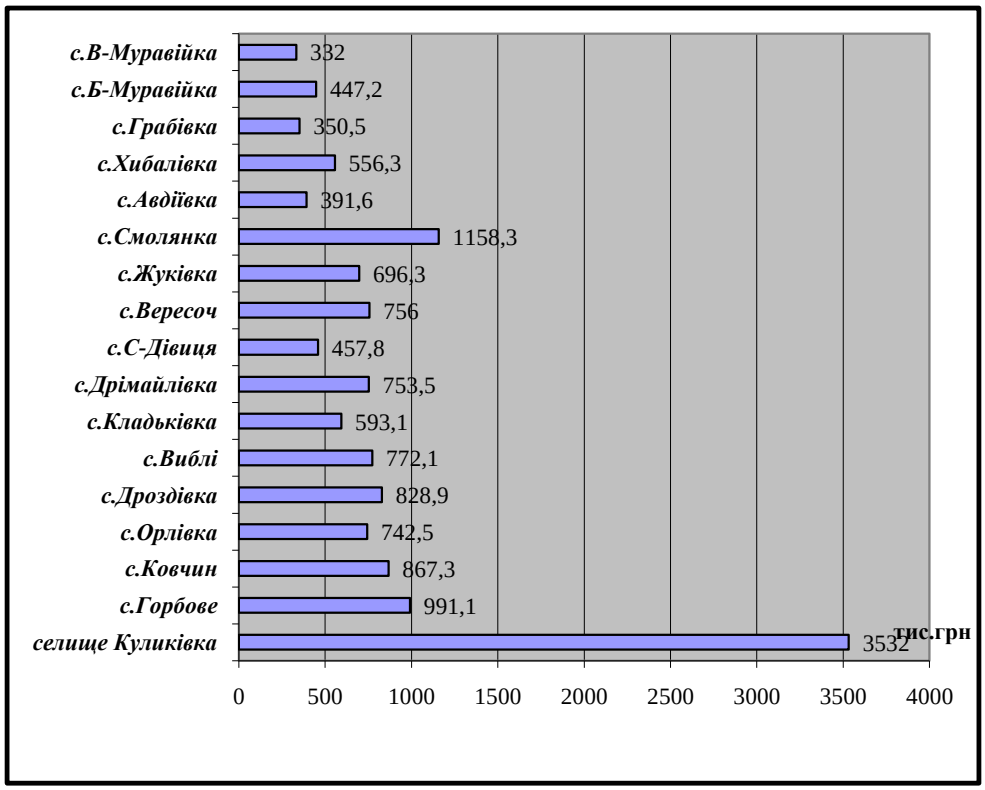

Рис. 31. Доходи загального фонду місцевих бюджетів у розрізі бюджетів місцевого самоврядування у 2016 році, тис. грн.

Залишається низькою бюджетна забезпеченість (обсягу надходжень до місцевих бюджетів (без урахування трансфертів) у розрахунку на 1 мешканця) за період 2012-2016 років (2083,3).

Обсяг надходжень загального фонду місцевих бюджетів (без урахування трансфертів) в розрахунку на 1 жителя в 2016 році склав 1815,5грн.

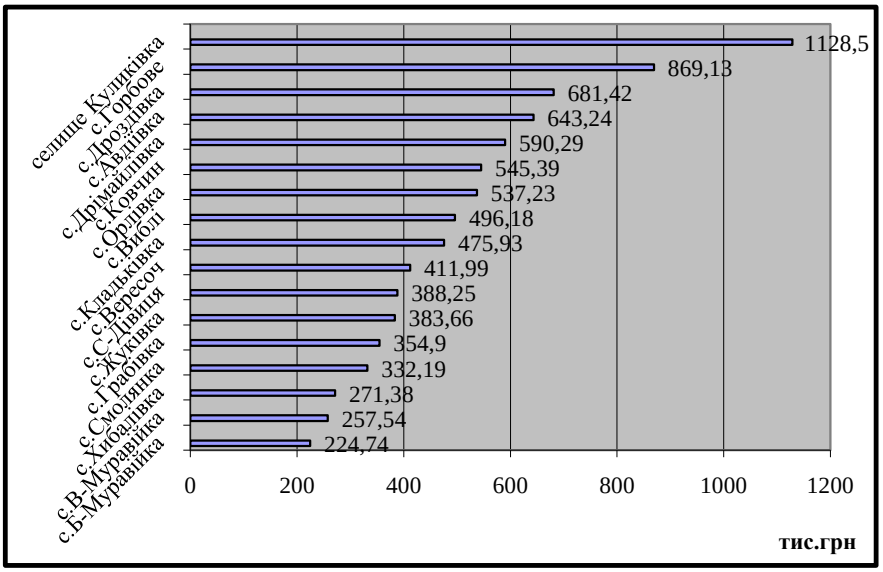

Рис. 32. Бюджетна забезпеченість у розрізі сіл та селища району, тис. грн.

3.5.3. Видатки. Профіцит – дефіцит бюджету

Впродовж 2012 – 2016 років спостерігалась динаміка до зростання видатків місцевих бюджетів, які у 2012 році становили 71,4 млн грн, а у 2016 році – 115,6 млн грн, що на 61,9 % більше.

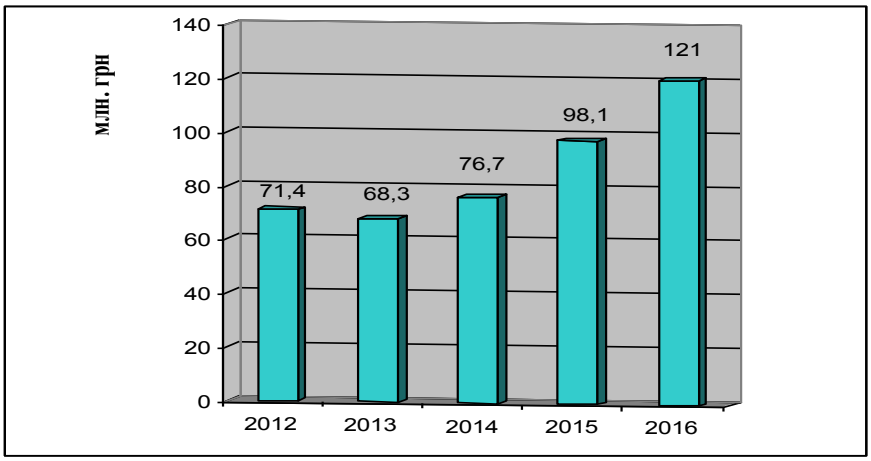

Рис. 33. Динаміка зростання видатків місцевих бюджетів за 2012-2016 роки, млн грн.

Протягом 2012 – 2016 років переважна більшість видатків місцевих бюджетів була спрямована на фінансування поточних витрат. Відповідно, на капітальні видатки спрямовувалось від 1,3 % у 2012 році до 5,7 % у 2016. Переважна кількість поточних видатків говорить про те, що місцеві бюджети найчастіше задовольняють лише мінімальні економічні потреби території та соціальні потреби населення, але протягом 2012-2016 років помітне стабільне збільшення частки капітальних видатків в загальному обсязі видатків.

Рис. 34Капітальні видатки в загальному обсязі видатків місцевих бюджетів, млн грн.

Протягом 2012 – 2016 років видатки на утримання органів місцевого самоврядування зросли на 49,5%, освіти – на 74,3%, охорони здоров'я – на 59,9%, культури – на 73,9%, фізичної культури та спорту – на 48,4%, соціальний захист та соціальне забезпечення зросли у 1,7 разів.

У структурі витрат 2014 року найбільшу питому вагу мали видатки на освіту (37,5%), соціальний захист (34,8%), охорону здоров'я (15,7%).

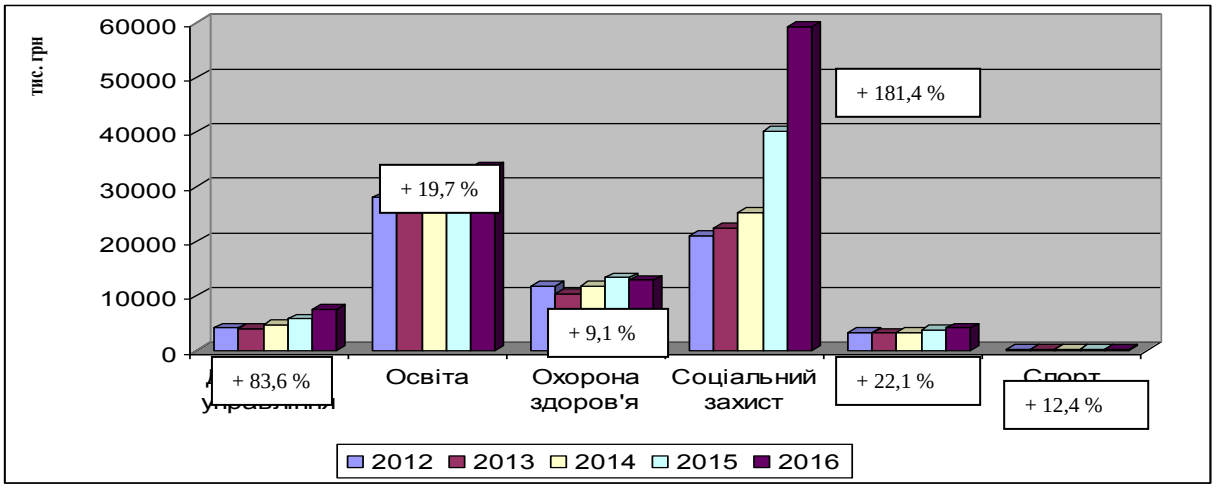

Рис. 35. Видатки загального фонду місцевих бюджетів по галузях , тис. грн.

Порівняльний аналіз доходів і видатків зведеного бюджету свідчить, що за період з 2012 по 2016 роки бюджет був збалансований. З 2012 по 2013 рік, через проблеми з проведенням платіжних доручень органами Державної казначейської служби, на рахунках місцевих бюджетів накопились кошти у сумі від 0,6 – до 0,9 млн грн, частина з них була використана в 2014 році, що пояснює незначний дефіцит коштів у 2014 році у сумі 0,6 млн грн. Разом з цим, варто зазначити, що з 2012 по 2015 рік в районі спостерігалася недостатність фінансових ресурсів місцевих бюджетів на оплату праці працівників бюджетної сфери та енергоносії, заборгованість за їх виплатою погашалася, в основному, за рахунок бюджетних призначень наступного року, що значно ускладнювало виконання бюджету. Вже починаючи з 2016 року надходження до бюджету значно зростають, що у 2016 році дає змогу погашати зареєстровану заборгованість і на кінець 2016 року майже в повному обсязі. Негативним моментом був принцип розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів між державним та місцевими бюджетами за Формулою розподілу, яка не враховує демографічних та інших особливостей Чернігівської області, насамперед, найнижчої в країні щільності населення та розгалуженої мережі бюджетних установ.

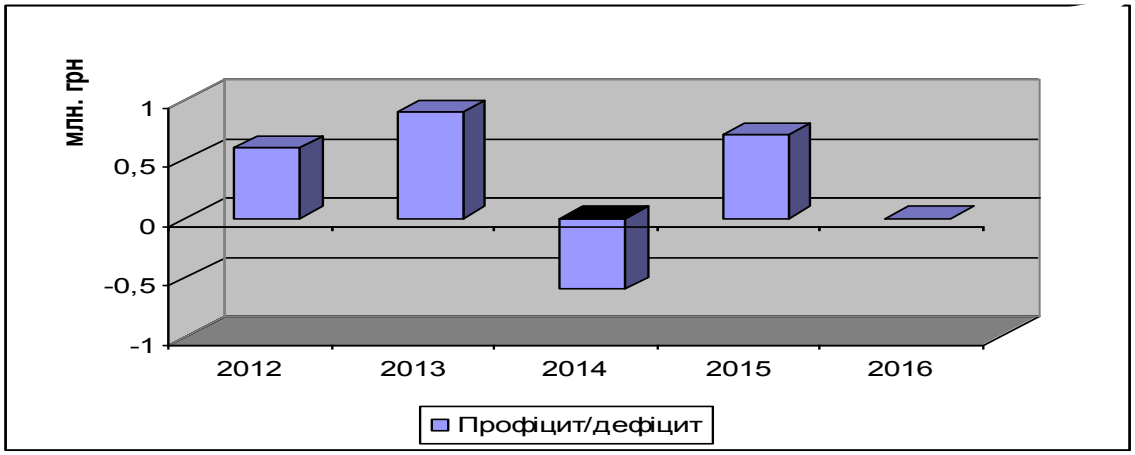

Рис.36. Профіцит/дефіцит коштів зведеного бюджету, млн грн.

3.5.4. Бюджет розвитку

Особливу роль у соціально-економічному розвитку території відіграють капітальні видатки, які відповідно до чинного законодавства зосереджуються у бюджеті розвитку.

У 2016 році обсяг бюджету розвитку за видатками становив 5,6 млн грн, що в 5,1 рази більше ніж в 2012 році. У порівнянні з 2014 роком спостерігалось деяке зменшення обсягів бюджету розвитку (на 0,2 млн грн).

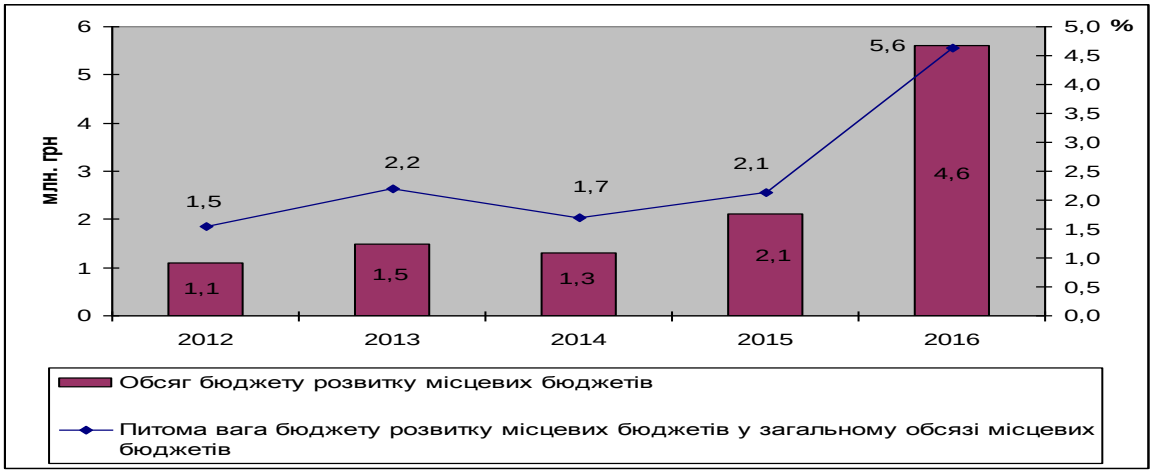

Рис. 37. Бюджет розвитку місцевих бюджетів, млн грн.

У 2012 – 2016 роках основним джерелом наповнення бюджету розвитку були надходження від єдиного податку (76,0%), окрім 2015 року, в якому єдиний податок надходив до загального фонду, вагомість якого зросла протягом 5 років на 31,4%. Натомість надходження від відчуження майна та земельних ділянок з року в рік (за виключенням 2014 року) зменшувались. Передача коштів із загального фонду була найбільшою в 2013, 2015 та 2016 році (і продовжує стрімко зростати) у зв'язку з використанням субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на соціально-економічний розвиток окремих територій.

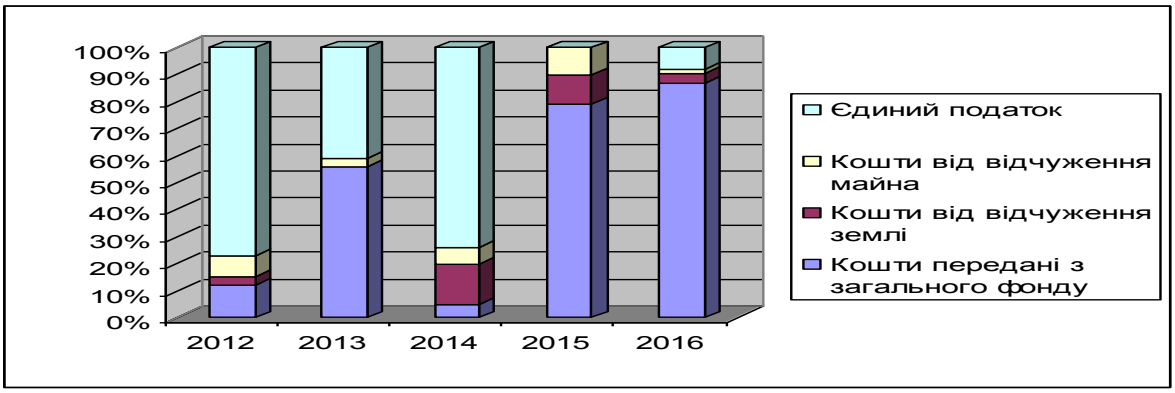

Рис. 38. Структура бюджету розвитку місцевих бюджетів, %.

3.5.5. Підвищення фінансової незалежності місцевих бюджетів та ефективності використання бюджетних коштів

Завдяки прийняттю змін до Бюджетного та Податкового кодексів України здійснені певні кроки у напрямку підвищення рівня фінансової незалежності місцевих бюджетів, а саме – розширено перелік власних доходів місцевих

бюджетів, за рахунок яких здійснюються видатки, пов'язані з виконанням власних повноважень місцевих органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування. Скасовано деякі види місцевих зборів, встановлено нові нормативи відрахувань податку на доходи фізичних осіб (60 відсотків до районного бюджету), передано з державного до місцевих бюджетів плату за надання інших адміністративних послуг та державне мито, запроваджено акцизний податок з кінцевих продаж, розширена база оподаткування податку на нерухомість шляхом включення до оподаткування цим податком комерційного (нежитлового) майна; внесено зміни до розподілу коштів екологічного податку (з урахуванням зарахування до сільських та селищного бюджетів 25% надходжень цього податку, розширено надходження загального фонду шляхом передачі єдиного та екологічного податків, а також податку на нерухоме майно зі спеціального фонду.

У частині міжбюджетних трансфертів видатки на загальну середню освіту та охорону здоров'я проводяться за рахунок відповідних субвенцій.

Прийнято закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», який має на меті суттєво розширити повноваження територіальних громад, підвищити фінансову самостійність місцевих бюджетів, зміцнити матеріальну та фінансову основи місцевого самоврядування. Одним з основних стимулюючих факторів є перехід об'єднаних територіальних громад на прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом.

3.6. Природокористування

3.6.1. Природні ресурси та рекреаційний потенціал

Куликівська ОТГ розташована у зоні мішаних лісів. Територія ОТГ відрізняється своєрідним ландшафтом. Поверхня ґрунту рівнинна, заболочена в багатьох місцях, її основою є Придніпровська низовина. Корисні копалини – пісок та сировина для виготовлення цегли.

Розвідані родовища корисних копалин відсутні та не зареєстровані суб'єкти підприємницької діяльності, які впроваджували б таку діяльність. Ґрунти – дерново-підзолисті, торфоболотні, чорноземи. Середній кадастровий бал – 49. Клімат помірно-континентальний,середньо-річна кількість опадів коливається від 500 до 600 мм.

Річкова мережа району: головна ріка – Десна, малі річки – Кривуша, Смолянка, Вересоч, Лебедь, Угорь.

Площа водного дзеркала під природними водотоками (річками та струмками) – 793,5га.

На території району знаходиться 132 водойми , загальною площею 538,9 га та 50 малих водойм – 16,6га, озер – 94 з загальною площею водного дзеркала 488,0 га.

Ліси займають 9541,03 га. Господарює у ньому Державне підприємство «Ніжинське лісове господарство». На території ОТГ знаходиться Дроздівське лісництво. Підприємство заготовляє біля 5,0 тис. куб. м деревини в рік, в тому числі: на рубках головного користування – 2,5 тис. куб. м і рубках, пов'язаних з веденням лісового господарства – 2,5 тис. куб. м.

По чистій породі заготовлюється: сосна, дуб, ясен, береза та осика. Проводять також заготовлення другорядних лісових матеріалів: сік березовий – 70т, лікувальна сировина (кропива дводомна, чистотіл звичайний, щитник чоловічий, звіробій звичайний, цвіт липи, череда, м'ята, ромашка, кора дуба) – 2710 кг, горіхи ліщини – 0,010т, гриби опеньки – 3500кг, ягоди – 0,030т, плоди – 0,020 т.

На території ОТГ розташовані заповідники «Ледань», «Селецьке» та грабовий ліс. Наявні природні заказники: ботанічні – «Ледань», «Пасіка», «Селецьке»; гідрологічні – «Куп'євате-Тимошенкове», «Янчеве- Козарівщина»; ландшафтні – «Демінка», «Задеснянський»; лісові – «Селещина», «Устимівщина», «Лосево»; пам'ятки природи – «Будянське», «Заплавні озера», «Тиха Десна» та інші.

3.6.2. Використання земельних ресурсів

Куликівська ОТГ володіє значним сільськогосподарським потенціалом. Земельний фонд району станом на 01.01.2017року складає 94403 га,

у тому числі сільськогосподарські угіддя -73105,1175 га , з них:рілля - 37 37026га,перелоги - 5345,8512га,багаторічні насадження ,в тому числі сади – 789,4541га,сіножаті - 11388,8032га, пасовища – 18 210,7433га.

Ґрунтовий покрив сформований, в основному, малогумусними ґрунтами легкого гранулометричного складу, що визначило їх низьку ємність вбирання, невисоку буферність, малу насиченість ґрунтовими колоїдами, а відтак, підвищену вразливість від техногенного та антропогенного впливу.

Основні групи ґрунтів орних земель господарств району (41,8 тис. га): дерново-підзолисті ґрунти 7,8 тис. га (19%), сірі лісові та дернові ґрунти 25,0 тис. га (60%), темно-сірі ґрунти та чорноземи опідзолені 1,3 тис. га (3%), чорноземи типові, лучно-чорноземні та лучні ґрунти 7,7 тис. га (18%).

Структура ґрунтів орних земель за гранулометричним складом: зв`язно-піщані 1%, супіщані 27%, легкосуглинкові 69%, середньо-суглинкові 3%.

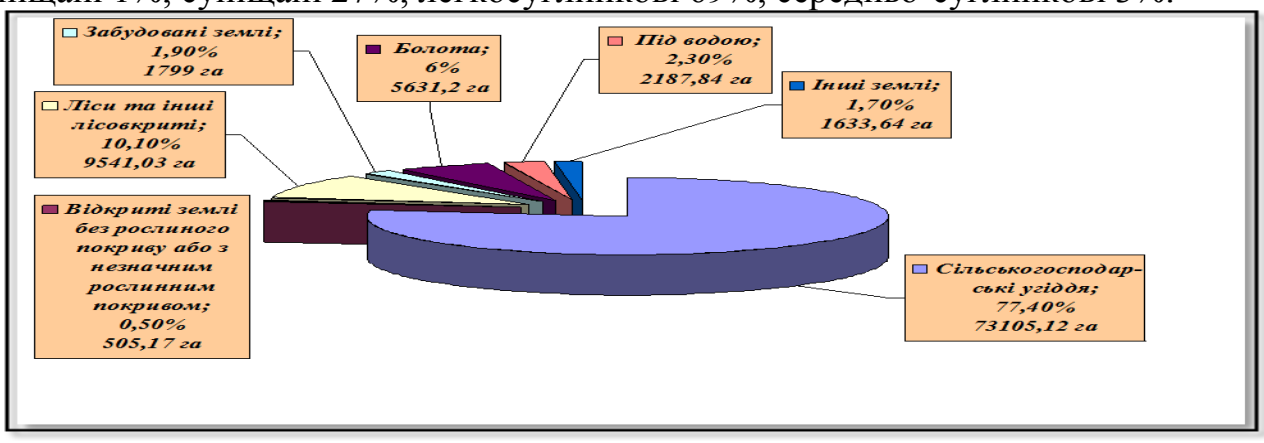

Рис. 41. Використання земельних ресурсів Куликівського району у відповідності до цільового призначення, %.

З усіх земель: природоохоронного призначення – 6795,70 га, рекреаційного призначення – 55,66 га, історико-культурного значення – 680,90 га.

У структурі сільськогосподарських угідь 58,4 % припадає на ріллю та перелоги, 1,1 % – багаторічні насадження, 15,6 % – сіножаті та 24,9 % – пасовища.

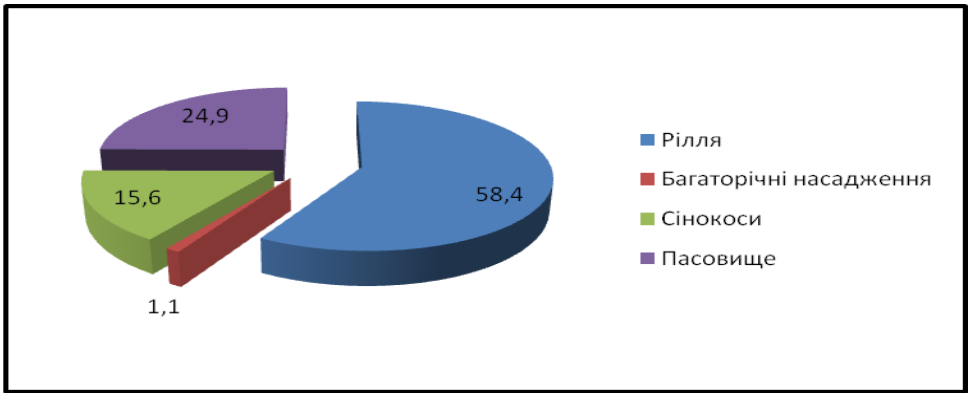

Рис. 42. Структура сільськогосподарських угідь, %.

На одного жителя району припадає 4,1 га сільгоспугідь, в т.ч. 2,1 га ріллі, що відповідно в 2,1 та 1,6 раз більше, ніж в середньому по області.

Весь пайовий фонд району становить **- 48768,59 га,з них ;**

47 289,52га - розпайовані сільськогосподарські угіддя на земельні частки(паї).в тому числі:

рілля - 29 386,92га,використовується 100%

сіножаті - 7 996,48га,використовується 100%

пасовища – 9906,12га,використовується 100%

1479,07га-землі під Проектно-шляховою мережою, з них:

Рілля - 789.44га

Сіножаті – 326,42га

Пасовища – 363,21га

2 155,2956га - власники земельних ділянок (паїв)що вийшли з паями в натурі.

Усього земель державної власності 31,8 тис. га, із них 15,7 тис. га с/г угідь; 2,3 тис. га ріллі. Передано в тимчасове користування 8,8 тис. га, що становить 31,7%.

Територіальні громади району мають усього земель запасу 27,1 тис. га, із яких передано в тимчасове користування 7,6тис. га, або 28%.

Землі резервного фонду налічують 1,9 тис. га, з них: передано в тимчасове користування 0,9 тис. га, що склало 47,4%.

Всього земель державної власності не наданих у власність та користування – 20,6 тис. га, в т.ч. сільськогосподарських угідь – 7,6 тис. га.

Таблиця 23

Структура використання земельних ресурсів Куликівського району у відповідності до цільового призначення.

	Цільове призначення земель	Площа	
		Га	%
	Всього земель в межах адміністративно-територіальних одиниць району	**94403,0**	**100**
в т .ч.			
1	**Сільськогосподарські землі**	**74798,96**	**79,20**
1.1	Сільськогосподарські угіддя	73105,12	77,47

	Цільове призначення земель	Площа	
		Га	%
	– *рілля*	*37370,27*	39,60
	– *багаторічні насадження*	*789,45*	0,80
	– *сіножаті*	*11388,80*	12,00
	– *пасовища*	*18210,74*	19,30
1.2	Землі під господарськими будівлями і дворами	958,69	1,02
1.3	Землі під господарськими шляхами і прогонами	735,16	0,78
1.4	Землі, які перебувають у стадії меліоративного будівництва та відновлення родючості		
1.5	Інші		
2	**Забудовані землі**	**1798,79**	**1,91**
2.1	Землі під житловою забудовою	300,18	0,30
2.2	Землі промисловості	57,54	0,06
2.3	Землі під відкритими розробками, кар`єрами		
2.4	Землі, які використовуються в комерційних цілях комерційного та іншого використання	27,47	0,03
2.5	Землі громадського призначення	93,13	0,10
2.6	Землі змішаного використання	12,98	0,01
2.7	Землі, які використовуються для транспорту та зв`язку:	538,50	0,57
	– *під дорогами*	317,2	0,33
	– *під залізницями*	211,61	0,20
	– *під аеропортами та відповідними спорудами*		
	– *інші землі*	9,69	0,01
2.8	Землі, які використовуються для технічної інфраструктури:	9,03	0,01
	– *для видалення відходів*		
	– *для водозабезпечення та очищення стічних вод*		
	– *для виробництва та розподілення електроенергії*	8,1	0,01
	– *інші*	0,93	
2.9	Землі, які використовуються для відпочинку та інші відкриті землі:	759,97	0,80
	– *зелені насадження загального користування*	165,6	0,18
	– *кемпінги, будинки для відпочинку (або для проведення відпусток)*	55,66	0,06
	– *відведені під будівництво (будівництво на яких не розпочато)*		
	– *вулиці, набережні, площі*	498,71	0,52
	– *кладовища*	40,0	0,04
3	**Ліси та інші лісовкриті площі**	**9541,03**	**10,10**
3.1	з усіх лісів за основною визнаною функцією використання Для виробництва деревини	8701,64	6,06
3.2	Для захисної, природоохоронної та біологічної мети	2271,68	2,38
3.3	Для відпочинку		
4	**Відкриті заболочені землі**	**5631,21**	**5,97**
5	**Відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом**	**505,17**	**0,54**
6	**Внутрішні води**	**2127,84**	**2,25**
6.1	Під природними водотоками (річками та струмками)	793,5	0,84
6.2	Під штучними водотоками (каналами, колекторами, канавами)	724,66	6,77
6.3	Під озерами	497,14	0,53

	Цільове призначення земель	Площа	
		Га	%
6.4	Під ставками	112,54	0,12

Таблиця 24

Основні землекористувачі земельних ресурсів

		Кількість власників землі та землекористувачів одиниць	загальна площа земель, всього	
			га	%
1	**Сільськогосподарські підприємства**	**35**	**45 927,0178**	**48,6**
1.1	Недержавні сільськогосподарські підприємства	35	**45 927,0178**	48,6
1.2	Державні сільськогосподарські підприємства	1	325,27	0,3
2	**Громадяни, яким надані землі у власність і користування**	**12069**	**47289,52**	**50,1**
2.1	Селянські (фермерські) господарства	7	11 358,41	20,3
2.2	Ділянки для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	11495	37212,39	39,4
2.3	Особисті підсобні господарства	11175	8549,30	9,1
2.4	Ділянки для будівництва та обслуговування житлового будинку і господарських будівель (присадибні ділянки)	1325	1798,791	0,5
2.5	Ділянки для садівництва	2196	256,5	0,3
2.6	Ділянки для дачного будівництва	17	1,13	0
2.7	Ділянки для гаражного будівництва			
2.8	Ділянки для городництва	627	62,3	0,1
2.9	Ділянки для здійснення несільськогосподарської підприємницької діяльності	57	4,58	0
2.10	Ділянки для сінокосіння та випасання худоби	х	7667,10	8,1
3	Заклади, установи, організації	**89**	193,12	0,1
4	Промислові та інші підприємства	**14**	54,37	1,3
5	Підприємства та організації транспорту, зв`язку	**13**	694,61	0,7
6	Частини, підприємства, організації, установи, навчальні заклади оборони	**3**	0,9	0
7	Зареєстровані земельні ділянки для створення громадських пасовищ по сільських,селищної радах	**13**	2298	
8	Виготовлені проекти землеустрою щодо відведення земельних ділянок с/г призначення з метою подальшого продажу права оренди на земельних торгах по сільських,селищної радах	**13**	2426,2491	

3.7. Екологічна ситуація та утилізація відходів

Починаючи з 2011 року спостерігається поступове збільшення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферу (за підсумками 2016 року зазначений показник склав 0,790 тис. тонн).

Проблему забруднення повітря у визначають викиди автотранспорту.

Основним джерелом водопостачання є підземні води Харківського нижньокрейдяного горизонту.

Для потреб централізованого питного водопостачання населення використовується питна вода з артезіанських свердловин, якість якої має безперечні переваги над водою річок та джерел відкритих водойм.

Одним із актуальних питань є питання водопровідно-каналізаційного господарства. Добування води з підземних джерел потребує впорядкування користування надрами, земельними ділянками, вирішення питань власності або користування на джерела водопостачання.

Найбільшими споживачами води є підприємства житлово-комунального господарства, промисловості та сільського господарства.

На території Куликівської селищної ради розташовані єдині очисні споруди потужністю 800 куб. м. на добу, які забезпечують очищення та знезараження стічних вод та рідких нечистот. Очисні споруди будувались у дві черги 1979 та 1980 років.

Проектна потужність КОС 292 тис. куб. м. на рік. Через майже їх зруйнований стан та низьке завантаження, очисні споруди працювали неефективно, процес очистки був енергоємний і недостатній, що призводило до зростання тарифу на послуги водовідведення та очистки, забруднення навколишнього природного середовища. Обсяг скинутих стічних вод у 2016 році становить 0,0246 млн. куб. метрів.

Таблиця 25

Обсяги викидів забруднюючих речовин.

Показники	2010	2011	2012	2013	2013	2014	2015	2016
Кількість забруднених стічних вод, що скидаються у поверхневі водойми, тис.куб.м	46,3	21,2	26,0	25,2	25,2	25,0	24,3	24,6
Обсяги шкідливих речовин, що потрапляють у атмосферу від стаціонарних джерел забруднення, тис. тонн	0,695	0,765	0,784	0,799	0,799	0,794	0,819	0,790

З метою покращення стану водних об'єктів та збереження водних ресурсів за кошти обласного фонду охорони навколишнього природного середовища виконуються природоохоронні заходи , а саме:

- реконструкція очисних споруд в смт Куликівка загальною вартістю 8104,398 ттис.грн. Термін реалізації проекту – 2016-2018 роки. Фактичні видатки за 2016-2017 роки склали 5134,657 тис. грн. Готовність об'єкту – 65 %;

- поліпшення технічного стану та благоустрою водойми «Близниця» по вул. Лазарівна на території с. Дроздівка. Загальна вартість проекту – 902,450 тис. грн. У 2017 році освоено 792,660 тис. грн.

Раціональне використання сільськогосподарських угідь, збереження та відтворення їх продуктивності є важливим завданням сільськогосподарського виробництва.

Одним з найважливіших факторів, що визначає розмір продуктивності та стабільності врожаїв сільськогосподарських культур є рівень родючості ґрунтів. Від родючості ґрунтів сільськогосподарських земель значною мірою залежить продовольча безпека регіону.

Стан родючості ґрунтів у значній мірі залежить від вмісту гумусу, запасів елементів живлення (азоту, фосфору, калію) та кислотності ґрунтів.

У зв’язку з відсутністю державного фінансування докорінного поліпшення якості земель не відбувається. За останні 5 років ґрунти підкислились на 11%.

Недостатні обсяги застосування добрив, відсутність інших джерел поповнення ґрунту елементами живлення обумовили формування в землеробстві гостродефіцитного балансу гумусу та поживних речовин.

На території ОТГ знаходиться 29 об’єктів природно-заповідного фонду Чернігівської області.Їх загальна площа становить 6,69 тис. га.

Упродовж останнього десятиріччя в Україні продовжується прогресуюче накопичення твердих побутових відходів (ТПВ), не є винятком і Куликівщина. Розрив між прогресуючим накопиченням відходів і заходами, спрямованими на запобігання їх утворенню, розширення утилізації, знешкодження та видалення призводить до поглиблення екологічної кризи, потребує невідкладного вирішення за умови фінансування заходів на місцевому та державному рівнях.

Основними труднощами, які стосуються поводження з ТПВ є:

- зміна морфології ТПВ зі збільшенням частки компонентів, які не піддаються процесам біологічного розкладання;
- низька інноваційно-інвестиційна активність суб’єктів господарської діяльності у сфері поводження з ТПВ;
- низький рівень участі мешканців у сфері поводження з ТПВ, що знижує рівень роздільного збору відходів;
- відмова власників житлових будинків приватної забудови укладати договори;
- попадання у контейнери для ТПВ небезпечних та специфічних відходів.

Для зменшення впливу ТПВ на довкілля, покращення санітарного стану території громади та покращення умов проживання мешканців, необхідно розробити комплекс взаємопов’язаних та узгоджених у часі заходів: організаційних, технологічних, технічних, ресурсозберігаючих, екологічних, санітарно-гігієнічних, фінансово-економічних, соціальних, інформаційних, освітньо-виховних тощо, спрямованих на розв’язання проблем у сфері поводження з ТПВ.

Основні цілі:

- розроблення схеми санітарної очистки населених пунктів ОТГ;
- повне охоплення території громади послугами зі збору та вивезення ТПВ;
- створення контейнерного господарства та парку сміттєвозів, облаштування контейнерних майданчиків;
- впровадження системи роздільного збирання ТПВ;
- удосконалення нормативно-методичного, організаційного, інформаційного та іншого забезпечення сфери поводження з ТПВ;
- підвищення рівня відповідальності та екологічної культури населення.

Планується, що збирання та перевезення ТПВ буде проводитися спеціальними машинами комунального підприємства. Захоронення побутових відходів проводить спеціалізоване комунальне підприємство на полігоні ТПВ відповідно до договорів. КП «Куликівське ВУЖКГ» здійснює збирання, зберігання та вивезення ТПВ, а також контролює санітарний стан прибудинкових територій будинків та вулиць. Місце розташування контейнерного майданчика визначає комісія.

Для збирання та тимчасового зберігання побутових відходів будуть використовуватись контейнери для сміття об'ємом 1,1; 0,75; 0,24; 0,12 куб. м, які обслуговують спеціальні автомобілі підприємств-перевізників ТПВ. Оновлення контейнерного господарства та облаштування контейнерних майданчиків здійснюватиметься за кошти селищної ради.

У парках та вулицях встановлюються урни для збору сміття. Окрім забезпечення санітарного стану встановлення таких урн є одним з елементів, що сприяють підвищенню рівня екологічної культури мешканців ОТГ.

Змішані ТПВ з контейнерів, транспортуватимуться за допомогою сміттєвозів і будуть захоронені (метод зштовхування та ущільнення) на полігоні. З відповідних контейнерів відсортовану за фракціями вторинну сировину (ПЕТ-пляшка,) перевізники ТПВ вивозитимуть на переробку.

Практично по всіх селах ОТГ стоїть проблема облаштування санкціонованих сміттєзвалищ. Стихійні звалища сміття завдають значної шкоди навколишньому середовищу, особливо у полезахисних смугах.

Селищний полігон ТПВ функціонує з 1998 року. Він розташований на землях ОТГ та знаходиться в постійному користуванні. Полігон має подібну до прямокутника форму. Загальна площа полігону становить 0,4 га. Річне накопичення побутових відходів складає близько 956 куб.м. в рік.

3.8. Розвиток громадянського суспільства. Інформаційний простір

Станом на 01.01.2018 на території ОТГ зареєстровано 73 районні організації політичних партій. Діє 46 громадських організацій.

Таблиця 26

За напрямками діяльності громадські організації розподіляються наступним чином:

Напрямок діяльності	Кількість
Екологічна освіта	-
Робота з дітьми, соціальний захист дітей	3
Молодіжні організації	5
Охорона здоров'я і реабілітація, соціальний захист інвалідів	3
Жіночі організації	4
Національні меншини	-
Спортивне виховання	4
Культурно-освітня, просвітницька діяльність	1
Правова діяльність, громадсько-патріотичні, політичні об'єднання	-
Організації роботодавців	2
Соціальний захист ветеранів війни, військової служби, правоохоронних органів, жертв нацистських переслідувань, військовослужбовців та	3

працівників правоохоронних органів	
Козацькі організації	1
Асоціації, спілки, союзи, професійні товариства	8
Інші	12

Чинна Громадська рада при районній державній адміністрації налічує 12 представників інститутів громадянського суспільства, серед яких – громадські, релігійні, благодійні організації, професійні спілки та їх об'єднання, організації роботодавців.

В інформаційному просторі Куликівського району створені належні умови для вільної та безперешкодної діяльності суб'єктів інформаційних відносин, максимального задоволення інформаційних потреб населення району та захисту його конституційних прав на інформацію.

Жителі ОТГ користуються аналоговим, цифровим, супутниковим, Інтернет-телебаченням та ФМ-радіомовленням. Місцевих телебачення і радіомовлення в районі немає. Працюють офіційний веб-сайт райдержадміністрації, сайт районної ради та сайт Куликівської ОТГ.

Станом на 1 грудня 2017 року в районі зареєстровано 820 користувачів мережі Інтернет (ПАТ «Укртелеком») та 150 абонентів (ТОВ «Ведекон»).

У Куликівському районі зареєстровано 1 місцеве періодичне видання – ТОВ «Поліська правда», тираж якої складає 2500 примірників.

4.Головні чинники стратегічного вибору

4.1.Сценарії розвитку Куликівської громади

Основними сценаріями розвитку є: інерційний (песимістичний) та модернізаційний (реалістичний).

Інерційний сценарій розвитку

Інерційний (песимістичний) сценарій розвитку регіону формується за комплексу припущень, що баланс зовнішніх і внутрішніх факторів впливу на стан громади як соціально-економічної системи залишається незмінним, тобто послідовність станів системи змінюється за інерцією: **громада рухається по інерції, суспільно-економічний стан країни не сприяє розвитку.**

Базові припущення інерційного сценарію – національний рівень:

1. Військовий конфлікт на Сході України заморожується.
2. Зростають видатки Бюджету на утримання армії.
3. Децентралізація проходить мляво, основні заходи відкладаються.
4. Гривня підтримується виключно міжнародними кредитами та, відповідно, інтервенціями НБУ на валютному ринку, продовжується неконтрольована інфляція.
5. Інвестиційна привабливість України залишається низькою, рівень залучення інвестицій не зростає
6. Податковий тиск на підприємців залишається високий.
7. В умовах суттєвої корекції тарифів на газ підвищується вірогідність збільшення рівня неплатежів населення, що призводить до поглиблення кризи в ЖКГ.

Базові припущення інерційного сценарію – місцевий рівень:

1. Ідентичність громади на стадії формування, впізнаваність в регіоні та Україні поки що незначна.
2. Структура економіки громади виразно диференційована на економіку селища і економіку решти територій.
3. Інвестиційний та підприємницький клімат у громаді залишаються на тому ж рівні.
4. Рівень купівельної спроможності населення постійно знижується.
5. Рівень реальної бюджетної забезпеченості громади дещо покращується внаслідок створення ОТГ.
6. З'являються кошти на модернізацію об'єктів інфраструктури.

Результат інерційного сценарію:

Демографічна ситуація на найближчі роки залишається без змін, погіршуючись в сільських територіях громади, при цьому вікова структура населення змінюється в бік скорочення працездатного населення та його «старіння», що, відповідно, призводить до зростання навантаження на працездатне населення.

Промисловий потенціал Куликівської ОТГ повільно скорочується без відчутних інвестицій в модернізацію підприємств, що відбивається на рівні доходів населення громади.

Внаслідок скорочення робочих місць в реальному секторі більшість населення живе за рахунок торгівлі, послуг, бюджетних, пенсійних та соціальних виплат.

Сільські території продовжують занепадати через відсутність місць праці та реальних джерел доходів сільського населення.

Реальний сектор економіки повільно скорочується.

Внаслідок зростання доходів бюджету після об'єднання дещо покращуються окремі об'єкти інженерно-комунальної інфраструктури громади, однак розпорошення коштів по населених пунктах території не дозволяє створити кумулятивного ефекту.

Модернізаційний сценарій розвитку

Модернізаційний (реалістичний) сценарій розвитку будується на припущеннях, за яких формуються найсприятливіші зовнішньонаціональні та внутрішні (ті, які громада здатна створити самостійно) фактори впливу: **громада активно використовує можливості в умовах швидкого суспільно-економічного розвитку країни.**

Базові припущення модернізаційного сценарію – національний та регіональний рівень:

1. Внаслідок тиску Заходу на РФ військове протистояння на Сході України припиняється.
2. Видатки на оборону країни та підтримки ЗСУ стабілізуються.
3. Рішуче впроваджуються системні реформи: судова, податкова, децентралізація та ін.
4. Гривня стабільна.
5. Інвестиційна привабливість країни покращується.

6. Соціальна політика держави мінімізує ризики росту неплатежів внаслідок зростання тарифів на комунальні послуги.
7. Ефективно працює ДФРР.
8. Регіон активно впроваджує Стратегію розвитку.

Базові припущення модернізаційного сценарію – місцевий рівень:

1. Громада формує власну ідентичність та розвиває територію.
2. Сформовані базові планувальні документи громади: Стратегія, схема планування громади, інвестиційний паспорт громади.
3. У громаді покращується підприємницький та інвестиційний клімат – громада стає привабливою для інвесторів.
4. Створюються привабливі інвестиційні пропозицій у сферах глибокої переробки с/г продукції.
5. Мережа навчальних закладів ОТГ забезпечує пропозицію робочої сили відповідно до потреб ринку праці.
6. Громада є активним учасником впровадження Стратегії розвитку території та, відповідно, реципієнтом Державного Фонду регіонального розвитку
7. Громада ефективно використовує державні субвенції на розвиток інфраструктури.

Результат модернізаційного сценарію:

Громада поступово формує свій новий імідж як інвестиційно привабливої території. Залучає стратегічних інвесторів у пріоритетні галузі економіки та сільського господарства.

Існуючі виробництва на території Куликівської ОТГ модернізуються та збільшують обсяги виробництва промислової продукції. Громада здійснює інвентаризацію земель та формує портфель привабливих інвестиційних пропозицій, активно просуваючи їх на інвестиційні ринки.

Навколо стратегічних інвесторів активізується малий і середній бізнес, заповнюючи логістично-послугову нішу.

Зростає рівень доходів населення, що пожвавлює внутрішній ринок.

Проекти розвитку в рамках реалізації Стратегії розвитку області активізують економічне життя на сільських територіях, формуючи « точки» економічного зростання, зокрема, це розвиток кооперативного руху, створення неаграрних видів бізнесу тощо.

Активне залучення державних субвенції та коштів з ДФРР разом з чітким планом модернізації інженерної та соціальної інфраструктури в середньостроковій перспективі дозволять значно підвищити рівень комфорту та покращити стан доріг в громаді.

4.2.Місія та Стратегічне бачення розвитку Куликівської ОТГ

У ході розробки Стратегії в результаті проведення семінарів і круглих столів з представниками органів місцевого самоврядування, громадських організацій, експертів та шляхом соціологічних опитувань робочою групою по розробці Стратегії опрацьовано варіанти бачення майбутнього ОТГ: втілення єдиної державної політики розвитку України, забезпечення спільних дій органів

виконавчої влади та місцевого самоврядування в її реалізації, визначення головних цілей та пріоритетів розвитку галузей матеріального виробництва, соціальної сфери, конкретних завдань щодо підвищення рівня та якості життєдіяльності населення, створення умов для гармонійного розвитку особистості, стимулювання сукупного попиту як рушійної сили економічного зростання, збільшення об'ємів інвестицій та випуску високоякісної продукції.

Бачення майбутнього Куликівської ОТГ

Куликівщина – це туристично-привабливий регіон Чернігівської області з екологічно чистою територією, стабільним аграрним і промисловим розвитком, сталим добробутом, де людям комфортно та безпечно жити й працювати, де для жителів відкриті умови для самореалізації.

«Куликівщина – це серце Чернігівщини!».

Це бачення стало основою розробки місії Куликівської ОТГ, визначення стратегічних цілей і перспектив її розвитку.

Місія – це бачення свого майбутнього, вищий сенс та мета існування і розвитку ОТГ.

Місія розвитку Куликівської ОТГ:

Куликівщина – екологічно чистий край з глибокими культурними, духовними традиціями та високим рівнем соціальних стандартів життя громадян.

Жителі ОТГ, кожного населеного пункту матимуть широкі можливості для успішної реалізації професійних, освітньо-культурних та духовних сподівань, ефективну систему охорони здоров'я та соціальних послуг, проживатимуть в екологічно чистому середовищі та демократичному суспільстві.

Головним чинником та основою реалізації Стратегії є сталий та збалансований економічний розвиток як передумова збільшення доходів населення та забезпечення соціальних гарантій, підвищення якості послуг та покращення навколишнього середовища, а також генерування та впровадження нових ідей та проектів розвитку.

Для забезпечення втілення в життя бачення та місії розвитку ОТГ розробниками Стратегії окреслено пріоритетні напрями та стратегічні завдання економічного і соціального розвитку Куликівської ОТГ на період до 2020 року.

Місія керівників ОТГ – активізація роботи жителів громади на вирішення програм по реалізації даної Стратегії.

4.3. SWOT- аналіз Куликівської громади

На основі соціально-економічного аналізу визначено такі сильні й слабкі чинники (сторони) та можливі зовнішні впливи (можливості та загрози) на подальший соціальний та економічний розвиток Куликівської об'єднаної територіальної громади.

Сильні сторони	**Слабкі сторони**
1. Географічне розміщення на кордоні	1.Значна частка населення старшого за

районів, на найоптимальнішій відстані від міст обласного значення: Чернігова та Ніжина. 2.Наявність потужних промислових підприємств агропереробки. 3.Наявність природних ресурсів (земельних, водних, лісових). 4.Наявність об‘єктів, доступних для інвестування. 5. Наявність вільних земельних ділянок для ведення бізнесу та інвестування. 6.Наявність професійно-технічного навчального закладу. 7.Низьке екологічне навантаження, наявність природоохоронних територій. 8.Творчі колективи популяризують громаду в Україні і за кордоном. 9.Наявність підприємців, які швидко адаптуються в нових економічних умовах.	працездатний вік, природне скорочення населення. 2. Високий рівень безробіття. 3. Низький рівень оплати праці. 4. Низький рівень іноземних інвестицій. 5. Мала частка малих підприємств у структурі економіки громади. 6. Неналежна якість дорожнього покриття між населеними пунктами громади. 7. Слабка інформатизація сіл, відсутність центрів відкритого доступу до Інтернету. 8. Низький рівень громадської активності. 9. Відсутність інфраструктури підтримки бізнесу. 10. Значна зношеність основних виробничих потужностей. 11. Застарілі очисні споруди у смт Куликівка. 12. Погане забезпечення питною водою у деяких населених пунктах громади. 13. Незначний досвід у залученні позабюджетних коштів.
Можливості	**Загрози**
1. Зростання попиту на продовольство на світовому ринку стимулюватиме розвиток АПК. 2. Розширенняприсутності підприємств-експортерів ОТГ на міжнародних торговельних ринках. 3. Зростання світового попиту на екологічно чисту продукцію АПК. 4. Продовження реформ в Україні сприятиме покращенню бізнес-клімату. 5. Зростання популярності сільського, зеленого, культурного, світоглядного туризму серед населення України та Європи. 6. Продовження євро інтеграційних процесів сприятиме зростанню зацікавленості інвесторів до України. 7. Початок діяльності в Україні проектів міжнародної технічної допомоги, які підтримують об’єднані територіальні громади. 8. Бюджетна підтримка об’єднаних територіальних громад.	1. Продовження або замороження військового конфлікту на сході України. 2. Відплив за межі громади кваліфікованих кадрів. 3. Зниження рівня ґрунтових вод призводить до проблем водопостачання у селах громади. 4.Перекладання на місцеве самоврядування державних фінансових зобов‘язань щодо забезпечення соціальних стандартів. 5. Згортання реформ.

4.4.SWOT- матриця Куликівської громади

SWOT-матриця дозволяє виявити взаємозв‘язки між «внутрішніми» (сильні та слабкі сторони) та «зовнішніми» (можливості та загрози) факторами, які мають стратегічне значення для куликівської громади. Суцільна лінія символізує сильний взаємозв’язок, пунктирна – слабкий. Саме ці взаємозв’язки дозволяють сформулювати порівняльні переваги, виклики і ризики, які є основою для стратегічного вибору – формулювання стратегічних та операційних цілей розвитку громади на довгострокову перспективу.

Порівняльні переваги

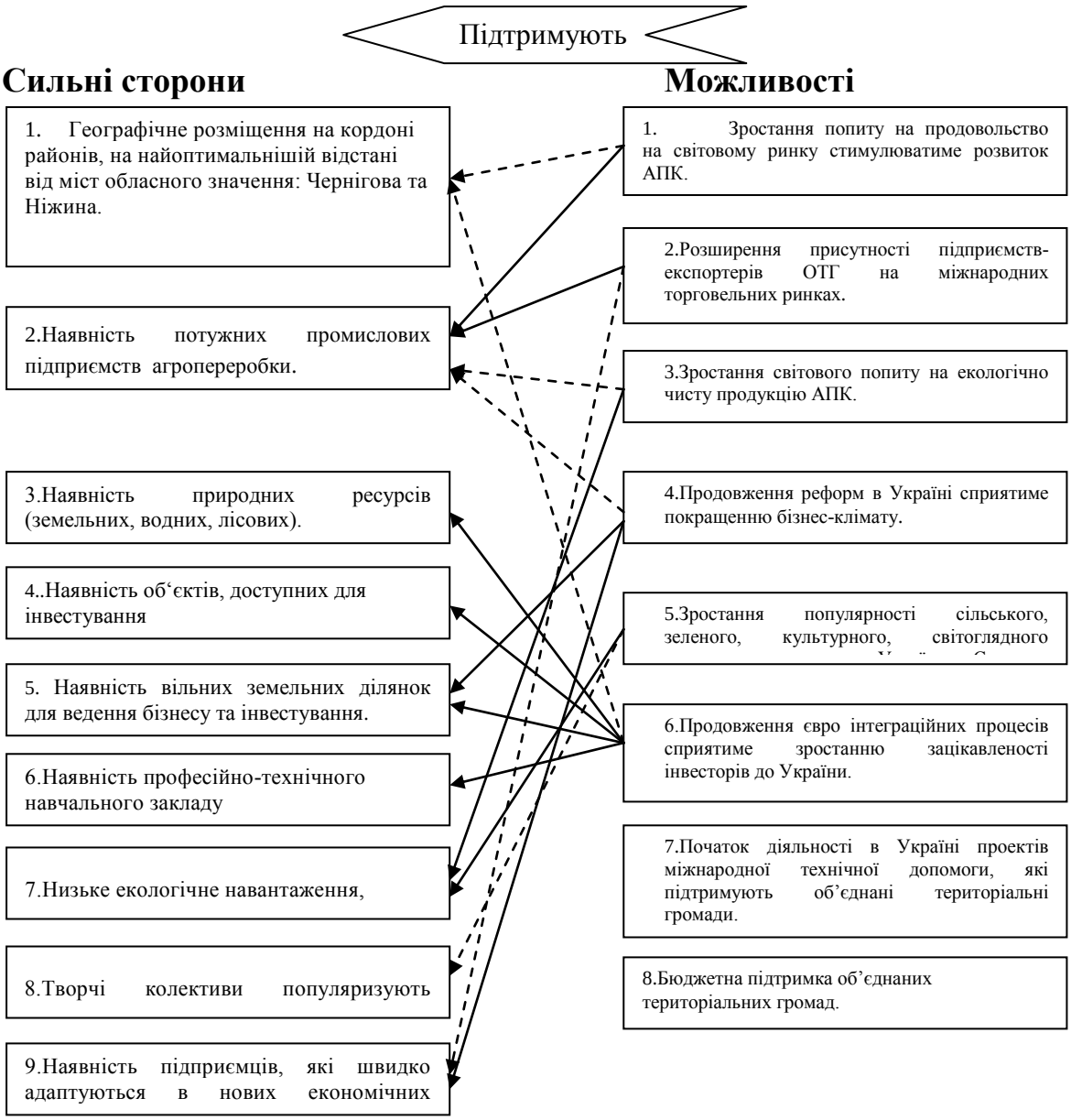

Рис.43 Порівняльні переваги

Виклики

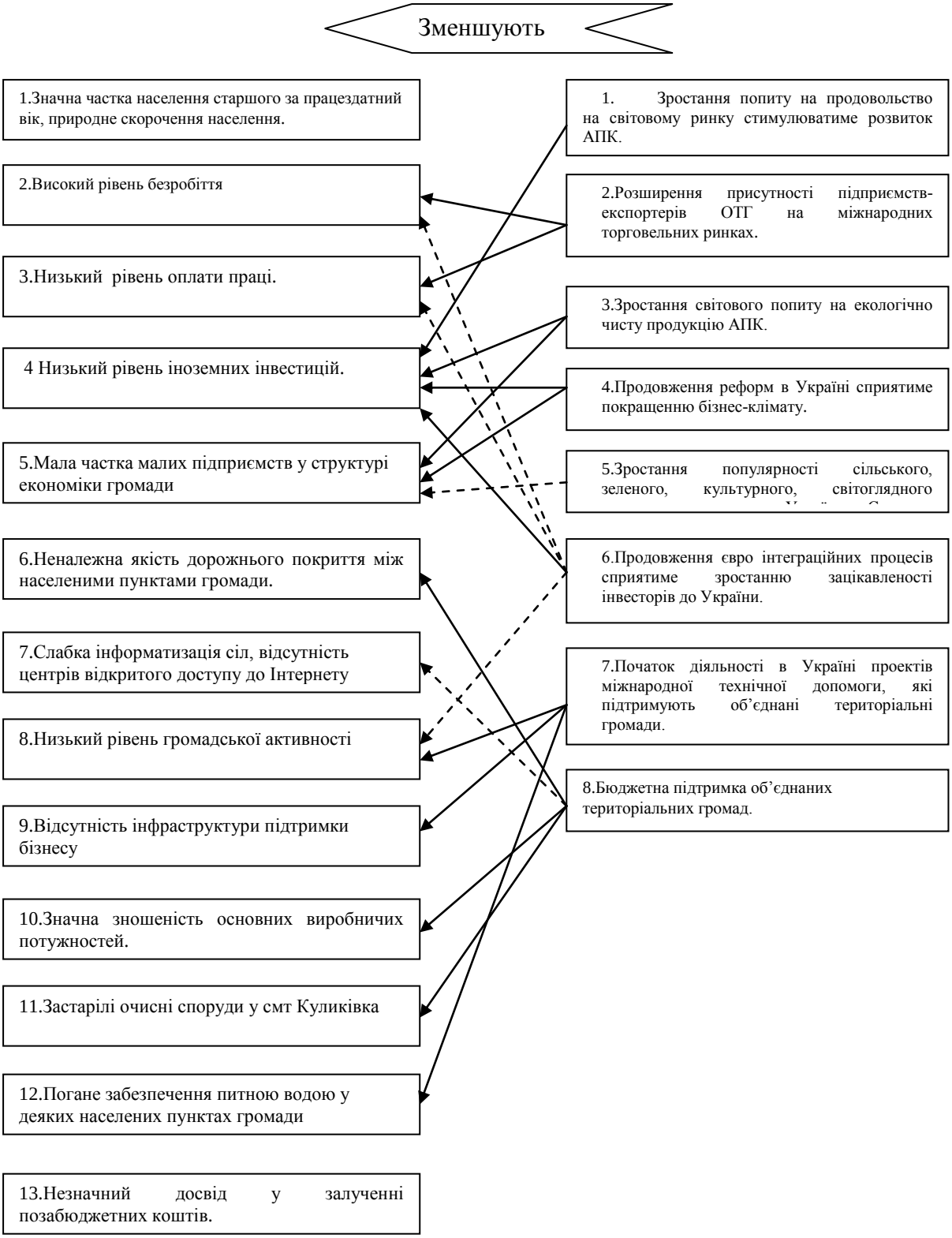

Рис.44. Виклики

Ризики

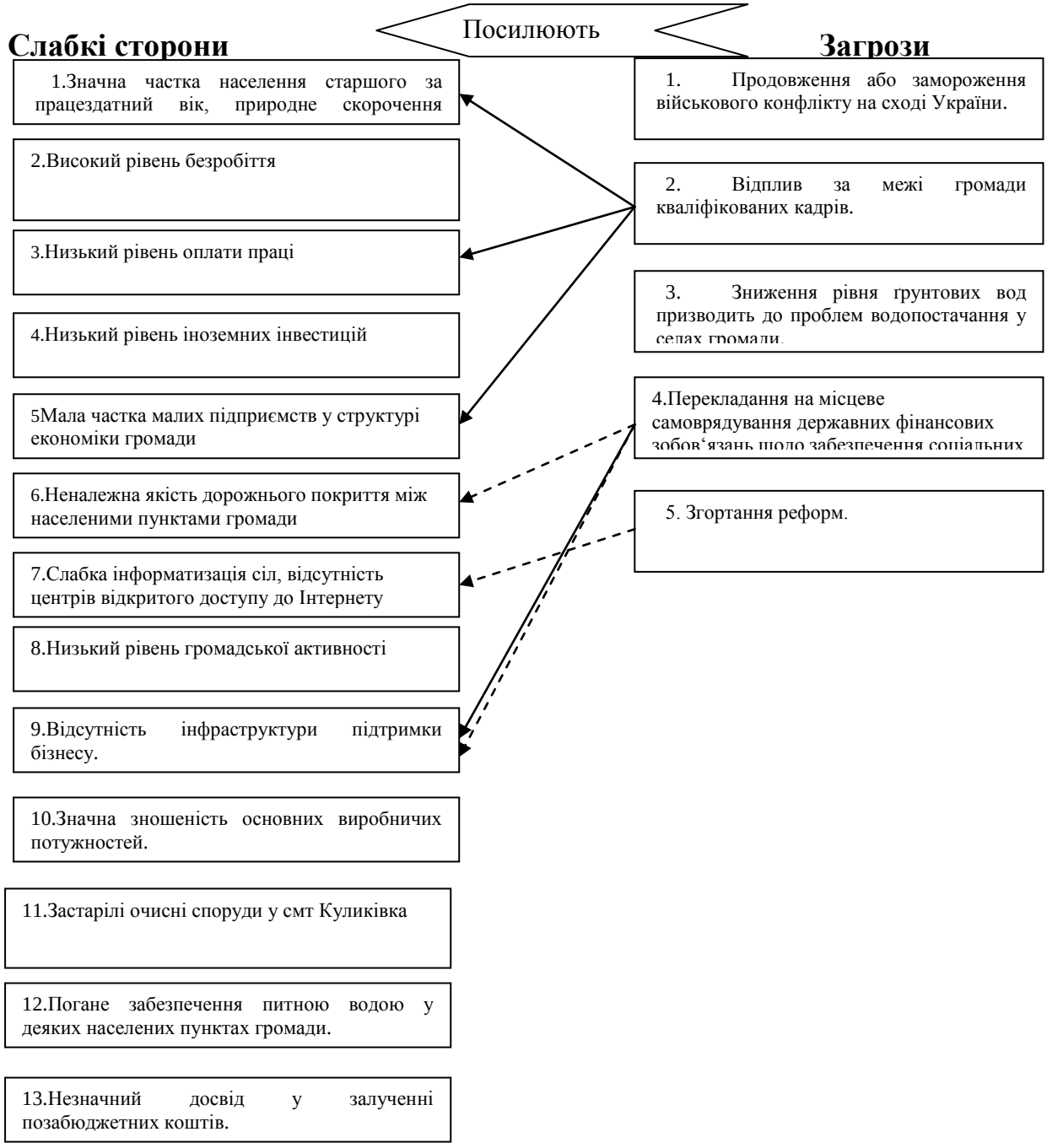

Рис.45 Ризики

4.5. Порівняльні переваги, виклики і ризики Куликівської громади

Порівняльні переваги
(визначені в результаті аналізу сильних сторін і можливостей)

Прогнозоване продовження євроінтеграційних процесів та реформ в Україні сприятимуть зростанню зацікавленості інвесторів до України. З урахуванням таких сильних сторін Куликівської ОТГ, як наявність природних ресурсів (земельних, водних, лісових), об'єктів, доступних для інвестування, наявність вільних земельних ділянок для ведення бізнесу та інвестування, наявність професійно-технічного навчального закладу, такі можливості стимулюватимуть підтримку існуючих та створення за рахунок інвесторів нових підприємств, що призведе до зростання рівня зайнятості та рівня доходів населення.

Серед населення України та Європи зростає популярність сільського, зеленого, культурного, світоглядного туризму, чим може скористатися Куликівська ОТГ, яка має великі природоохоронні території та культурні традиції.

Зростання попиту на продовольство на світовому ринку стимулюватиме розвиток наявних у громаді підприємств виробників та переробників агропродукції, а також харчової промисловості.

Виклики
(визначені в результаті аналізу слабких сторін і можливостей)

Погане забезпечення питною водою, застарілі очисні споруди, неналежна якість дорожнього покриття між населеними пунктами, слабка інформатизація сіл в середньостроковій перспективі можуть бути частково усунуті завдяки бюджетної підтримки, що надається для об'єднаних громад, а також фінансовими ресурсами з ДФРР.

Активність громади у залученні ресурсів проектів міжнародної технічної допомоги, які розпочинають діяльність у сфері підтримки об'єднаних громад в Україні, можуть сприяти створенню інфраструктури підтримки бізнесу та підвищенню рівня громадської активності.

Кількість малих підприємств може збільшитися за рахунок покращення бізнес-клімату в Україні і в громаді та, опосередковано, – зростання популярності сільського, зеленого, культурного, світоглядного туризму.

Ризики
(визначені в результаті аналізу слабких сторін і загроз)

Відплив за межі громади кваліфікованих кадрів обмежуватиме розвиток існуючих підприємств та залучення іноземних інвесторів, а також матиме негативні наслідки для зростання демографічного навантаження особами старшого віку, чим спричинятиме додаткові витрати місцевого бюджету.

Зниження рівня ґрунтових вод призводить до проблем водопостачання у селах громади.

5.Стратегічні, операційні цілі та завдання

Стратегічні цілі було визначено на основі порівняльних переваг територіальної громади з урахуванням викликів, а також можливих перешкод і ризиків на шляху розвитку.

Операційні цілі було визначено як віхи на шляху досягнення стратегічних цілей, які передбачають реалізацію необхідних заходів:

I.Стратегічна ціль: ***Економічний розвиток території.***

II. Стратегічна ціль: ***Поліпшення стану обслуговування населення.***

III. Стратегічна ціль: ***Забезпечення гармонійного розвитку жителів ОТГ.***

Для досягнення стратегічного бачення, за кожною стратегічного ціллю були визначені операційні цілі. Розроблення і досягнення цілей формує основу для управління громадою. Стратегічні цілі повинні давати відповідь на запитання, що необхідно зробити, щоб досягти бачення розвитку громади.

Таблиця27

Стратегічні цілі, операційні цілі та завдання

Стратегічні цілі	Операційні цілі	Завдання
1.Економічний розвиток території	1.1.Відтворення виробничо-ресурсного потенціалу сільського господарства.	1.1.1.Підвищення ефективності виробництва сільськогосподарських підприємств.
		1.1.2.Підвищення ефективності господарювання особистих селянських та фермерських господарств.
		1.1.3. Сприяння раціональному використанню земельних ресурсів Куликівської селищної ради
	1.2.Підвищення інвестиційної привабливості ОТГ.	1.2.1.Формування привабливого інвестиційного іміджу громади в області та за її межами
		1.2.2.Формування ефективного інноваційно–інвестиційного середовища.
		1.2.3.Забезпечення ефективності управління, адміністративно-кадрове забезпечення.
		1.2.4.Формування партнерства між бізнесом та громадою
2.Поліпшення стану обслуговування населення	2.1.Удосконалення медичного обслуговування	2.1.1.Удосконалення медичного обслуговування
	2.2.Підвищення якості надання житлово-комунальних послуг	2.2.1. Поліпшення матеріальної бази та ефективності роботи підприємств житлово-комунального господарства..
		2.2.2.Підвищення ефективності управління житловим фондом.

		2.2.3.Зміцнення кадрового потенціалу підприємств житлово-комунального господарства.
		2.2.4. Розвиток інфраструктури.
	2.3.Удосконалення розвитку внутрішнього ринку	2.3.1.Удосконалення розвитку внутрішнього ринку
3.Забезпечення гармонійного розвитку жителів ОТГ.	3.1. Поліпшення демографічної ситуації і стимулювання здорового способу життя.	3.1.1.Покращення демографічної ситуації
		3.1.2.Популяризація здорового способу життя
	3.2. Забезпечення продуктивної зайнятості	3.2.1. Забезпечення продуктивної зайнятості
	3.3. Розвиток системи освіти.	3.3.1. Розвиток системи освіти.
	3.4. Підвищення рівня культури та розвиток туризму	3.4.1. Розвиток галузі культури
		3.4.2. Розвиток туризму та рекреаційній галузі
	3.5.Охорона навколишнього природного середовища, раціональне використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки.	3.5.1. Поліпшення технічного стану та підвищення енергоефективності системи водовідведення смт Куликівка.
		3.5.2.Запровадження роздільної системи збору та вивозу твердих побутових відходів.
	3.6.Забезпечення правового благополуччя жителів ОТГ	

І.Стратегічна ціль: Економічний розвиток території

Операційна ціль: 1.1. ***Відтворення виробничо-ресурсного потенціалу сільського господарства.***

Агропромисловий комплекс є провідною галуззю виробничої системи економіки Куликівської об'єднаної територіальної громади, в якій ведуть активну господарську діяльність 35 підприємств і організацій.

Площа сільськогосподарських угід становить 73,1 тис. га, в тому числі ріллі – 37,4 тис. га, або 51,1 %.

Станом на 01.01.2017 року на території громади проживає 15,9 тис. осіб, що складає 94,5 % населення Куликівського району.

Для громади характерним є переважання сільського населення. Кількість міського населення складає 5,4 тис.осіб(33,9%), сільського – 10,5(66,1%).

Хоча частка приватних господарств населення в загальному виробництві продукції сільського господарства ще лишається вагомою, але вага спеціалізованих аграрних підприємств поступово зростає.

Нині діє ряд факторів, що гальмують економічне зростання галузей АПК:

- недосконала структура посівних площ, недостатньо проводиться робота по стабілізації родючості ґрунтів, повільними темпами розширюються посівні площі ринково-привабливих культур;
- низькі темпи збільшення поголів'я великої рогатої худоби не забезпечують приросту виробництва продукції, не повністю використовується генетичний потенціал сільськогосподарських тварин;
- відсутність паритету цін на промислову і сільськогосподарську продукцію;
- негативні демографічні тенденції, зменшення чисельності зайнятого населення, низький рівень життя та доходів селян;
- відсутність висококваліфікованих кадрів через низький рівень оплати праці та незадовільні умови проживання;
- відсутність необхідного комплексу заходів по відтворенню та підвищенню родючості ґрунтів;
- недостатній рівень підтримки на державному рівні розвитку села.

Слабкі можливості для зайнятості та занепад соціальної інфраструктури в сільській місцевості є ключовими причинами низького рівня життя і, як наслідок – відтоку та загального старіння населення.

Процес депопуляції населення найгостріше протікає у сільській місцевості, оскільки саме стан його природного відтворення зумовлює кризову демографічну ситуацію.

Село швидкими темпами втрачає культурну, соціальну та економічну інфраструктуру.

Вирішення соціальних проблем неможливе без економічного підґрунтя і розвитку виробництва. Але кінцевою метою є підвищення доходів людей і покращання рівня їх життя через розбудову сіл та створення нових робочих місць.

Фактично відсутня на селі служба побуту, закриваються підприємства торгівлі в малих і віддалених селах. Таке становище потребує комплексного підходу до розвитку села.

Учасниками процесу щодо забезпечення комплексного підходу до розвитку сільського господарства визначені:

- діючі підприємства АПК,
- особисті селянські та фермерські господарства;
- Куликівська селищна рада.

Підвищення ефективності агропромислового комплексу, створення нових робочих місць та збільшення податкових надходжень до бюджетів всіх рівнів можливе при умові створення сприятливих умов, які б включали весь комплекс від вирощування до переробки та збуту продукції.

Завдання 1.1.1.Підвищення ефективності виробництва сільськогосподарських підприємств.

Куликівська селищна рада сприятиме:

- підготовці та залученню молодих фахівців на підприємства АПК ОТГ, забезпечення зацікавленості працівників у результатах своєї праці та гідний рівень її оплати, створення достойних умов проживання;

- впровадженню інноваційних та ресурсозберігаючих технологій в сфері агротехніки;
- координації зусиль та об'єднання ресурсів всіх учасників інвестиційного процесу з метою створення найбільш привабливих умов для потенційних інвесторів.

Першочергові заходи в рамках реалізації даної цілі є:

у сфері забезпечення кадрів:

- направлення на навчання сільської молоді до учбових закладів 2 - 4 рівнів акредитації;
- сприяння працевлаштуванню молодих спеціалістів на підприємствах галузі та створенню гідних умов роботи та проживання;

у сфері системи покращення бізнес процесів:

- інформаційне забезпечення процесу впровадження систем управління якістю на підприємствах АПК;

підтримка інноваційно – інвестиційного розвитку та ресурсозбереження:

- адміністративний супровід інвестиційних проектів;
- сприяння впровадженню енерго- та ресурсозберігаючих технологій до господарської діяльності підприємств.

термін реалізації: продовж 2018-2020 рр.

основні виконавці: відділ земельних відносин, екології та комунальної власності, відділ економічного розвитку та інвестицій, управління освіти, культури, туризму, сім'ї молоді та спорту, загальний відділ Куликівської селищної ради.

Фінансування заходів буде здійснюватися за рахунок коштів Куликівської селищної ради, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел, незаборонених чинним законодавством.

Завдання 1.1.2. Підвищення ефективності господарювання особистих селянських та фермерських господарств.

Вступ України до Світової Організації Торгівлі (СОТ) змінює для нашої країни зовнішні та внутрішні умови, що відкривають можливості для всіх галузей економіки.

Великих структурних змін зазнає агропродовольчий ринок, де в найбільш вразливому становищі опиняться виробники молока, картоплі, овочів та фруктів.

Більшість населення громади проживає в сільській місцевості (понад 70%) та працює в особистих господарствах, основним джерелом доходів є продаж сільськогосподарської продукції. У зв'язку з тим, що продукція з підсобних господарств не відповідає міжнародним нормам аграрного виробництва, то саме сільське населення може найбільш постраждати від лібералізації торгівельних режимів на внутрішньому ринку.

Для пом'якшення таких негативних наслідків необхідно впроваджувати заходи, що спрямовані на підтримку особистих селянських господарств та розвиток сільської місцевості – формування та розвиток ринкової та соціальної інфраструктури, обслуговуючих кооперативів та дорадчих служб.

Пріоритетними заходами є:

- висвітлення сільськогосподарської тематики на веб-сайті Куликівської селищної ради;
- розробити комплекс заходів підтримки створення сільськогосподарських обслуговуючих формувань та підприємств, обслуговуючих процесів ринкового товарообміну, забезпечуючи їх надійність, прозорість та стабільність;
- проведення інформаційно-освітніх заходів (ярмарок) щодо впровадження сучасних технологій обробітку землі, вирощування нових сортів рослин, вигодування тварин;
- організація навчання для сільського населення щодо розширення їх професійних знань і вдосконалення практичних навичок прибуткового ведення власного господарства шляхом підвищення рівня якості продукції.

термін реалізації: продовж 2018-2020 рр.

основні виконавці: відділ земельних відносин, екології та комунальної власності, відділ економічного розвитку та інвестицій, відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури, управління освіти, культури, туризму, сім'ї молоді та спорту, загальний відділ Куликівської селищної ради.

Фінансування заходів буде здійснюватися за рахунок коштів Куликівської селищної ради, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел, незаборонених чинним законодавством.

Завдання 1.1.3. Сприяння раціональному використанню земельних ресурсів Куликівської селищної ради

Із метою забезпечення регулювання земельних відносин та раціонального використання наявних ресурсів та підтримки родючості ґрунтів необхідно забезпечити проведення заходів спрямованих на удосконалення відносин землеволодіння та землекористування.

Пріоритетними заходами є:

- сприяти розвитку суб'єктів господарювання, які можуть забезпечити ефективне відтворення земельних ресурсів із застосуванням сучасних технологій підвищення родючості ґрунтів, збереження та охорони земель сільського господарства, поліпшення екології;
- проведення нарад, семінарів, круглих столів щодо підвищення юридичної обізнаності всіх землекористувачів та власників в сфері земельних відносин;

- проведення аналізу договорів-оренди щодо умов використання земельних ресурсів приватними господарствами та ініціювання внесення змін до них;
- проведення заходів щодо відтворення та підвищення родючості ґрунтів;
- проведення аналізу ситуації щодо розроблення проектів землеустрою, що забезпечують еколого-економічне обґрунтування сівозмін та впорядкування угідь.

термін реалізації: продовж 2018-2020 рр.

основні виконавці: відділ земельних відносин, екології та комунальної власності, відділ економічного розвитку та інвестицій, загальний відділ Куликівської селищної ради.

Фінансування заходів буде здійснюватися за рахунок коштів Куликівської селищної ради, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел, незаборонених чинним законодавством.

Операційна ціль: 1.2. ***Підвищення інвестиційної привабливості ОТГ***

Головне завдання полягає в тому, щоб за рахунок підвищення рівня інвестиційної привабливості Куликівської об'єднаної територіальної громади та покращення її інвестиційного клімату досягти суттєвого збільшення вкладання інвестицій в економіку громади для забезпечення сталого соціально-культурного зростання та створення нових високооплачуваних робочих місць на основі підвищення ефективності виробництва та прискореного вирішення соціальних проблем.

Мета розробки Стратегічного плану - покращення умов, які визначають рівень привабливості громади в якісному й кількісному відношенні та активізації інвестиційної діяльності в громаді.

Завдання 1.2.1. Формування привабливого інвестиційного іміджу громади в області та за її межами.

- просування інформації про Куликівську об'єднану територіальну громаду як привабливу громаду для інвестування;
- формування та забезпечення періодичного оновлення баз даних інвестиційних та інноваційних проектів, ресурсів, нерухомості, промислових майданчиків та вільних земельних ділянок, об'єктів незавершеного будівництва, тощо;
- співпраця з міжнародними інвесторами та висвітлення її в ЗМІ;
- розвиток партнерства з іншими громадами;
- поширення інвестиційних пропозицій через спеціалізовані організації та заходи (сайти, виготовлення буклетів, участь в Міжнародному інвестиційному Форумі).

термін реалізації: впродовж 2018-2020 рр.

основні виконавці: відділ економічного розвитку та інвестицій, відділ земельних відносин, екології та комунальної власності, управління освіти, культури, туризму, сім'ї молоді та спорту, загальний відділ Куликівської селищної ради.

Фінансування заходів буде здійснюватися за рахунок коштів Куликівської селищної ради.

Завдання 1.2.2. Формування ефективного інноваційно–інвестиційного середовища.

Налагодження партнерства Куликівської селищної ради та недержавного сектору, формування дієвого інструментарію в сфері розвитку інвестиційного середовища може здійснюватись завдяки систематизованій реалізації спільних дій.

Основними напрямками роботи Куликівської селищної ради у цьому напрямку є:

- розроблення містобудівної документації Куликівської об'єднаної територіальної громади;
- вивчення думки інвесторів про перепони у їх діяльності, шляхи уникнення надмірного регуляторного тиску;
- виявлення та залучення нових компаній (як вітчизняних, так і зарубіжних) на територію громади;
- співробітництво із вітчизняними та іноземними підприємствами, установами й організаціями, які займаються залученням інвестицій;
- налагодження ефективної роботи з агенцією регіонального розвитку;
- участь у розробці та поширенні інформаційних матеріалів про обов'язкові, погоджувальні процедури, методичних та навчальних матеріалів із питань інвестування та ведення інвестиційної діяльності на території громади;
- проведення навчальних програм із питань стимулювання інвестиційної діяльності;
- участь у розробці інвестиційних проектів та пропозицій;
- проведення моніторингу інвестиційної привабливості громади;
- супровід інвестиційних проектів у пріоритетних напрямках інвестування;
- пошук потенційних інвесторів, ознайомлення їх з інвестиційними пропозиціями;
- інформаційно-консультаційне супроводження потенційних інвесторів.

термін реалізації: продовж 2018-2020 рр.

основні виконавці: відділ земельних відносин, екології та комунальної власності, відділ економічного розвитку та інвестицій, управління освіти, культури, туризму, сім'ї молоді та спорту, відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою, загальний відділ, центр надання адміністративних послуг Куликівської селищної ради.

Фінансування заходів буде здійснюватися за рахунок коштів Куликівської селищної ради, коштів агенції регіонального розвитку та інших джерел, незаборонених чинним законодавством.

Завдання 1.2.3. Забезпечення ефективності управління, адміністративно-кадрове забезпечення.

В основі управління має стати планування та реалізація конкретних інвестиційних підпрограм на рівні громади та галузей економіки, які визначатимуть конкретні сфери та напрямки інвестиційного розвитку.

Покращення ефективності управління в структурах Куликівської селищної ради буде забезпечено завдяки*:*

- підвищення кваліфікації та актуалізації освіти фахівців відповідальних за

інноваційно-інвестиційний розвиток громади, забезпечення їх мовної підготовки;

- забезпечення системної участі представників виробничих та фінансових установ до прийняття ефективних управлінських рішень;
- використання передового досвіду, у тому числі і за рахунок стажування у відповідних структурах інших регіонів країни та за кордоном, постійний обмін досвідом та напрацюваннями;
- продовжити підготовку спеціалістів в області стандартизації і сертифікації, захисту інтелектуальної власності, управління якістю, проектами, зокрема інноваційними.

термін реалізації: продовж 2018-2020 рр.

основні виконавці: відділ земельних відносин, екології та комунальної власності, відділ економічного розвитку та інвестицій, управління освіти, культури, туризму, сім'ї молоді та спорту, відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою, загальний відділ Куликівської селищної ради.

Фінансування заходів буде здійснюватися за рахунок коштів Куликівської селищної ради,, коштів агенції регіонального розвитку та інших джерел, незаборонених чинним законодавством.

Завдання 1.2.4. Формування партнерства між бізнесом та громадою

Запровадження сучасних форм партнерства, налагодження співпраці селищної ради та бізнесу шляхом підтримання зв'язку дасть можливість відслідковування стану економіки та узгодження інтересів обох сторін, включаючи реалізацію спільних проектів.

Ефективна діяльність відповідних структур є можливою при впровадженні наступних заходів:

- вивчення думки інвесторів про перепони у їх діяльності, шляхи уникнення надмірного регуляторного тиску;

- формування якісного та доступного інформаційного середовища щодо діючого законодавства, потенціалу, можливостей та потреб селищної ради, окремих громад, просування відповідної інформації до потенційних інвесторів;
- впровадження нових форм стимулювання інвестиційної діяльності в громаді;
- проведення конференцій та круглих столів із залученням суб'єктів підприємницької діяльності;
- проведення конкурсів щодо визначення кращих підприємців малого і середнього бізнесу за різними номінаціями;
- сприяння у діяльності та дієвості об'єднань підприємців громади;
- створення центру надання адміністративних послуг.

термін реалізації: продовж 2018-2020 рр.

основні виконавці: відділ земельних відносин, екології та комунальної власності, відділ економічного розвитку та інвестицій, управління освіти, культури, туризму, сім'ї молоді та спорту, центр надання адміністративних послуг, відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою, загальний відділ Куликівської селищної ради.

Фінансування заходів буде здійснюватися за рахунок коштів Куликівської селищної ради, коштів агенції регіонального розвитку та інших джерел, незаборонених чинним законодавством.

ІІ. Стратегічна ціль*:* Поліпшення стану обслуговування населення

Операційна ціль 2.1. ***Покращення медичного обслуговування***

Основні сучасні потреби системи охорони здоров'я – слабка матеріально-технічна база, застаріла інфраструктура, які не дозволяють ефективно здійснювати діагностування хвороб на ранніх стадіях, а також проводити профілактику для недопущення захворювань.

Пріоритетними завданнями для покращення стану медичного обслуговування населення об'єднаної територіальної громади є:

- залучення додаткових джерел фінансування закладів охорони здоров'я району в сумі 50 гривень на одного жителя;
- стримування собівартості медичних послуг, використовуючи новітні технології, сучасне обладнання, по можливості замінюючи стаціонарне лікування лікуванням в денних стаціонарах;
- забезпечити фінансове стимулювання медичних працівників відповідно до обсягу та якості медичних послуг з виплатою допомоги на оздоровлення, преміювання за високі досягнення в праці, встановлення персональних надбавок;
- забезпечення інтернет- зв'язком всіх робочих місць лікарів;
- підвищення якості надання медичних послуг. Постійно проводити роботу по підвищенню кваліфікації медичних кадрів шляхом навчання на курсах підвищення кваліфікації, участі в конференціях, семінарах, тренінгах. Використовувати в роботі затверджені міністерством охорони здоров'я стандарти якості надання медичної допомоги та локальні протоколи;

- постійно проводити оновлення матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я; Придбати для КЗ «Куликівський ЦПМСД» автомобіль з ношами, обладнати автоматизоване робоче місце для лікаря;
- збільшення доступності медичної допомоги. Першочергово намагатися вирішувати кадрову проблему, з залученням двох лікарів за спеціальністю ЗПСМ з придбанням житла;
- збільшення бюджетного фінансування на медикаментозне забезпечення лікування хворих. Вартість 1 ліжко/дня довести до рівня середнього по районах області та щороку збільшувати на 10%;
- поліпшення медикаментозного забезпечення громадян за рахунок подальшого розвитку громадського благодійного фонду «Лікарняна каса»;
- проведення капітального ремонту віконних прорізів (заміна вікон) в терапевтичному відділенні стаціонару по вул. Пирогова,16 в смт.Куликівка;
- проведення капітального ремонту каналізаційної мережі КЗ „КЦРЛ" по вул.Пирогова,16 в смт.Куликівка;
- проведення капітального ремонту даху хірургічного корпусу (двоповерхова будівля стаціонару) по вул..Пирогова,16 в смт. Куликівка;
- створення комфортних умов в закладах охорони здоров'я для лікарів та пацієнтів.

термін реалізації: продовж 2018-2020 рр.

основні виконавці: КЗ «Куликівська центральна районна лікарня» та КЗ «Куликівський ЦПМСД».

Фінансування заходів буде здійснюватися за рахунок коштів місцевих бюджетів, інших джерел, незаборонених чинним законодавством.

Операційна ціль 2.2. ***Підвищення якості надання житлово-комунальних послуг***

Завдання 2.2.1. Поліпшення матеріальної бази та ефективності роботи підприємств житлово-комунального господарства.

Проблема посухи гостро постала для мешканців багатьох населених пунктів громади кілька років тому. У криницях і водоймах катастрофічно зменшується рівень води. Виходом із ситуації є розконсервація свердловин та побудова у селах водогонів.

Мета буде досягнута завдяки наступним заходам:

- створення умов для самодостатньої діяльності комунального підприємства «Куликівське ВУЖКГ Куликівської селищної ради» (придбання техніки та обладнання для задоволення потреб об'єднаної територіальної громади**);**
- будівництво свердловин у селах Горбів, Б. Муравійка, В. Муравійка, Орлівка;
- будівництво нових водогонів у селах Орлівка, С.Дівиця та Хибалівка.
- заміна аварійних ділянок водопроводів, проведення капітального ремонту водопровідних мереж в смт Куликівка та селах Авдіївка, Вересоч, В.Муравійка, Виблі, Дрімайлівка, Дроздівка, Жуківка, Кладьківка, Ковчин;

- встановлення системи захисту та автоматичного управління насосним обладнанням на водозаборах.

термін реалізації: продовж 2018-2020 рр.

основні виконавці: відділ земельних відносин, екології та комунальної власності, відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою, відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської селищної ради, КП «Куликівське ВУЖКГ».

Фінансування заходів буде здійснюватися за рахунок коштів Державного бюджету, Куликівської селищної ради, підприємств, об'єднань громадян та інших джерел, незаборонених чинним законодавством.

Завдання 2.2.2. Підвищення ефективності управління житловим фондом.

Для реалізації мети будуть вжиті наступні заходи:

- завершення прийому-передачі відомчого житлового фонду у комунальну власність територіальної громади;
- переукладання договорів на утримання житла та прибудинкових територій відповідно до чинного законодавства;
- проведення роз'яснювальної роботи та надання консультацій мешканцям багатоквартирних будинків щодо створення об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ);
- забезпечення обслуговування житлового фонду на підставі Закону України «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку» шляхом прийняття рішення співвласниками багатоквартирного будинку щодо визначення управителя, який буде здійснювати управління з обслуговування будинку.

термін виконання**:** 2018 – 2020 рр.

основні виконавці: відділ земельних відносин, екології та комунальної власності, відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою Куликівської селищної ради, КП «Куликівське ВУЖКГ», об'єднання співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ), підприємства утримувачі житла.

Завдання 2.2.3. Зміцнення кадрового потенціалу підприємств житлово-комунального господарства.

Досягнення мети буде відбуватись через впровадження наступних заходів:

- направлення на навчання до вищих учбових закладів системи житлово-комунального господарства двох випускників шкіл;
- організація навчання технічних працівників для роботи в системі житлово-комунального господарства;
- вивчення досвіду передових підприємств житлово-комунального господарства.

термін виконання: 2018 -2020 рр.

основні виконавці: управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту, відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою Куликівської селищної ради, КП «Куликівське ВУЖКГ», районний центр зайнятості.

Фінансування заходів буде здійснюватися за рахунок коштів Куликівської селищної ради та коштів підприємств.

Завдання 2.2.4. Розвиток інфраструктури.

Більшість сільських доріг громади з твердим покриттям давно не ремонтовані, з глибокими вибоїнами, що ускладнює рух автомобільного транспорту. Першочергово потребують ремонту ділянки доріг, які пов'язані з функціонуванням ключових соціально-економічних об'єктів громади: опорні школи, лікарські амбулаторії загальної практики сімейної медицини, полігони ТПВ.

Проблемним питанням залишається питання проведення вуличного освітлення в населених пунктах громади.

Досягнення мети буде відбуватись через:

- провелення капітальний та поточний ремонт дорожнього покриття доріг Куликівської об'єднаної територіальної громади, провелення капітального ремонту проїзної частини вулиці Щорса в с.Салтикова Дівиця, вулиці Гончарівка в с. Дроздівка, вулиці Шевченка в с.м.т. Куликівка, вулиці Троїцька в с.Виблі;
- будівництво мереж вуличного освітлення у всіх населених пунктах громади;
- створення сільської пожежної команди в с. Вересоч.

термін виконання: 2018 -2020 рр.

основні виконавці: відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури, транспорту та благоустрою Куликівської селищної ради, Куликівська філія «Райавтодор»ДП «Чернігівоблавтодор», Район електричних мереж.

Фінансування заходів буде здійснюватися за рахунок коштів місцевих бюджетів.

Операційна ціль 2.3.Удосконалення розвитку внутрішнього ринку.

Завдання 2.3.1. Удосконалення розвитку внутрішнього ринку

Основні проблеми, що заважають покращувати надання послуг у сфері торгівлі та побутового обслуговування є недосконала нормативно-правова база в сфері захисту прав споживачів, низька культура обслуговування, неналежний контроль за якістю товарів, тінізація робочих місць у сфері торгівлі, а також відсутність сфери побутового обслуговування.

Пріоритетними заходами в рамках реалізації даного плану є:

- сприяння забезпеченню населення громади якісним обслуговуванням та широким асортиментом товарів за доступними цінами;

- забезпечення співпраці з суб’єктами підприємницької діяльності щодо надання торгівельних та побутових послуг у населених пунктах, у яких відсутня стаціонарна мережа;
- проведення семінарів за участю фахівців Держпродспоживслужби у Чернігівській області з питань захисту прав споживачів;
- налагодження взаємодії між підприємствами торгівлі та місцевими товаровиробниками щодо наявності у торгівельній мережі продукції місцевих товаровиробників за доступними цінами;
- представлення досягнень, потенціалу, перспектив розвитку економіки, соціальних і культурних сфер селищної ради, організація експозицій продукції на обласних та районних виставках, ярмарках.

термін реалізації: продовж 2018-2020 рр.

основні виконавці: відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської селищної ради.

Фінансування заходів буде здійснюватися з бюджету Куликівської селищної ради та інших джерел, незаборонених чинним законодавством.

ІІІ. Стратегічна ціль Забезпечення гармонійного розвитку жителів громади.

Операційна ціль 3.1. Поліпшення демографічної ситуації і стимулювання здорового способу життя

Завдання 3.1.1. Покращення демографічної ситуації.

У Куликівській об’єднаній територіальній громаді демографічний стан протягом останніх років залишається складним. Щороку скорочується чисельність населення.

Завданнями щодо поліпшення демографічної ситуації є:

3.1.1.1. Підвищення якості та рівня медичного забезпечення материнства і дитинства

Для цього необхідно:

- вжиття заходів для запобігання дитячої та материнської смертності, профілактики та зниження кількості абортів;
- поліпшення умов праці та побуту жінок, укріплення сім'ї та підвищення стійкості шлюбу, орієнтації сімей на середньодітність;
- дотримуватися системи заходів інформаційного забезпечення з питань безпечного материнства, грудного вигодовування, народження здорової дитини, здорового способу життя;
- покращити систему підготовки та підвищення кваліфікації медичних кадрів, які працюють у сфері надання медичної допомоги жінкам та дітям.

3.1.1.2. Створення умов для задоволення потреб населення в сучасних медичних послугах

Для цього необхідно:

- забезпечити раціональне використання ліжкового фонду;
- впроваджувати сучасні ресурсозберігаючі медичні технології,

стандарти лікування та діагностики;

- забезпечити подальший розвиток денних стаціонарів, стаціонарів вдома;
- забезпечити пріоритетний розвиток та вдосконалення первинної медико-санітарної допомоги, втілення в практику сімейної медицини;
- сприяти ширшому залученню позабюджетних коштів для фінансування закладів охорони здоров'я громади;
- зниження ризиків для здоров'я, які пов'язані із забрудненням та шкідливим впливом довкілля;
- виконання заходів покращення гігієни, безпеки праці, профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань.

термін реалізації: продовж 2018-2020 рр.

основні виконавці: КЗ «Куликівська центральна районна лікарня» і КЗ «Куликівський ЦПМСД».

Фінансування заходів буде здійснюватися за рахунок коштів Державного та місцевих бюджетів, інших джерел, незаборонених чинним законодавством.

Завдання 3.1.2. Пропаганда здорового способу життя.

Здоровий спосіб життя є запорукою гармонійного розвитку особистості, фізичної та морально-вольової підготовки молоді та зміцнення здоров’я населення.

Головне завдання – здійснювати заходи щодо профілактики алкоголізму, тютюнопаління та наркоманії, популяризація фізичної культури і спорту.

Пріоритетними завданнями в цьому напрямку є:

3.1.2.1. Розширення мережі спортивних закладів

- проведення реконструкції будівлі лижної бази по вул.Артамонова, 1А в смт.Куликівка;
- проведення ремонту спортивних залів та оновлення спортивного інвентарю в ЗОШ громади;
- будівництво комплексного спортивного майданчика зі штучним покриттям та огородженням у Куликівській опорній загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів, проведення реконструкції існуючих та будівництво нових спортивних майданчиків.

термін реалізації: продовж 2018-2020 рр.

основні виконавці: управління освіти, культури, туризму, сім’ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради.

Фінансування заходів буде здійснюватися в рамках наявного фінансування Державного та місцевих бюджетів та інших джерел, незаборонених чинним законодавством

3.1.2.2. Популяризація традицій фізкультурно-спортивного руху

Досягнення цілі буде відбуватися через впровадження наступних заходів:

- проведення показових змагань та виступів з різних видів спорту серед молоді і підлітків громади;

- участь у обласних, всеукраїнських та міжнародних змаганнях, проведення змагань;
- організація на базі ЗОШ громади спортивних гуртків та факультативних занять зі спортивного туризму.

термін реалізації: впродовж 2018-2020 рр.

основні виконавці: управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради; дитячо-юнацька спортивна школа.

Фінансування заходів буде здійснюватися в рамках наявного фінансування з селищного бюджету та інших джерел, незаборонених чинним законодавством.

3.1.2.3. Попередження поширення наркоманії та ВІЛ/СНІДу в молодіжному середовищі

Пріоритетними завданнями в цьому напрямку є:

- проведення профілактичних відеолекторіїв в навчальних закладах громади;
- проведення масових легкоатлетичних забігів під девізом „Разом проти СНІДу".

термін реалізації: впродовж 2018-2020 рр.

основні виконавці: управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради, КЗ «Куликівська центральна районна лікарня» та КЗ «Куликівський ЦПМСД».

Фінансування заходів буде здійснюватися в рамках наявного фінансування з Державного та місцевого бюджетів та інших джерел, незаборонених чинним законодавством.

Операційна ціль 3.2. Забезпечення продуктивної зайнятості населення

Стан розвитку ринку праці певною мірою залежить від процесів, що відбуваються в соціально-економічній сфері, зокрема, від зростання обсягів виробництва та інвестицій, спрямованих на створення нових робочих місць. Проблеми безробіття в сільській місцевості є гострішими, ніж в інших секторах. Для ринку праці в сільській місцевості характерним є ріст незайнятого населення. Збільшення незайнятого населення в працездатному віці обумовлене перш за все скороченням робочих місць на сільськогосподарських підприємствах через сезонний характер роботи.

Завдання 3.2.1. Розширення сфери застосування продуктивної зайнятості

Пріоритетними завданнями в цьому напрямку є:

- проведення тематичних семінарів та надання індивідуальних консультацій з питань організації підприємницької діяльності;
- надання допомоги по безробіттю одноразово для започаткування ними власної справи, допомоги у плануванні та провадженні підприємницької діяльності;

- активізація профорієнтаційної роботи у напрямку інформування та мотивації широких верств населення до професійного росту;
- проведення профорієнтаційних семінарів та уроків, профконсультацій для учнів загальноосвітніх навчальних закладів з використанням профдіагностичних тестових методик, професіографічних екскурсій, та інших профорієнтаційних заходів;
- проведення для учнів та студентів семінарів з техніки пошуку роботи та побудови професійної кар'єри, надання консультацій та практичної допомоги.

термін реалізації: впродовж 2018-2020 рр.

основні виконавці: відділ економічного розвитку та інвестицій, управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради., районний центр зайнятості населення, центр надання адміністративних послуг Куликівської селищної ради .

Фінансування заходів буде здійснюватися в рамках наявного фінансування з Державного бюджету, бюджету Куликівської селищної ради та інших джерел, незаборонених чинним законодавством.

Завдання 3.2.2. Соціальні послуги зареєстрованим безробітним.

Пріоритетними завданнями в цьому напрямку є:

- сприяння працевлаштуванню населення на вільні та новостворені робочі місця;
- стимулювання створення нових робочих місць роботодавцями та суб'єктами малого підприємництва шляхом надання компенсації фактичних витрат у розмірі єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування;
- проведення семінарів та тренінгів з техніки пошуку роботи, інші інформаційні та консультаційні заходи;
- проведення професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації безробітних громадян з урахуванням потреб ринку праці та замовлень роботодавців;
- організація громадських робіт в інтересах територіальної громади та інші роботи тимчасового характеру;
- сприяти зайнятості громадян, які потребують соціального захисту і не здатні на рівних конкурувати на ринку праці.

термін реалізації: впродовж 2018-2020 рр.

основні виконавці: районний центр зайнятості населення, відділ економічного розвитку та інвестицій, центр надання адміністративних послуг Куликівської селищної ради .

Фінансування заходів буде здійснюватися в рамках наявного фінансування з Державного бюджету, бюджету Куликівської селищної ради та інших джерел, незаборонених чинним законодавством.

Операційна ціль 3.3. Удосконалення системи освіти

Основна мета розроблення стратегічного плану полягає в забезпеченні рівного доступу до якісної освіти кожної сільської дитини та раціональна побудова мережі сільських шкіл, основними завданнями якої є:

- покращення матеріально-технічної бази навчальних закладів громади;
- створення опорних шкіл та філій;
- забезпечення безперебійного підвізу учнів до базових навчальних закладів;
- проведення капітальних ремонтів приміщень у закладах освіти громади;
- проведення реконструкції системи теплопостачання ДНЗ «Пролісок» з встановленням додаткового котла на альтернативному виді палива в с. Вересоч;
- проведення капітального ремонту Куликівської ЗОШ І-ІІІ ступенів в смт. Куликівка в рамках реалізації грантової допомоги по проектах людської безпеки програми «Кусаноне» Міністерства Закордоних Справ Японії;
- проведення капітального ремонту даху Орлівської ЗОШ І-ІІІ ст. в с. Орлівка із застосуванням енергозберігаючих технологій»;
- реконструкція існуючої (діючої) газової котельні з установленням додатково двох твердопаливних котлів за адресою: Чернігівська область, Куликівський район, с. Орлівка;
- проведення капітального ремонту ясла-садка «Ромашка» Куликівської селищної ради.

термін реалізації: упродовж 2018-2020 рр.

основні виконавці: управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту, відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою Куликівської селищної ради.

Фінансування заходів буде здійснюватися в рамках наявного фінансування з Державного та місцевих бюджетів та інших джерел, незаборонених чинним законодавством.

Операційна ціль 3.4. Підвищення рівня культури та розвиток туризму

Заходи спрямовуються на збереження діючої мережі закладів, покращення матеріально-технічного стану та покращення культурного обслуговування населення, відродження , збереження культурної спадщини, розвиток туризму та передбачають:

Завдання 3.4.1. Розвиток галузі культури:

- зміцнення матеріально-технічної бази Куликівського краєзнавчого народного музею;
- проведення капітального ремонту районного будинку культури;
- щорічне проведення творчих звітів аматорських колективів територіальних громад;
- проведення щорічного районного свята «Вернісаж талантів «Куликівські обжинки» та відкритого фольклорного фестивалю «Народні скарби Куликівського краю»;

- підтримка діяльності творчих колективів, які мають звання «Народний аматорський»: хор та ансамбль танцю «Льонок», ансамбль народної пісні «Веселинка» Куликівського районного будинку культури;
- організація роботи хореографічного класу дитячої музичної школи та сприяння подальшого розвитку дитячих хореографічних колективів сіл Дрімайлівка, Виблі та В-Муравійка;
- відкриття додаткових класів на базі Куликівської ДМШ;
- створення інформаційно-туристичного Центру;
- поглиблення та розширення культурних зв'язків з Пилваською Повітовою Управою Естонської Республіки, Чечерським районним виконавчим комітетом Гомельської області Республіки Білорусь.

термін реалізації: продовж 2018-2020 рр.

основні виконавці: управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту, відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою Куликівської селищної ради.

Фінансування заходів буде здійснюватися в рамках наявного фінансування з Державного та місцевих бюджетів та інших джерел, незаборонених чинним законодавством.

Завдання 3.4.2.У галузі розвитку туризму та рекреаційної діяльності:

- участь у проведенні обласних виставкових заходах та семінарах у галузі туризму;
- забезпечення туристичної складової при проведенні культурно-мистецьких заходів у громаді;
- облаштування зон відпочинку на березі річки Десни в селах С-Дівиця, Кладьківка, Авдіївка та Ковчин;
- видання буклетної, стендової та інших видів друкованої та сувенірної продукції;
- проведення моніторингу наявної туристичної інфраструктури громади.
-

термін реалізації: продовж 2018-2020 рр.

основні виконавці: управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту, відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської селищної ради.

Фінансування заходів буде здійснюватися в рамках наявного фінансування з Державного та місцевих бюджетів та інших джерел, незаборонених чинним законодавством.

Операційна ціль 3.5. Охорона навколишнього природного середовища, раціональне використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки.

Основними заходами забезпечення раціонального використання природних ресурсів та створення умов для зменшення негативного впливу

економічної та господарської діяльності на стан природних ресурсів та здоров'я населення є:

Завдання 3.5.1. Поліпшення технічного стану та підвищення енергоефективності системи водовідведення смт Куликівка.

Мета буде досягнута завдяки таким заходам:

- реконструкція очисних споруд в смт. Куликівка;
- заміна аварійних каналізаційних мереж.

термін реалізації: продовж 2018-2020 рр.

основні виконавці: відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою, відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської селищної ради, КП «Куликівське ВУЖКГ».

Фінансування буде здійснюватись за рахунок коштів Державного та місцевих бюджетів, власних коштів підприємства.

Завдання 3.5.2. Запровадження роздільної системи збору та вивозу твердих побутових відходів.

Куликівська селищна рада у сучасних умовах зіткнулася із труднощами, які стосуються поводження з ТПВ, основними з яких є: збільшенням частки компонентів, які не піддаються процессам біологічного розкладання, низька інноваційно-інвестиційна активність суб'єктів господарської діяльності у сфері поводження з ТПВ, низький рівень участі мешканців у сфері поводження з ТПВ, відмова власників житлових будинків приватної забудови укладати договори.

Відсутність комплексного підходу в галузі поводження та видалення побутових відходів у населених пунктах громади, полігонів для розміщення ТПВ призвела до зростання числа стихійних сміттєзвалищ.

Мета буде досягнута завдяки наступним заходам:

- облаштування полігонів твердих побутових відходів Куликівської ОТГ;
- реконструкція полігону твердих побутових відходів в смт. Куликівка;
- будівництво майданчиків для роздільного збору сміття;
- придбання техніки для роздільного транспортування сміття.

термін виконання**:** 2018-2020 рр.

основні виконавці: відділ земельних відносин, екології та комунальної власності, відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою Куликівської селищної ради, КП «Куликівське ВУЖКГ».

Фінансування заходів буде здійснюватися за рахунок коштів Державного бюджету, Куликівської селищної ради, підприємств та інших джерел, незаборонених чинним законодавством.

Операційна ціль 3.6. Забезпечення правового благополуччя жителів ОТГ

Мешканці сільських територій залишаються найменш поінформованими в галузі права та діяльність місцевої влади, що призводить до обмеження їх можливостей. Для досягнення завдання передбачається:

- створення інформаційного Центру на базі ЦБС;
- забезпечення всіх сільських бібліотек-філій комп'ютерною технікою, відкриття громадських центрів доступу до Інтернет;
- обладнання інформаційних зон, для розміщення новин у друкованому вигляді на стенді у селах громади;
- створити інформаційну електронну розсилку для жителів сіл громади;
- систематично проводити зустрічі з жителями населених пунктів громади;
- проведення зустрічей із вчительськими колективами та учнями щодо підвищення рівня знань з питань адміністративно-територіальної та муніципальної реформи, основ нормативно-правового підґрунтя втілення реформи децентралізації та правова свідомість старшокласників, які у майбутньому стануть повноправними дієздатними громадянами;
- утримання муніципальної поліції, забезпечення роботи дільничного поліцейського в кожному селі за місцем проживання;
- створення мобільної групи швидкого реагування (підключення послуг автосигналізації тощо);
- організація роботи громадського юриста для надання населенню консультацій, правових послуг. Забезпечення виїзного прийому громадян.
- підготовка та розповсюдження інформаційних матеріалів.

термін реалізації: продовж 2018-2020 рр.

основні виконавці: юридичний відділ, загальний відділ, управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради.

Фінансування заходів буде здійснюватися в рамках наявного фінансування з Державного та місцевих бюджетів та інших джерел, незаборонених чинним законодавством.

6. План реалізації Стратегічного плану.

В основу реалізації Стратегічного плану лягли проектні ідеї, відібрані членами Робочої групи на основі пропозицій, що надійшли від представників підприємств, установ та організацій громади.

Часові рамки і засоби реалізації

План реалізації стратегії складається з 20 технічних завдань на проекти місцевого розвитку (далі – ТЗ), які будуть впроваджуватися упродовж 2018 – 2020 років. Впровадження проектів цієї програми можливе через:

- внесення заходів до програми соціально-економічного розвитку ОТГ, галузевих регіональних програм;
- фінансування за рахунок субвенції на розвиток інфраструктури ОТГ;

- залучення коштів Державного фонду регіонального розвитку;
- залучення фінансування від проектів та програм міжнародної технічної

допомоги суб‘єктами місцевого розвитку різних організаційно-правових форм;

- залучення співфінансування від мешканців громади (де це передбачено умовами проекту).

Таблиця 28

Територія впливу проектів реалізації Стратегічного плану

Завдання стратегічного плану	Номер і назва проекту	Територія впливу
1.2.2.	Розроблення містобудівної документації Куликівської об’єднаної територіальної громади	Куликівська об’єднана територіальна громада
1.2.4.	Створення центру надання адміністративних	Куликівська об’єднана територіальна громада
2.1.1.	Капітальний ремонт віконних прорізів (заміна вікон) в терапевтичному відділенні стаціонару по вул. Пирогова,16 в смт.Куликівка.	Куликівська об’єднана територіальна громада
2.1.1.	Капітальний ремонт каналізаційної мережі КЗ „Куликівська центральна районна лікарня” по вул. Пирогова, 16 в смт.Куликівка	Куликівська об’єднана територіальна громада
2.1.1.	Капітальний ремонт даху хірургічного корпусу (двоповерхова будівля стаціонару) по 92ул.. Пирогова,16 в смт. Куликівка.	Куликівська об’єднана територіальна громада
2.1.1.	Закупівля автомобіля для Куликівського центру первинної медико-санітарної допомоги (ЦПМСД)	Куликівська об’єднана територіальна громада
2.1.1.	Забезпечення житлом лікарів Куликівської об’єднаної територіальної громади	Куликівська об’єднана територіальна громада
2.1.1.	Створення комфортних умов в закладах охорони здоров’я для лікарів та пацієнтів.	Куликівська об’єднана територіальна громада
2.2.1.	Реконструкція існуючих та будівництво нових водопровідних мереж Куликівської об’єднаної територіальної громади	Куликівська об’єднана територіальна громада
2.2.1	Створення умов для самодостатньої діяльності комунального підприємства «Куликівське ВУЖКГ Куликівської селищної ради» (придбання техніки та обладнання для задоволення потреб об’єднаної територіальної громади	Куликівська об’єднана територіальна громада
2.2.4.	Капітальний ремонт проїзної частини вулиці Щорса в с. Салтикова Дівиця Куликівського району Чернігівської області	с. Салтикова Дівиця
2.2.4.	Капітальний ремонт проїзної частини по вулиці Гончарівка в с. Дроздівка Куликівського району, Чернігівської області	с. Дроздівка
2.2.4.	Капітальний ремонт проїзної частини вулиці Шевченка в с.м.т. Куликівка Чернігівської	с.м.т. Куликівка

	області	
2.2.4.	Капітальний ремонт проїзної частини вулиці Троїцька в с. Виблі Куликівського району, Чернігівської області	с. Виблі
2.2.4	Реконструкція існуючих та Будівництво нових мереж вуличного освітлення смт.Куликівка та сільських населених пунктів Куликівської об'єднаної територіальної громади	Куликівська об'єднана територіальна громада
2.2.4	Створення сільської пожежної команди в с. Вересоч.	С.Жуківка, Вересоч, Дрімайлівка, Хибалівка, Кладьківка.
3.1.2.1.	Реконструкція будівлі лижної бази по вул. Артамонова, 1а в смт. Куликівка, Чернігівської області	Куликівська об'єднана територіальна громада
3.1.2.1	Спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям Куликівській загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів по вул. Шевченка, 4, смт. Куликівка Куликівського району - реконструкція	с.м.т. Куликівка
3.3.1.	Реконструкція системи теплопостачання ДНЗ «Пролісок» з встановленням додаткового котла на альтернативному виді палива в с. Вересоч, Куликівського району, Чернігівської	С. Вересоч
3.3.1.	Капітальний ремонт Куликівської ЗОШ І-ІІІ ступенів в смт.Куликівка, Куликівського району, Чернігівської област	смт. Куликівка
3.3.1.	«Капітальний ремонту даху Орлівської ЗОШ І-ІІІ ст. в с. Орлівка, Куликівського району Чернігівської області із застосуванням енергозберігаючих технологій»;	с. Орлівка, с. Грабівка
3.3.1.	Реконструкція існуючої (діючої) газової котельні з установленням додатково двох твердопаливних котлів за адресою: Чернігівська область, Куликівський район, с. Орлівка, 93ул. Центральна ,63	с. Орлівка, с. Грабівка
3.3.1.	Капітальний ремонт дитячого ясла-садка «Ромашка» по вул. Пирогова, 1б в смт. Куликівка, Чернігівської області	смт. Куликівка
3.4.1.	Капітальний ремонт районного будинку культури по вул. Щорса, 112 в смт. Куликівка Чернігівської області»	Куликівська об'єднана територіальна громада
3.5.1.	Реконструкція очисних споруд в смт. Куликівка	смт. Куликівка
3.5.1.	Облаштування полігонів твердих побутових відходів Куликівської ОТГ	Куликівська об'єднана територіальна громада
3.5.2.	Реконструкція полігону твердих побутових відходів в смт. Куликівка Чернігівської області	смт. Куликівка
3.6.	Забезпечення всіх сільських бібліотек-філій комп'ютерною технікою, відкриття громадських центрів доступу до Інтернет	Куликівська об'єднана територіальна громада

Очікувані результати та показники

Реалізація стратегічної цілі 1 « Економічний розвиток території » у середньостроковій перспективі призведе до наступних результатів:

- розвиток підприємництва і конкурентоспроможності місцевої економіки;
- залучення інвестицій;
- збільшення обсягів виробництва та експорту;
- розвиток сільськогосподарської кооперації, зростання доходів сільського населення;
- створення нових робочих місць, зменшення відпливу населення з громади;
- зростання рівня заробітної плати відносно середньообласних показників;
- зростання рівня купівельної спроможності мешканців громади.

Реалізація стратегічної цілі 2 «Поліпшення стану обслуговування населення» у середньоостроковій перспективі призведе до наступних результатів:

- підвищення якості охорони здоров‘я;
- підвищення якості надання житлово-комунальних послуг;
- покращення інфраструктури сільських територій, у першу чергу доріг та мереж водопостачання;
-розвитку внутрішнього ринку.

Реалізація стратегічної цілі 3 «Забезпечення гармонійного розвитку жителів ОТГ» у середньоостроковій перспективі призведе до наступних результатів:

- зміцнення людського капіталу, підвищення якості послуг освіти, культури, дозвілля,охорони здоров‘я, а отже, – підвищення якості життя сільського населення.

Орієнтовний фінансовий план

Таблиця 29

Орієнтовний фінансовий план

№ з/п	Назва проекту	Вартість, тис. грн.			
		2018р.	2019р.	2020 р.	Разом
1	Розроблення містобудівної документації Куликівської об’єднаної територіальної громади	**1200,0**	**1200,0**	**1200,0**	**3600,0**
2	Капітальний ремонт віконних прорізів (заміна вікон) в терапевтичному відділенні стаціонару по вул. Пирогова,16 в смт.Куликівка.	**300,1**			**300,1**
3.	Капітальний ремонт каналізаційної мережі КЗ „Куликівська центральна районна лікарня” по вул. Пирогова, 16 в смт.Куликівка	**964,1**			**964,1**
4.	Капітальний ремонт даху хірургічного корпусу (двоповерхова будівля стаціонару) по 94ул.. Пирогова,16 в смт. Куликівка.	**1239,2**			**1239,2**
5.	Закупівля автомобіля для Куликівського центру первинної медико-санітарної допомоги (ЦПМСД)	**1320,0**			**1320,0**

6.	Забезпечення житлом лікарів Куликівської об'єднаної територіальної громади		**390,0**	**390,0**	**780,0**
7.	Створення комфортних умов в закладах охорони здоров'я для лікарів та пацієнтів.		**3100,0**	**3250,0**	**6350,0**
8.	Реконструкція існуючих та будівництво нових водопровідних мереж Куликівської об'єднаної територіальної громади	**3000,0**	**3000,0**	**3000,0**	**9000,0**
9.	Створення умов для самодостатньої діяльності комунального підприємства «Куликівське ВУЖКГ Куликівської селищної ради» (придбання техніки та обладнання для задоволення потреб об'єднаної територіальної громади	**8079,0**			**8079,0**
10.	Капітальний та поточний ремонт дорожнього покриття доріг Куликівської об'єднаної територіальної громади		**4000,0**	**4000,0**	**8000,0**
11.	Капітальний ремонт проїзної частини вулиці Щорса в с. Салтикова Дівиця Куликівського району Чернігівської області	**571,6**			**571,6**
12.	Капітальний ремонт проїзної частини по вулиці Гончарівка в с. Дроздівка Куликівського району, Чернігівської області		**1398,1**		**1398,1**
13.	Капітальний ремонт проїзної частини вулиці Шевченка в с.м.т. Куликівка Чернігівської області			**1720,7**	**1720,7**
14.	Капітальний ремонт проїзної частини вулиці Троїцька в с. Виблі Куликівського району, Чернігівської області			**1480,1**	**1480,1**
15.	Реконструкція існуючих та Будівництво нових мереж вуличного освітлення смт.Куликівка та сільських населених пунктів Куликівської об'єднаної територіальної громади	**5000,0**	**5000,0**	**3000,0**	**13000,0**
16.	Реконструкція будівлі лижної бази по вул. Артамонова, 1а в смт. Куликівка, Чернігівської області		**687,4**		**687,4**
17.	Спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям Куликівській загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів по вул. Шевченка, 4, смт. Куликівка Куликівського району - реконструкція	**1500,0**			**1500,0**
18.	Реконструкція системи теплопостачання ДНЗ «Пролісок» з встановленням додаткового котла на альтернативному виді палива в с. Вересоч, Куликівського району, Чернігівської		**302,7**		**302,7**
19.	Капітальний ремонт Куликівської ЗОШ І-ІІІ ступенів в смт.Куликівка, Куликівського району, Чернігівської област	**3500,0**			**3500,0**
20.	«Капітальний ремонту даху Орлівської ЗОШ І-ІІІ ст. в с. Орлівка, Куликівського району Чернігівської області із застосуванням енергозберігаючих технологій»;	**1181,2**			**1181,2**
21	Реконструкція існуючої (діючої) газової котельні з установленням додатково двох твердопаливних котлів за адресою: Чернігівська область, Куликівський район, с. Орлівка, 95ул.. Центральна ,63		**1313,8**		**1313,8**
22.	Проведення капітальних ремонтів у закладах освіти громади	**4200,0**	**4200,0**	**4200,0**	**12600,0**
23.	Капітальний ремонт дитячого садка «Ромашка» по 95ул..Пирогова, 1б в смт.Куликівка, Чернігівської області		**400,5**		**400,5**
24.	Капітальний ремонт районного будинку	**1120,0**	**1129,6**		**2249,6**

		культури по вул. Щорса, 112 в смт. Куликівка Чернігівської області»				
	25.	Реконструкція очисних споруд в смт. Куликівка	**1430,0**	**1437,4**		**2867,4**
	26.	Облаштування полігонів твердих побутових відходів Куликівської ОТГ		**450,0**	**450,0**	**900,0**
	27.	Реконструкція полігону твердих побутових відходів в смт. Куликівка Чернігівської області	**300,0**	**300,0**	**300,0**	**900,0**
	28.	Забезпечення всіх сільських бібліотек-філій комп'ютерною технікою, відкриття громадських центрів доступу до Інтернет	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**300,0**
	29.	Створення сільської пожежної команди в с. Вересоч.	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**300,0**
	29.	Створення центру надання адміністративних послуг	**600,0**	**600,0**		**1200,0**
Загальна вартість			**35705,2**	**32209,5**	**26440,8**	**94355,5**

7.1. Європейські та позаєвропейські джерела розвитку

7.1.1.Європейські джерела розвитку

Генеральний директорат Комісії з міжнародного співробітництва та розвитку (DG DEVCO)

DG DEVCO відповідає за розробку європейського міжнародного співробітництва та політики в галузі розвитку та надання допомоги у всьому світі. В рамках своєї діяльності інституція співпрацює з країнами, що розвиваються, допомагаючи їм у забезпеченні своїх потреб протягом перехідного періоду.

Діяльність Генерального директорату відзначається своїми інструментами дофінансування, які враховують також потреби країн, що не є членами ЄС. На період 2014-2020 передбачено 9 таких інструментів, що концентруються на зовнішній співпраці та допомозі:

- Тематичні інструменти: Європейський інструмент демократії та прав людини (EIDHR), Інструмент сприяння стабільності та миру (IcSP), Інструмент партнерства (PI) та Інструмент співпраці з ядерної безпеки (INSC),

- Географічні інструменти: Інструмент співпраці з розвитку (DCI), Європейський фонд розвитку (EDF), Інструмент для підготовки вступу до ЄС II (IPA), Європейський інструмент сусідства (ENI) та Інструмент для Гренландії (IFG).

Дані інструменти реалізуються за допомогою різноманітних програм, в тому числі в рамках щорічних грантових програм. Щорічні робочі грантові програми (AWP) організують гранти, які мають бути вручені заявникам впродовж року, зокрема за посередництвом конкурсів проектів. Дані програми визначають цілі і терміни конкурсів проектів, вартість, призначену на їх дофінансування, а також очікувані результати від їх реалізації.

Тематика

Політика даної інституції ЄС приділяє увагу таким темам, як:

- Сталий економічний, соціальний та екологічний розвиток,

- Демократія, верховенство права, належне управління та повага до прав людини.

Безпосередні програми підтримки до яких слід надсилати заявки описані

нижче.

Інвестиційний фонд сусідства (NIF)

Інвестиційний фонд сусідства (NIF), офіційно відритий в 2008 році, є механізмом, спрямованим на мобілізацію додаткових коштів для фінансування капіталомістких інфраструктурних проектів у країнах-партнерах ЄС, які охоплює Європейська політики сусідства (ЄПС), в тому числі в Україні.

Хто може подати заявку

Щоб бути бенефіціаром проекту від фонду, проект має бути розроблений відповідними інституціями, а в разі двосторонньої співпраці – створений при співпраці з країною-партнером і Делегацією ЄС в країні.

Наступні організації визнаються відповідними при розробці проектів:EuropeanInvestmentBank(EIB),EuropeanBankforReconstructionandDevelopment (EBRD), CouncilofEuropeDevelopmentBank (CEB),NordicInvestmentBank (NIB),AgenceFrançaisedeDéveloppement (AFD),KreditanstaltfürWiederaufbau (KfW),OesterreichischeEntwicklungsbank AG (OeEB),SocietàItalianaperleImpreseall'Estero (SIMEST),Sociedadepara o FinanciamentodoDesenvolvimento (SOFID),AgenciaEspañoladeCooperaciónInternacionalparaelDesarrollo (AECID)

Тематика

Фінансування здійснюється в таких секторах: транспорт,енергетика,навколишнє середовище,соціальний розвиток,приватний сектор.

Німецьке товариство міжнародного співробітництва (GIZ)

За дорученням Федерального Уряду Німеччини GIZ підтримує процес перетворень в Україні з 1993 року. Наразі GIZ працює приблизно у 20 населених пунктах України за дорученням чотирьох німецьких міністерств, Європейського Союзу (ЄС) та Британського департаменту міжнародного розвитку (DFID). В Україні GIZ налічує близько 90 місцевих та міжнародних фахівців. Близько 30 інтегрованих та реінтегрованих тимчасових фахівців надають підтримку органам державного управління, торговим палатам та середнім підприємствам. Організація періодично оголошує конкурс проектів.

Хто може подати заявку

Організації публічного та приватного сектору, компанії, торгівельні асоціації, торгівельні палати, міжнародні інституції та приватні фонди.

Тематика: Стала інфраструктура; Безпека, відбудова, мир;- Соціальний розвиток,- Держава та демократія,- Навколишнє середовище та клімат,- Економіка і зайнятість.

Німецька Служба Старших Експертів Ses

Німецька Служба Старших Експертів SES – фонд німецької економіки з міжнародного співробітництва. Це провідна громадська організація Німеччини, яка об’єднує вийшовши на пенсію фахівців і керівних працівників, які надають консультативні послуги на громадських засадах. Починаючи з 1983 року ця некомерційна організація пропонує допомогу для самодопомоги по всьому світу, переважно в країнах, що розвиваються, і країнах з перехідною економікою, а також в самій Німеччині.

Замовник. Запросити ses-експерта

Послуги SES розраховані перш за все на малі і середні підприємства, органи комунального управління, палати і економічні об'єднання, соціальні та медичні установи, а також організації, що працюють в сфері освіти і підвищення кваліфікації. Крім цього SES успішно співпрацює з іншими міжнародними організаціями з розвитку.

Умови реалізації проекту

У своїй роботі SES орієнтується на попит і потреби клієнта. Служба приймає заявку від замовника, перевіряє поставлені їм завдання і укладає окремі угоди з замовником і експертом. Діяльність експертів носить консультативний характер. Відповідальність за впровадження рекомендацій несе замовник. Одним з найважливіших умов роботи старших експертів є збереження прав третіх осіб на інтелектуальну власність.

Фінансування

Відповідно до принципів діяльності SES замовник повинен нести всі пов'язані з проектом витрати, в першу чергу, витрати на місці проведення проекту. Однак, якщо замовники не можуть оплатити витрати на міжнародний переліт та адміністративні витрати SES, кошти можуть бути надані Федеральним міністерством економічного співробітництва і розвитку BMZ.

Мікрофінансування від Міністерства закордонних справ Естонії

Міністерство закордонних справ Естонії надає можливість мікрофінансування проектів для українських НУО або урядових/місцевих органів влади на суму до 15 000 євро для покриття повної або часткової вартості проекту.

Проекти повинні відповідати Стратегії розвитку співробітництва та гуманітарної допомоги Естонії.

Мета проекту

Швидко реагувати на короткострокові потреби в пріоритетних країнах і підвищити потенціал їх урядових та муніципальних установ, а також неурядових організацій і фондів, що діють в громадських інтересах.

Проекти повинні бути пов'язані з однією з наступних галузей:

освіта;охорона здоров'я;мир і стабільність;розвиток демократії і верховенство закону;економічний розвиток; екологічно сприятливий розвиток; інформування громадськості та глобальна освіта.

І відповідати загальним цілям розвитку співпраці: становище жінок та забезпечення гендерної рівності; поліпшення навколишнього середовища та підвищення рівня екологічної свідомості; сприяти втіленню ICT solutions.

Подавати пропозиції можуть:урядові або місцеві органи влади;НУО.

Швейцарська агенція розвитку і співпраці (SDC)

SDC є швейцарською міжнародною агенцією співпраці в рамках Федерального департаменту іноземних справ (FDFA). У співпраці з іншими федеральними установами, Агенція відповідає за загальну координацію діяльності з розвитку та співпраці зі Східною Європою

Хто може подати заявку

Пропозиції можуть подавати: державні інституції, організації з

приватного сектору, мультилатеральні організації, неурядові організації, дослідницькі інституції і ін.

Тематика

В рамках Швейцарської стратегії співпраці з Україною на 2015-2018 рр. цільова діяльність буде спрямована на:Врядування і побудова миру,Здоров'я,рівноважене управління енергією,Місцевий розвиток,Зрівноважений економічний розвиток.

Міністерство закордонних Справ Польщі – Польська допомога

Метою польської співпраці з розвитку є створення умов для зрівноваженого розвитку партнерських країн, особливо через поширення ідеї та консолідацію демократії, підтримку побудови сучасних і ефективних державних інституцій, проведення дій з метою зменшення бідності, покращення стану здоров'я населення і підвищення рівня освіти та професійних кваліфікацій населення.

Хто може подавати заявку

Програма передбачена для різних країн, в тому числі і для України. В рамках грантових конкурсів та програм окреслюються організації, які можуть брати участь у конкурсі

Тематика

На 2015-2020 рр. визначено наступні тематичні сфери:

Належне управління, в тому числі регіональний розвиток, зміцнення місцевого самоврядування, децентралізація, сектор публічної безпеки і охорони населення, підвищення компетенцій і потенціалу публічної адміністрації, наближення прав та інституцій до стандартів ЄС та інших міжнародних стандартів, доступ до достовірної та об'єктивної інформації, незалежність засобів масової інформації,

Демократія і права людини, в тому числі демократичний виборчий процес, права людини і громадянські свободи, зміцнення організацій громадянського суспільства громадський діалог,

Людський капітал, в тому числі покращення якості медичної допомоги загальний доступ до якісної освіти, громадянської освіта, соціальна інтеграція людей з неблагополучних груп населення,

Підприємництво і приватний сектор, в тому числі конкурентоспроможність та інновації серед мікро- та малих підприємств, соціальна економіка, підприємництво, особливо жінок і молоді, професійна освіта і навчання,

Зрівноважене сільське господарство і розвиток сільських районів, в тому числі продовольча безпека, ефективність і конкурентоспроможність сільськогосподарської продукції, доступ до ринків збуту, використання сучасних технологій у сільському господарстві, модернізація місцевої інфраструктури,

охорона навколишнього середовища, в тому числі відновлювані джерела енергії, енергоефективність, управління водними ресурсами, управління відходами, запобігання наслідкам стихійних лих і катастроф внаслідок людської діяльності, сприяння зрівноваженого розвитку, боротьба зі зміною

клімату та її наслідків, охорона природних ресурсів.

Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР)

Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) допомагає підприємствам залучати висококваліфікованих консультантів, які здатні якісно трансформувати їх бізнес, і надає гранти (безповоротну фінансову допомогу) для часткової оплати послуг консультантів.

Фінансування надає Європейський Союз та країни-донори.

Результати проектів, профінансованих ЄБРР, через рік після їх завершення:

- 26 % українських малих і середніх підприємств збільшили дохід на 45 %,
- 24 % – збільшили продуктивність на 30 %,
- 15 % – розширили асортимент продукції,
- 13 % - залучили фінансування в середньому на 630 тис. євро кожне.

Гранти на проект, що становить від 25 % до 75 % вартості консалтингових послуг, не перевищує 10 000 євро.

Які малі та середні підприємства можуть отримати грант ЄБРР:

- штат – до 250 працівників;
- приватна власність, в якій більше ніж 50 % належить громадянам України;
- період діяльності підприємства не менше 2 років;
- гарна ділова репутація;
- позитивна динаміка розвитку та потреба в залученні консультанта;
- сектори: всі, крім фінансового, страхового, тютюнового, ігрового, міцних алкогольних напоїв, військово-промислового.

7.1.2 Позаєвропейські джерела розвитку

Фонд сприяння демократії Посольства США – програма малих грантів.

Фонд сприяння демократії підтримує ініціативи демократичних перетворень та формування громадянського суспільства в Україні. Вибір проектів базується на спроможності організацій вказувати на конкретні досягнення та їхній вплив на певну сферу чи громаду.

Максимальна сума одного проекту сягає 24 000 доларів США, середня – від 5 000 до 15 000 доларів США.

Грантові заявки приймаються постійно в рамках конкурсу протягом року.

Хто може подати заявку

Українські організації, що мають статус недержавних та неприбуткових (громадські організації та асоціації, благодійні фонди та аналітичні центри).

Тематика

Заявки мають відповідати одному або декільком тематичним пріоритетам Фонду:

економічні реформи: сприяння інноваціям, розвиток культури підприємництва, становлення гендерної рівності в Україні. Виховання поваги

до інтелектуальної власності та захист прав на інтелектуальну власність в Україні; покращення бізнес-клімату та сприяння розвитку малих і середніх підприємств; підвищення енергоефективності на рівні споживання та у міському господарстві.

антикорупційні програми та прозорість органів влади: просування системи електронного врядування на місцевому рівні; здійснення регуляторної реформи з метою зменшення можливостей застосування корупційних схем.

антипропаганда: реалізація проектів із боротьби з дезінформацією.

допомога внутрішньо переміщеним особам (ВПО): освітні та просвітницько-пропагандистські програми у громадах по всій Україні, де мешкають ВПО. Ці програми мають на меті інформувати ВПО про їхні права та пільги, в тому числі на житло, роботу, освіту, участь у виборах тощо).

допомога ветеранам: реалізація проектів щодо надання правових послуг та правової освіти ветеранам, а також захист інтересів ветеранів, які повернулися з передової.

Агентство США з міжнародного розвитку (USAID)

Регіональна Місія Агентства США з Міжнародного Розвитку (USAID) працює в Україні, Білорусі та Молдові з 1992 року. Головною метою агентства є допомога цим країнам під час переходу до демократії та ринкової економіки. Установа Місії зосереджені на таких напрямках, як демократизація сфер управління, економічний розвиток та соціальна допомога. Агентство реалізує своє завдання через окремі гранти, проте заявки можна також подавати у вільному порядку.

Хто може подати заявку

Організації з публічного, приватного сектору та неприбуткові організації.

Тематика: Демократія, права людини та врядування,Охорона здоров'я,Сільське господарство,Економічний розвиток,Охорона довкілля та протидія зміні клімату,Розвиток науки і технологій.

Національний фонд підтримки демократії (NED)

Діяльність даної приватної некомерційної організації скерована на розвиток і зміцнення демократії. Фонд дає гранти на підтримку неурядових організації, які працюють над досягненням демократичних цілей в більш ніж 90 країнах. Сума гранту від Фонду залежить від розміру і об’єму проекту, але в середньому вона складає близько 50 000 доларів США на 12 місяців.

Хто може подати заявку

Тільки неурядові організації, серед яких можуть бути громадські організації, асоціації, незалежні медіа-ресурси і ін.

Тематика:Розвиток і захист прав людини та законності, Підтримка свободи інформації і незалежних медіа-ресурсів,Зміцнення демократичних формації та цінностей,Забезпечення відповідальності та прозорості, Підтримка громадських організацій, Підтримка демократичних політичних процесів та інститутів,Підтримка громадянської грамотності, Сприяння вирішенню демократичних конфліктів, Сприяння свободі асоціацій, Підтримка глобальної ринкової економіки.

Фонд «Монсато»

Фонд «Монсанто» є філантропічним відділенням компанії «Монсанто», яке працює заради значного та значимого поліпшення життя людей та зміцнення громад в усьому світі. Мінімальний розмір гранту, що може бути наданий – 25 тис. доларів США. Фонд приймає міжнародні заявки протягом двох періодів щорічно. Перший період триває з 1 січня до 28 лютого, другий – з 1 липня до 31 серпня.

Хто може подати заявку

Гранти надаються благодійним організаціям, зареєстрованим в США та діючим в іноземній країні, місцевим публічним благодійним організаціям, урядовим організаціям, приватним школам і приватним лікарням, що перш за все підтримують населення у важкому економічному становищі.

Тематика

Фонд «Монсанто» приймає пропозиції проектів для надання грантів за межами США за такими напрямами: Надання базової освітньої підтримки, спрямованої на покращення освіти в аграрних громадах світу, в тому числі за рахунок підтримки шкіл, бібліотек, наукових центрів, навчальних програм для фермерів та академічних програм, які збагачують чи доповнюють шкільні програми; Забезпечення критичних потреб громад за рахунок підтримки неурядових організацій, що надають допомогу для продовольчої безпеки, санітарії, доступу до чистої води, громадської безпеки та різноманітних інших місцевих потреб.

Національні джерела фінансування

Поза зовнішніми грантами в рамках технічної допомоги закордонних донорів, фінансова реалізація даної Стратегії буде базуватися на фінансуванні внутрішнього типу, а зокрема через:

Державний фонд регіонального розвитку

Кошти державних цільових програм та бюджетних програм Центральних органів виконавчої влади, що спрямовуються на розвиток відповідної сфери в регіонах

Субвенції, інші трансферти із державного бюджету місцевим бюджетам

Кошти місцевих бюджетів

Кошти інвесторів, власні кошти підприємств.

Державний фонд регіонального розвитку створений при Міністерстві регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України фінансується з державного бюджету України.

Створення Державного фонду регіонального розвитку (ДФРР) є однією з умов прискорення соціально-економічного розвитку регіонів України, переведення державних інструментів розвитку регіонів на нову основу, відхід від старої практики фінансування виключно будівництва все нових об’єктів, передусім бюджетної сфери, які домінували в переліках фінансування за кошти субвенції на соціально-економічний розвиток регіонів, субвенцій на соціально-економічний розвиток окремих територій, державних цільових програмах. Створення ДФРР дозволяє започаткувати в Україні фінансування проектів регіонального розвитку на конкурсній основі та відповідно до регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації.

Міжнародний фонд «Відродження»

Місія Міжнародного фонду "Відродження" – фінансово й організаційно сприяти становленню відкритого, демократичного суспільства в Україні шляхом підтримки значущих для його розвитку громадських ініціатив.

Міжнародний фонд "Відродження" розподіляє гранти між організаціями, що працюють на розвиток суспільства. Самостійно чи в партнерстві з іншими організаціями фонд ініціює та втілює проекти, важливі для соціального та політичного розвитку України. Він також організовує та підтримує громадські обговорення на політичні, соціальні чи міжнародні теми, організовує публікацію інформаційних матеріалів, опитування та громадські кампанії, конференції, семінари та круглі столи, запроваджує програми мікрогрантів для підтримки громадських ініціатив, що слугують інтересам суспільства.

7. Система управління, моніторингу та оновлення Стратегічного плану.

Реалізація завдань Стратегічного плану передбачає виконання одночасно багатьох завдань різними структурами виконкому селищної ради за участі багатьох партнерів, що ставить перед керівництвом громади питання раціонального управління цим доволі складним процесом.

Система управління має два рівні: політичний та технічний. Політичний рівень забезпечує особисто селищний голова, виконком селищної ради. На цьому рівні заслуховуються та затверджуються звіти Комітету з управління впровадженням Стратегічного плану, пропозиції щодо внесення змін (оновлення) Стратегічного плану. Селищна рада приймає рішення щодо внесення змін до Стратегічеого плану на підставі пропозицій селищного голови.

Технічний рівень управління і моніторингу виконує Комітет з управління впровадженням Стратегічного плану, який:

- забезпечує виконання завдань Стратегічного плану згідно затвердженого операційного плану;
- здійснює моніторинг соціально-економічного стану громади за визначеними показниками;
- аналізує співвідношення основних соціально-економічних показників громади та зовнішнього середовища (області, країни, світу тощо);
- вивчає основні політичні, економічні, фінансові, соціальні, наукові, технологічні і т.д.тенденції, визначає їх впливи на громаду;
- формує пропозиції стратегічних сценаріїв в нових політичних, соціально-економічних умовах зовнішнього середовища;
- аналізує соціально-економічні тенденції найближчих конкурентів у порівнянні з показниками громади, аналізує загрози, які надходять від конкурентів;
- формує пропозиції змін до цілей і завдань, які необхідно вносити до Стратегічного плану як відповідь на виявлені нові загрози і можливості.

Управління процесом реалізації Стратегічного плану

Управління процесом реалізації Стратегічного плану розвитку Куликівської громади проводиться за принципами єдності управління, персональної відповідальності, прозорості та поточної координації дій.

Адміністрування процесу реалізації Стратегічного плану здійснюється виконавчим комітетом та відповідними структурними підрозділами селищної ради.

З метою координації дій, розпорядженням селищного голови створюється постійно діючий Комітет з управління впровадженням Стратегічного плану (далі – КУВ). До складу КУВ входять відповідальні за виконання завдань Стратегічного плану.

Очолює КУВ перший заступник селищного голови. Повний склад КУВ та персональна відповідальність за реалізацію завдань Стратегічного плану визначається розпорядженням селищного голови. КУВ збирається не рідше одного разу на квартал та виконує наступні функції:

- організовує взаємодію підрозділів виконавчих органів селищної ради ради, органів державної влади, підприємств та установ громади в процесі реалізації Стратегічного плану, селищнтх програм та проектів;

- здійснює підготовку щорічних звітів про стан реалізації Стратегічного плану, надає їх селищному голові та презентує їх на останньому в році черговому пленарному засіданні селищної ради. Повний текст звіту підлягає обов’язковому розміщенню в мережі Інтернет;

- здійснює підготовку квартальних звітів про стан реалізації Стратегічного плану, надає їх селищному голові та презентує на засіданні виконкому.

Пропозиції щодо зміни основного тексту Стратегічного плану розглядаються відділом економічного розвитку та інвестицій діяльності, обговорюються на чергових та позачергових нарадах КУВ і виносяться на розгляд сесії Куликівської селищної ради один раз на рік та по необхідності.

Процедура моніторингу Стратегічного плану

Головний сенс моніторингу полягає у виконанні двох взаємопов’язаних функцій – спостереження (відслідковування) та попередження. Відслідковування проводиться з метою виявлення відповідності наявного стану речей бажаному результату, а спостереження – з метою попередження небажаних наслідків.

Моніторинг Стратегічного плану розвитку Куликівської громади включає три рівні:

1). Моніторинг зовнішнього середовища розвитку громади. Базується на аналізі основних показників, що характеризують ситуацію в державі в цілому та Чернігівській області, які є стратегічно важливими для селищної громади. Підсумки підводяться один раз на рік та доводяться як частина зведеного аналітичного моніторингового звіту.

2). Моніторинг процесу реалізації Стратегічного плану відповідно до наступних показників:

- обсяги фактичних доходів місцевого бюджету на душу населення;

- обсяги фактичних видатків місцевого бюджету на душу населення;
- середня місячна заробітна плата;
- обсяг інвестицій в основний капітал;
- загальний обсяг експорту;
- обсяг прямих іноземних інвестицій в громаду;
- чисельність населення, зайнятого у всіх сферах економіки;
- кількість зареєстрованих безробітних;
- частка довжини автошляхів з пошкодженим покриттям до загальної довжини автошляхів;
- середній бал за результатами ЗНО в школах громади;
- кількість захворювань на хвороби системи кровообігу на 1000 населення.

Звіт про виконання цієї частини моніторингу готується щорічно, як частина зведеного аналітичного моніторингового звіту.

3). Моніторинг виконання проектів місцевого розвитку, що складають План реалізації.

Оцінюється стан виконання кожного проекту та ступінь досягнення результатів, передбачених технічним завданням на проект.

Двічі на рік (10 липня і 10 січня)відділ економічного розвитку та інвестицій і направляє відповідальним за моніторинг виконання Стратегічного плану нагадування про необхідність надати квартальний моніторинговий звіт.

До 15 числа зазначених місяців спеціалісти відділу економічного розвитку та інвестицій повинні одержати моніторингові звіти.

На підставі результатів моніторингу, один раз на рік спеціалісти відділу економічного розвитку та інвестицій виносять на чергове засідання Комітету з управління впровадженням Стратегічного плану проміжний аналіз фінансових потреб, зведений по всіх стратегічних цілях. Затверджений Комітетом з управління впровадженням Стратегічного плану аналіз фінансових потреб надається до постійної комісії селищної ради з питань бюджету, соціально-економічного розвитку та комунальної власності для урахування під час розробки проекту бюджету на наступний рік.

7. КАТАЛОГ ТЕХНІЧНИХ ЗАВДАНЬ НА ПРОЕКТИ МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ

Завдання Стратегічного плану, якому відповідає проект	2.1 Покращення медичного обслуговування			
Назва проекту:	Капітальний ремонт віконних прорізів (заміна вікон) в терапевтичному відділенні стаціонару по вул. Пирогова,16 в смт.Куликівка;			
Цілі проекту:	Створення комфортних умов в закладах охорони здоров'я для лікарів та пацієнтів.			
Територія впливу проекту:	Куликівська об'єднана територіальна громада			
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	15.9 тис. осіб			
Стислий опис проекту:	Будівля стаціонарного корпусу КЗ «Куликівська ЦРЛ» введена в експлуатацію у 1983 році. За 34 роки експлуатації даної будівлі вікна та віконні рами потребують заміни, яка дасть можливість в подальшому зекономити кошти на опалення, більш комфортному перебуванню в лікувальному корпусі пацієнтів. Виконання проекту дасть змогу підвищити рівень енергозбереження в терапевтичному відділенні КЗ «Куликівська ЦРЛ», а також зекономить кошти громади за рахунок скорочення кількості спожитих енергоресурсів.			
Очікувані результати:	Виконання проекту дасть змогу зекономити кошти громади за рахунок скорочення кількості спожитих енергоресурсів та підвищити рівень енергозбереження та меператури в терапевтичному відділенні КЗ «Куликівська ЦРЛ»			
Ключові заходи проекту:	Заміна старих вікон на енергозберігаючі віконні блоки, а саме: Демонтаж старих віконних блоків. Встановлення енергозберігаючих віконних блоків. Оздоблення відкосів.			
Період здійснення:	2018 рік			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Разом
	300,1	0	0	300,1
Джерела фінансування:	Державний бюджет, місцевий бюджет.			
Ключові потенційні учасники проекту:	Куликівська селищна рада, КЗ «Куликівська центральна районна лікарня», КЗ «Куликівський ЦПМСД».			

Завдання Стратегічного плану, якому відповідає проект	2.1 Покращення медичного обслуговування			
Назва проекту:	Капітальний ремонт каналізаційної мережі КЗ „Куликівська центральна районна лікарня” по вул. Пирогова, 16 в смт.Куликівка;			
Цілі проекту:	Створення комфортних умов в закладах охорони здоров’я для лікарів та пацієнтів. Запобігання забрудненню навколишнього середовища.			
Територія впливу проекту:	Куликівська об’єднана територіальна громада			
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	15,9 тис. осіб			
Стислий опис проекту:	Каналізаційна система Комунального закладу "Куликівська центральна районна лікарня" введена в експлуатацію у 1962 році. За період експлуатації вона вичерпала свій технічний ресурс, перебуває в аварійному стані та потребує капітального ремонту. Каналізаційна мережа від приміщень лікарні до насосної станції лікарні функціонує з обмеженнями, у зв’язку з частковим руйнуванням труб і зменшенням їх прохідності, що на 60% знижує функціонування самоплинної каналізації. А відсутність повноцінної напірної (100% зношеність насосів) каналізації порушує відведення стоків на очисні споруди. Це змушує заклад часто (до 4 разів на місяць) застосовувати послуги асенізаторської машини комунального господарства, що призводить до нераціонального використання бюджетних коштів. Частина каналізаційної мережі проходить по господарським ділянкам жителів вулиці Амосова, а у зв′язку із її зношеністю часто виникають витоки нечистот у їх домогосподарствах. Це викликає часті звернення та скарги громадян.			
Очікувані результати:	Заміна зовнішньої і внутрішньої мережі самопливної і напірної каналізації. Часткова заміна мереж водопроводу по поліклініці і лікувальному корпусі. Заміна зовнішньої мережі напірної каналізації за межами КЗ "Куликівська центральна районна лікарня" до головної каналізаційно-насосної станції.			
Ключові заходи проекту:	Проектом передбачається модернізація (заміна) аварійної каналізаційної мережі Комунального закладу "Куликівська центральна районна лікарня" та каналізаційної насосної станції на каналізаційні полівінілхлоридні та поліетиленові технічні труби.			
Період здійснення:	2018 рік			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Разом
	964,4	0	0	964,4
Джерела фінансування:	Державний бюджет, місцевий бюджет.			
Ключові потенційні учасники проекту	Куликівська селищна рада, КЗ «Куликівська центральна районна лікарня», КЗ «Куликівський ЦПМСД».			

<table>
<tr><td>Завдання Стратегічного плану, якому відповідає проект</td><td colspan="4">2.1 Покращення медичного обслуговування</td></tr>
<tr><td>Назва проекту:</td><td colspan="4">Капітальний ремонт даху хірургічного корпусу (двоповерхова будівля стаціонару) по вул. Пирогова,16 в смт. Куликівка;</td></tr>
<tr><td>Цілі проекту:</td><td colspan="4">Створення комфортних умов в закладах охорони здоров’я для лікарів та пацієнтів.</td></tr>
<tr><td>Територія впливу проекту:</td><td colspan="4">Куликівська об’єднана територіальна громада</td></tr>
<tr><td>Орієнтовна кількість отримувачів вигод</td><td colspan="4">15,9 тис. осіб</td></tr>
<tr><td>Стислий опис проекту:</td><td colspan="4">Будівля хірургічного корпусу КЗ «Куликіівська ЦРЛ» введена в експлуатацію у 1962 році. Загальна площа приміщень цієї двоповерхової будівлі складає 1785 м2.
Покрівля будівлі під час дощів та снігопадів постійно протікає, що вимагає ремонту як самої покрівлі, так і пошкоджених приміщень хірургічного відділення. В ході огляду покрівлі виявилось, що вона споруджена без відповідного утеплюючого шару, і матеріал покрівлі втратив свої властивості після тривалої експлуатації. Протікання покрівлі та її нездатність утримувати тепло негативно впливають на температурний режим та на якість надання медичних послуг.</td></tr>
<tr><td>Очікувані результати:</td><td colspan="4">Проведення капітального ремонту даху хірургічного корпусу дасть змогу підвищити температурний режим в приміщені, ліквідувати протікання та руйнування приміщення. Покращить умови перебування пацієнтів та умови праці медичного персоналу.</td></tr>
<tr><td>Ключові заходи проекту:</td><td colspan="4">Демонтаж покрівлі
Заміна кроквяних ніг із брусів
Заміна частини матеріалів та елементів криши
Заміна частини діагональних ніг із колод
Заміна покрівлі</td></tr>
<tr><td>Період здійснення:</td><td colspan="4">2018 рік</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.</td><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>Разом</td></tr>
<tr><td>1239,2</td><td></td><td></td><td>1239,2</td></tr>
<tr><td>Джерела фінансування:</td><td colspan="4">Державний бюджет, місцевий бюджет.</td></tr>
<tr><td>Ключові потенційні учасники проекту</td><td colspan="4">Куликівська селищна рада, КЗ «Куликівська центральна районна лікарня», КЗ «Куликівський ЦПМСД».</td></tr>
</table>

Завдання Стратегічного плану, якому відповідає проект	2.1 Покращення медичного обслуговування			
Назва проекту:	Створення комфортних умов у закладах охорони здоров'я для лікарів та пацієнтів			
Цілі проекту:	Надання населенню об'єднаної громади якісної спеціалізованої медичної допомоги			
Територія впливу проекту:	Куликівська об'єднана територіальна громада			
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	15.9 тис. осіб			
Стислий опис проекту:	На сьогоднішній день реформування системи охорони здоров'я є пріоритетним напрямком реалізації загальнодержавної політики України. В першу чергу це стосується впровадження міжнародних тенденцій модернізації системи медичних закладів. Окрім реформ, що безпосередньо стосуються організаційної структури, поточного управління та діяльності медичних закладів, наразі гостро стоїть потреба модернізації їх інфраструктури. Відсутність умов для комфортного перебування пацієнтів в приміщеннях медичних закладів (зношеність основних конструкцій, відсутність теплозахисних характеристик будівель), яке не відповідає сучасним вимогам надання якісних медичних послуг, робить систему охорони здоров'я вкрай неефективною. Особливо гостро проблема торкається збереження та відновлення здоров'я підростаючого покоління Актуальність проекту полягає в необхідності створення належних умов для організації та здійснення медичного обслуговування населення в усіх лікувальних закладах Куликівської об'єднаної громади. Для надання кваліфікованої медичної допомоги хворим потрібно забезпечити відповідні умови перебування у медичних закладах. Реалізація цього проекту дасть змогу підвищити ефективність використання ресурсів, шляхом значного зменшення ремонтних робіт застарілих систем комунікацій та будівель, поліпшить умови отримання населенням медичних послуг.			
Очікувані результати:	Виконання проекту дасть змогу зекономити кошти громади за рахунок скорочення кількості спожитих енергоресурсів та підвищити рівень енергозбереження та мепператури в терапевтичному відділенні КЗ «Куликівська ЦРЛ»			
Ключові заходи проекту:	Заміна старих вікон на енергозберігаючі віконні блоки, заміна дверей та утеплення стін і горищ закладів медицини. Проектом передбачається модернізація (заміна) аварійної каналізаційної мережі Комунального закладу "Куликівська центральна районна лікарня" та каналізаційної насосної станції на каналізаційні полівінілхлоридні та поліетиленові технічні труби. Проведення капітального ремонту покрівлі хірургічного корпусу Куликівської Центральної районної лікарні.			
Період здійснення:	2018-2020 роки			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Разом
	-	3100,0	3250,0	6350,0
Джерела фінансування:	Державний бюджет, місцевий бюджет.			
Ключові потенційні учасники проекту:	Куликівська селищна рада, КЗ «Куликівська центральна районна лікарня, КЗ «Центр первинної медико-санітарної допомоги»			

Завдання Стратегічного плану, якому відповідає проект	2.2.1. Поліпшення матеріальної бази та ефективності роботи підприємств житлово-комунального господарства			
Назва проекту:	Реконструкція існуючих та будівництво нових водопровідних мереж Куликівської об'єднаної територіальної громади			
Цілі проекту:	Підвищення якості надання житлово-комунальних послуг жителям об'єднаної територіальної громади та забезпечення якісним водопостачанням із захищених надр землі			
Територія впливу проекту:	Куликівська об'єднана територіальна громада			
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	15,9 тис. осіб			
Стислий опис проекту:	Водопостачання населення здійснюється через систему питних колодязів, водогонів які є в наявності тільки в частини населених пунктів громади. У жителів, що не мають централізованого водозабезпечення є власні свердловини або криниці, але, через несприятливі погодні умови (потепління) рівень підземних вод з кожним роком значно зменшується. В деяких місцях використовувати дану воду у споживчих цілях небезпечно (вода із осадом), можливе використання лише для господарських потреб. На даний час особливо жителі сіл не можуть самостійно вирішити дану проблему, оскільки більшість сільського населення – це люди старшого віку. Враховуючи глобальні зміни кліматичних умов та з метою належного забезпечення населення питною водою, постає нагальна необхідність створення нових та реконструкція існуючих мереж водопостачання для населення.			
Очікувані результати:	Забезпечення жителів територіальної громади якісним водопостачанням із захищених горизонтів надр землі. Зменшення витрат на водопостачання.			
Ключові заходи проекту:	Будівництво свердловин у селах Горбів та, Орлівка. Будівництво водозабірної свердловини по вулиці Центральна,біля будинку культури в с. Бакланова-Муравійка, Куликівського району, Чернігівської області Будівництво водозабірної свердловини по вулиці Петрівська, 56 в с. Вершинова-Муравійка, Куликівського району, Чернігівської області Будівництво нових водогонів у селах Орлівка, С.Дівиця та Хибалівка. Заміна аварійних ділянок водопроводів, проведення капітального ремонту водопровідних мереж в смт Куликівка та селах Авдіївка, Вересоч, В.Муравійка, Виблі, Дрімайлівка, Дроздівка, Жуківка, Кладьківка, Ковчин. Встановлення системи захисту та автоматичного управління насосним обладнанням на водозаборах.			
Період здійснення:	2018-2020 роки			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Разом
	3000,0	3000,0	3000,0	9000,0
Джерела фінансування:	Державний бюджет, місцевий бюджет.			
Ключові потенційні учасники проекту	Куликівська селищна рада, КП «Куликівське ВУЖКГ».			

<table>
<tr><td>Завдання Стратегічного плану, якому відповідає проект</td><td colspan="4">2.2.4 Розвиток інфраструктури.</td></tr>
<tr><td>Назва проекту:</td><td colspan="4">Капітальний та поточний ремонт дорожнього покриття доріг Куликівської об’єднаної територіальної громади</td></tr>
<tr><td>Цілі проекту:</td><td colspan="4">Збереження та розвиток автомобільних доріг що забезпечують транспортний зв'язок сільських населених пунктів з центром громади з метою забезпечення безпеки руху, дотримання вимог до екологічного стану доріг відповідно до Закону України "Про автомобільні дороги".</td></tr>
<tr><td>Територія впливу проекту:</td><td colspan="4">Куликівська об’єднана територіальна громада</td></tr>
<tr><td>Орієнтовна кількість отримувачів вигод</td><td colspan="4">15,9 тис. осіб</td></tr>
<tr><td>Стислий опис проекту:</td><td colspan="4">При майже незмінній мережі автомобільних доріг, кількість приватних легкових автомобілів з кожним роком збільшується. Дороги втрачають свої споживацькі властивості: швидкість, безперервність, безпека і зручність руху, пропускна спроможність і рівень завантаження рухом, здатність пропускати автомобілі з дозволеними для руху осьовими навантаженнями, загальною масою і габаритами, екологічна безпека, естетичні і інші властивості. Ці властивості забезпечуються шляхом підтримки поточного стану дороги у відповідності до нормативних вимог.
Своєчасне і якісне виконання робіт з утримання доріг забезпечує нормальні умови руху автотранспорту, знижує собівартість перевезень вантажів і пасажирів. Таким чином стан транспортної інфраструктури і дорожнього господарства зокрема впливає на ефективність роботи виробничого сектору, розвиток туристичної галузі та соціальної сфери. Виходячи з викладеного, проблеми утримання, ремонту та збереження доріг залишаються одними з найактуальніших для селищної ради.</td></tr>
<tr><td>Очікувані результати:</td><td colspan="4">Сприяння розвитку дорожньо-транспортної інфраструктури та створення безперервних, безпечних, економічних та зручних умов руху транспортних засобів. Створення умов для поширення позитивних процесів розвитку сільської місцевості. Зменшення кількості ДТП, по причині незадовільного утримання доріг.</td></tr>
<tr><td>Ключові заходи проекту:</td><td colspan="4">Виготовлення проектно-кошторисної документації щодо капітального ремонту доріг Куликівської об’єднаної територіальної громади;
Проведення капітального ремонту проїзної частини дороги вулиці Щорса в с. Салтикова Дівиця, вулиці Гончарівка в с. Дроздівка, вулиці Шевченка в с.м.т. Куликівка, вулиці Троїцька в с. Виблі та решти вулиць в смт. Куликівка та сільських населених пунктах ОТГ.
Капітальний ремонт проїзної частини по вулиці Гончарівка в с.Дроздівка Куликівського району Чернігівської області</td></tr>
<tr><td>Період здійснення:</td><td colspan="4">2018-2020 роки:</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.</td><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>Разом</td></tr>
<tr><td>571,6</td><td>5398,1</td><td>7200,8</td><td>13170,5</td></tr>
<tr><td>Джерела фінансування:</td><td colspan="4">Державний бюджет, місцевий бюджет.</td></tr>
<tr><td>Ключові потенційні учасники проекту</td><td colspan="4">Куликівська селищна рада, Куликівська філія «Райавтодор»,ДП «Чернігівоблавтодор»</td></tr>
</table>

Завдання Стратегічного плану, якому відповідає проект	3.5.2.Запровадження роздільної системи збору та вивозу твердих побутових відходів.			
Назва проекту:	Облаштування полігонів твердих побутових відходів Куликівської ОТГ			
Цілі проекту:	Створення умов для організації дієвої системи збирання і видалення побутових відходів та приведення у відповідність до діючого природоохоронного законодавства полігону ТПВ. Забезпечення утилізації твердих побутових відходів з додержанням санітарних норм та природоохоронного законодавства, запобігання виникнення надзвичайної екологічної ситуації на території Куликівської ОТГ.			
Територія впливу проекту:	Куликівська об'єднана територіальна громада			
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	15,9 тис. осіб			
Стислий опис проекту:	Полігон твердих побутових відходів розташований в смт. Куликівка, на відстані 1,2 км від населеного пункту). У 2017 р. розроблена проектно-кошторисна документація щодо реконструкції полігону ТПВ. Проектом передбачено сучасні технології складування та ущільнення. Проектна потужність полігону 14 тис. куб. м.			
Очікувані результати:	Забезпечення суспільного спокою та безпечного проживання населення, поліпшення екологічної ситуації в Куликівській об'єднаній територіальній громаді.			
Ключові заходи проекту:	Реконструкція полігону твердих побутових відходів в смт. Куликівка Чернігівської області. Облаштування полігонів ТПВ в населених пунктах ОТГ. Виготовлення паспортів та оформлення документів на земельні ділянки для полігонів ТПВ в населених пунктах Пошук джерел фінансування для реалізації проекту по реконструкції полігону твердих побутових відходів в смт.Куликівка			
Період здійснення:	2018 – 2020 роки			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Разом
	300,0	750,0	750,0	1800,0
Джерела фінансування:	Державного фонду охорони навколишнього природного середовища для здійснення природоохоронних заходів, Державний бюджет, місцевий бюджет.			
Ключові потенційні учасники проекту:	Куликівська селищна рада, Чернігівський обласний фонд охорони навколишнього природного середовища.			

Завдання Стратегічного плану, якому відповідає проект	2.2.1 Поліпшення матеріальної бази та ефективності роботи підприємств житлово-комунального господарства			
Назва проекту:	Створення умов для самодостатньої діяльності комунального підприємства «Куликівське ВУЖКГ Куликівської селищної ради» (придбання техніки та обладнання для задоволення потреб об'єднаної територіальної громади)			
Цілі проекту:	Зміцнення матеріально-технічної бази комунального підприємства, придбання спецтехніки для надання населенню Куликівської об'єднаної територіальної громади якісних послуг.			
Територія впливу проекту:	Куликівська об'єднана територіальна громада			
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	15,9 тис. осіб			
Стислий опис проекту:	На сьогодні в громаді однією з нагальних проблем є не досить задовільний стан матеріально-технічної бази комунального підприємства «Куликівське ВУЖКГ Куликівської селищної ради» Куликівської об'єднаної громади, що не дозволяє якісно та своєчасно надавати житлово-комунальні послуги населенню громади.			
Очікувані результати:	Сприяння оновленню основних фондів у галузі житлово-комунального господарства**.** Створення умов для ефективного та надійного функціонування житлово-комунального підприємства «Куликівське ВУЖКГ Куликівської селищної ради» Куликівської об'єднананої громади.			
Ключові заходи проекту:	модернізація обладнання «Куликівське ВУЖКГ Куликівської селищної ради» Куликівської об'єднаної громади.; придбання спецтехніки для комунального підприємства «Куликівське ВУЖКГ Куликівської селищної ради» Куликівської об'єднаної громади,			
Період здійснення:	2018 рік:			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Разом
	8079,0			8079,0
Джерела фінансування:	Місцевий бюджет, Державний бюджет, кошти інших джерел, незаборонених чинним законодавством.			
Ключові потенційні учасники проекту:	Куликівська селищна рада, КП «Куликівське ВУЖКГ Куликівської селищної ради» Куликівської об'єднаної громади, Державний фонд регіонального розвитку, Куликівська районна громадська організація "Агенція регіонального розвитку"			

Завдання Стратегічного плану, якому відповідає проект	2.2.4. Розвиток інфраструктури.
Назва проекту:	Реконструкція існуючих та Будівництво нових мереж вуличного освітлення смт.Куликівка та сільських населених пунктів Куликівської об'єднаної територіальної громади
Цілі проекту:	Підвищення рівня надання якісних послуг населенню щодо забезпечення вуличного освітлення шляхом впровадження енергоефективних технологій на території смт. Куликівка та сільських населених пунктів Куликівської ОТГ.
Територія впливу проекту:	Куликівська об'єднана територіальна громада
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	15.9 тис. осіб
Стислий опис проекту:	Відсутність нічного освітлення вулиць населених пунктів громади негативно впливає на рівень безпеки громадян, особливо на вулицях з інтенсивним рухом автомобільного транспорту та рухом вантажного транспорту і спеціальної техніки до сільськогосподарських товариств. Також, відсутність нічного освітлення негативно впливає і на рівень комфортності під час вечірнього і нічного пересування до робочих місць, закладів торгівлі, культури чи дозвілля, сприяє погіршенню криміногенної ситуації, що впливає як на фізичний, так і на психологічний стан громадян.
Очікувані результати:	Приведення мереж зовнішнього освітлення населених пунктів громади до належного технічного стану, що дозволить підвищити ефективність, економічність та надійність їх функціонування. Заощадження бюджетних коштів на утримання об'єктів освітлення. Зменшення травматизму серед населення, забезпечення безпеки пересування по вулицях села в темну пору доби. Зменшення кількості хуліганських витівок та пограбувань. Підвищення рівня життя населення громади.
Ключові заходи проекту:	Підготовка проектно-кошторисної документації. Встановлення ефективних енергозберігаючих світильників з світлодіодними лампами та вузлів обліку й управління. Забезпечення належного утримання та збереження побудованих та реконструйованих ліній освітлення. Реконструкція в рамках відновлення системи вуличного освітлення частини вул. Перемоги, вул.Партизанська, вул.. Миру від КТП-144 в с. Вересоч, Куликівського району, Чернігівської області Реконструкція в рамках відновлення системи вуличного освітлення частини вул. Перемоги від КТП-314 в с. Вересоч, Куликівського району, Чернігівської області Реконструкція в рамках відновлення системи вуличного освітлення частини вул. Перемоги від КТП -138 в с. Вересоч, Куликівського району, Чернігівської області Будівництво мереж вуличного освітлення пол. Вул..Перемоги, Деполович, Л.Українки в с. Ковчин Куликівського району, Чернігівської області Реконструкція в рамках відновлення системи вуличного освітлення частини вул. Шевченка, вул..Перемоги, вул..1-го травня від КТП -149 в с. Дрімайлівка, Куликівського району, Чернігівської області Реконструкція в рамках відновлення системи вуличного освітлення частини вул. Перемоги, вул. Придеснянська від КТП - 381 в с. Дрімайлівка, Куликівського району, Чернігівської області Реконструкція в рамках відновлення системи вуличного освітлення частини вул. Сергія Парубця, вул. Привокзальна, вул.. Шевченка від КТП - 385 в с.

<table>
<tr><td></td><td colspan="4">Дрімайлівка, Куликівського району, Чернігівської області
Реконструкція в рамках відновлення системи вуличного освітлення частини вул. Шевченка від КТП - 383 в с. Дрімайлівка, Куликівського району, Чернігівської області
Реконструкція в рамках відновлення системи вуличного освітлення частини вул. Миру, вул.. Солов’їна від КТП - 208 в с. Хибалівка, Куликівського району, Чернігівської області
Реконструкція в рамках відновлення системи вуличного освітлення частини вул. Миру від КТП - 121 в с. Хибалівка, Куликівського району, Чернігівської області
Реконструкція в рамках відновлення системи вуличного освітлення частини вул. Миру, вул.Шевченка від КТП - 124 в с. Хибалівка, Куликівського району, Чернігівської області
Реконструкція в рамках відновлення системи вуличного освітлення частини вул. Миру, вул. Мічуріна, вул. Коцюбинського від КТП - 123 в с. Хибалівка, Куликівського району, Чернігівської області
Реконструкція в рамках відновлення системи вуличного освітлення частини вул. Миру, вул. Назаренка, вул. Лугова від КТП - 126 в с. Хибалівка, Куликівського району, Чернігівської області
Реконструкція мереж зовнішнього освітлення частини вул.. Шевченка від КТП - 27 в с. Виблі, Чернігівської області
Реконструкція мереж зовнішнього освітлення частини вул.. Троїцька від КТП - 30 в с. Виблі, Чернігівської області
Реконструкція мереж зовнішнього освітлення частини вул.. Травнева від КТП - 34 в с. Виблі, Чернігівської області
Реконструкція мереж зовнішнього освітлення частини вул.. Травнева від КТП - 414 в с. Виблі, Чернігівської області
Реконструкція в рамках відновлення системи вуличного освітлення частини вул.. Шевченка від КТП - 15 в с. Горбове, Куликівського району, Чернігівської області
Реконструкція в рамках відновлення системи вуличного освітлення частини вул.. Перемоги, вул.. Генівська від КТП - 20 в с. Горбове, Куликівського району, Чернігівської області</td></tr>
<tr><td>Період здійснення:</td><td colspan="4">2018 – 2020 роки</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.</td><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>Разом</td></tr>
<tr><td>5000,0</td><td>5000,0</td><td>3000,0</td><td>13000,0</td></tr>
<tr><td>Джерела фінансування:</td><td colspan="4">Державний бюджет, місцевий бюджет.</td></tr>
<tr><td>Ключові потенційні учасники проекту:</td><td colspan="4">Куликівська селищна рада</td></tr>
</table>

Завдання Стратегічного плану, якому відповідає проект	3.3. Удосконалення системи освіти			
Назва проекту:	Проведення капітальних ремонтів у закладах освіти громади			
Цілі проекту:	Створення комфортних умов перебування дітей, учнів у закладах освіти, *необхідність* оптимізації споживання енергоносіїв, скорочення видатків на потреби енергозабезпечення та зменшення питомих витрат паливно-енергетичних ресурсів, створення комфортних умов перебування учнів у закладах			
Територія впливу проекту:	Куликівська об'єднана територіальна громада			
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	15,9 тис. осіб			
Стислий опис проекту:	Капітальні роботи у закладах не проводилися з часу введення приміщенн в експлуатацію. За кошти районного бюджету та за власні кошти батьків проводилися роботи виключно по косметичному ремонту Нагальною проблемою закладів є дотримання теплового режиму в осінньо-зимовий період. У попередніх роках проводилась робота за спонсорські кошти по заміні вікон на енергозберігаючі але до кінця питання енергозбереження не вирішено, оскільки необхідно провести комплекс заходів по енергозбереженню, які сприятимуть в подальшому економії бюджетних коштів та поліпшенню умов перебування та відповідно – стану здоров'я дітей та умов праці вчителів та вихователів закладів.			
Очікувані результати:	Забезпечення оптимальних умов для здійснення навчально-виховного процесу відповідно до санітарно-гігієнічних вимог. Енергозбереження та заощадження бюджетних коштів. Створення комфортних та естетичних умов для всебічного розвитку підростаючого покоління. Збереження здоров'я учнів та дошкільнят та зменшення рівня захворювань простудними хворобами. Покращення умов праці педагогів, вихователів та технічного персоналу освітніх закладів. Підвищення привабливості проживання громадян у сільській місцевості Куликівської об'єднаної територіальної громади. забезпечення рівного доступу до якісної освіти кожної сільської дитини.			
Ключові заходи проекту:	Проведення капітальних ремонтів у закладах освіти громади -Реконструкція системи теплопостачання ДНЗ «Пролісок» з встановленням додаткового котла на альтернативному виді палива в с. Вересоч, Куликівського району, Чернігівської області - Капітальний ремонт Куликівської ЗОШ І-ІІІ ступенів в смт.Куликівка, Куликівського району, Чернігівської області - «Капітальний ремонту даху Орлівської ЗОШ І-ІІІ ст. в с. Орлівка, Куликівського району Чернігівської області із застосуванням енергозберігаючих технологій»; - Реконструкція існуючої (діючої) газової котельні з установленням додатково двох твердопаливних котлів за адресою: Чернігівська область, Куликівський район, с. Орлівка, вул. Центральна ,63 - Капітальний ремонт дитячого садка «Ромашка» по вул..Пирогова, 1б в смт.Куликівка, Чернігівської області			
Період здійснення:	2018 – 2020 роки:			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Разом
	8881,2	6217,0	4200,0	19298,2
Джерела фінансування:	Державний бюджет, місцевий бюджет.			
Ключові потенційні учасники проекту:	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту, відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою Куликівської селищної ради.			

Завдання Стратегічного плану, якому відповідає проект	2.1. Покращення медичного обслуговування			
Назва проекту:	Закупівля автомобіля для Куликівського центру первинної медико-санітарної допомоги (ЦПМСД)			
Цілі проекту:	Надання населенню об'єднаної громади якісної спеціалізованої медичної допомоги.			
Територія впливу проекту:	Куликівська об'єднана територіальна громада			
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	15.9 тис. осіб			
Стислий опис проекту:	Рівень оснащеності закладу первинної медико-санітарної допомоги в громаді складає близько 35%. З метою підвищення якості надання первинної медичної допомоги є необхідність придбання для медичного закладу транспортного засобу.			
Очікувані результати:	Забезпечення медичного закладу санітарним автотранспортом.			
Ключові заходи проекту:	Придбання для Куликівського центру первинної медико-санітарної допомоги автомобіля.			
Період здійснення:	2018 рік			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Разом
	1320,0	0	0	1320,0
Джерела фінансування:	Державний бюджет, місцевий бюджет, кошти міжнародних донорів.			
Ключові потенційні учасники проекту:	Куликівська об'єднана територіальна громада			

Завдання Стратегічного плану, якому відповідає проект	3.4.1. Розвиток галузі культури
Назва проекту:	Капітальний ремонт районного будинку культури по вул. Щорса, 112 в смт. Куликівка Чернігівської області»
Цілі проекту:	Підвищення якості, доступності та розширення видів надання послуг з культурного обслуговування населення, збереження національних традицій народного мистецтва, підвищення рівня проведення концертних програм, конкурсів, розважальних шоу – програм, свят, виставок, демонстрації виробів класики кіномистецтва та сучасності тощо, збільшення відвідуваності мешканцями громади та гостями закладу культури, а також збільшення обсягу надання платних послуг
Територія впливу проекту:	Куликівська об’єднана територіальна громада
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	15.9 тис. осіб
Стислий опис проекту:	Будинок культури збудований в 1969 році. Площа будівлі 1224 кв.м Місць у двох глядацьких залах 540, будівля опалюється. В будинку культури працює 15 клубних формувань, в яких бере участь 308 учасників, із них для дітей – 4 формування, в них 53 учасники. За неповний 2017 рік проведено 72 культурно-мистецькі заходи, кількість присутніх на заходах 6800 осіб. Будинком культури надається 12 видів платних послуг, що дає змогу заробити власних коштів до 10% до загального річного фінансування закладу. Крім того будинок культури є районним методичним центром, який надає методичну допомогу та тісно співпрацює із сільськими закладами культури. Працівниками РБК приділяється велика увага розвитку фольклорного жанру у районі. Районний будинок культури на сьогодні є центром культурно-дозвілевої роботи району, головною дійовою особою у збереженні та розвитку народної творчості, звичаїв та обрядів і натхненником впровадження у життя інноваційних форм роботи. На перспективу цей заклад буде відігравати ще важливішу роль у підтримці та розвитку культурних і громадських ініціатив для населення Куликівської об"єднаної територіальної громади. Приміщення закладу культури потребує капітального ремонту. В 2016 році в будинку культури зроблені внутрішні санвузли., проте приміщення будинку культури не відповідає сучасним потребам суспільства. В незадовільному стані перебуває внутрішнє опорядження приміщення дискозалу, естетично непривабливим та витратним по тепловій енергії є фасад будівлі потребує ремонту ганок Куликівського РБК. Невідповідність будівлі сучасним вимогам енергозбереження значно підвищує об’єми споживання енергоносіїв. В рамках проекту передбачається виконати роботи: по заміні вікон на металопластикові, дверей, заміна облицювальних поверхонь приміщень, ремонт кімнат для занять, ремонт відмостків. ганку та утеплення фасаду будівлі.
Очікувані результати:	Створення умов для комфортного перебування в закладі культури відвідувачів та глядачів,працівників, учасників творчих колективів, дітей, які займаються в різноманітних гуртках та студіях.

	Залучення до виступів більшої кількості гастрольних колективів. Збільшення обсягу надання платних послуг. Зменшення витрат на енергоносії			
Ключові заходи проекту:	- проведення тренінгів (по 20 учасників) для цільових груп із метою підвищення громадської активності; - утеплення фасаду плитами із пінополістирону, - заміна вікон на металопластикові, - заміна дверей, - ремонт і заміна оздоблювальних покриттів (штукатурка, підлога, оздоблення стін), - ремонт відмостків будівлі, даху одноповерхової прибудови, - ремонт ґанків, відмостки, - облаштування санвузлів на першому поверсі, - облаштування кімнати для громадської роботи.			
Період здійснення:	2018 – 2020 роки			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Разом
	1120,0	1129,6	-	2249,6
Джерела фінансування:	Державний бюджет, місцевий бюджет**.**			
Ключові потенційні учасники проекту:	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї молоді та спорту Куликівської селищної ради.			

Завдання Стратегічного плану, якому відповідає проект	3.1.2.1. Розширення мережі спортивних закладів
Назва проекту:	Реконструкція будівлі лижної бази по вул. Артамонова, 1а в смт. Куликівка, Чернігівської області
Цілі проекту:	- формування у дітей позитивного сприймання здорового способу життя та негативного ставлення до шкідливих звичок; - використання сучасного обладнання для розвитку фізичних якостей дітей та укріпленню їх здоров'я; - розширення знань школярів та молоді в області фізичної культури та спорту; - зниження рівня захворюваності учнів; - всебічний розвиток особистості учнів; - сприяння розвитку спорту у громаді.
Територія впливу проекту:	Куликівська об'єднана територіальна громада
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	15.9 тис. осіб

<table>
<tr><td>Стислий опис проекту:</td><td colspan="4">Будівля лижної бази введена в експлуатацію в 1967 році. Дана спортивна споруда є єдиною на центральному стадіоні, де працюють секції з легкої атлетики, футболу, волейболу, де щорічно займаються біля 300 вихованців, показуючи високі результати на змаганнях різного рангу, прославляючи рідне селище, а також пропагують здоровий спосіб життя, приваблюють широкі верстви населення до регулярних занять з фізичної культури та спорту. На протязі останніх 10 років в будівлі відсутнє опалення та водопостачання. Виникла гостра необхідність в проведені реконструкції даної будівлі.
Реконструкція будівлі лижної бази по вул.Артамонова, 1а в смт.Куликівка, Чернігівської області" (системи водопостачання та теплопостачання, утеплення фасаду, заміна покрівлі, вікон на сучасні енергозберігаючі,) дозволить спортсменам (мешканці смт. Куликівка та прилеглих сіл) займатися різними видами спорту в людських умовах. Якісне водопостачання та теплопостачання є важливим аспектом нормального функціювання будинку. Утеплення фасаду позитивно вплине на зміну температури повітря в приміщенні, що є дуже важливим для всіх спортсменів.</td></tr>
<tr><td>Очікувані результати:</td><td colspan="4">Створення належних умов ведення навчального процесу в частині фізичного виховання учнів Куликівської об’єднаної громади.
Зміцнення здоров’я школярів та молоді.
Пропаганда здорового способу життя серед школярів та підлітків.
Організація дозвілля школярів.</td></tr>
<tr><td>Ключові заходи проекту:</td><td colspan="4">Реконструкція будівлі з облаштуванням опалення, вентиляції, водопроводу, каналізації, системи зв’язку та сигналізації;
- Роботи з термомодернізації будинку (утеплення фасаду)
влаштування пандусу для забезпечення доступу мало мобільних груп населення до закладу;
придбання устаткування, меблів та спортивного інвентарю;
благоустрій території.</td></tr>
<tr><td>Період здійснення:</td><td colspan="4">2019 рік</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.</td><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>Разом</td></tr>
<tr><td>-</td><td>687,4</td><td>-</td><td>687,4</td></tr>
<tr><td>Джерела фінансування:</td><td colspan="4">Державний бюджет, місцевий бюджет.</td></tr>
<tr><td>Ключові потенційні учасники проекту:</td><td colspan="4">Управління освіти, культури, туризму, сім’ї молоді та спорту Куликівської селищної ради.</td></tr>
</table>

Завдання Стратегічного плану, якому відповідає проект	3.6. Забезпечення правового благополуччя жителів ОТГ			
Назва проекту:	Забезпечення всіх сільських бібліотек-філій комп'ютерною технікою, відкриття громадських центрів доступу до Інтернет			
Цілі проекту:	Покращення умов для дозвілля молоді, вільний доступ до інформації, ефективне використання вільного часу для підростаючого покоління та жителів сіл.			
Територія впливу проекту:	Куликівська об'єднана територіальна громада			
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	15.9 тис. осіб			
Стислий опис проекту:	У наш час молодь потребує новітніх технологій та інновацій у сфері інформатизації. Через складнощі, пов'язані з дозвіллям існує проблема відтоку молоді з сіл. На сьогодні на території сіл практично відсутній доступ молоді до вільного користування Інтернетом. За браком коштів не кожен може дозволити собі придбати комп'ютерну техніку та її налаштування Інтернет - зв'язку. В селах працюють сільські бібліотеки, на базі яких планується створити безкоштовні для молоді Інтернет - центри, які дозволять створити можливості у пошуку та володінні інформацією для різних соціальних верств населення.			
Очікувані результати:	Створення центрів доступу відвідувачів сільських бібліотек до мережі інтернет.			
Ключові заходи проекту:	придбання комп'ютерного обладнання та техніки; проведення безпровідникового Інтернету; оснащення сучасними засобами передачі інформації.			
Період здійснення:	2018 –2020 роки:			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Разом
	100,0	100,0	100,0	300,0
Джерела фінансування:	Місцевий бюджет, спонсорські внески мешканців			
Ключові потенційні учасники проекту:	Куликівська об'єднана територіальна громада			

<table>
<tr><td>Завдання Стратегічного плану, якому відповідає проект</td><td colspan="4">2.1. Покращення медичного обслуговування</td></tr>
<tr><td>Назва проекту:</td><td colspan="4">Забезпечення житлом лікарів Куликівської об’єднаної територіальної громади</td></tr>
<tr><td>Цілі проекту:</td><td colspan="4">Забезпечення житлом лікарів Центру первинної медико-санітарної допомоги Куликівської об’єднаної територіальної громади.</td></tr>
<tr><td>Територія впливу проекту:</td><td colspan="4">Куликівська об’єднана територіальна громада</td></tr>
<tr><td>Орієнтовна кількість отримувачів вигод</td><td colspan="4">15.9 тис. осіб</td></tr>
<tr><td>Стислий опис проекту:</td><td colspan="4">Останніми роками в Куликівському районі погіршилась ситуація з наданням населенню медичної допомоги в зв’язку з відсутністю лікарів певних напрямів. Для залучення медичних працівників необхідно надати їм певні соціальні гарантії. Надання придатного для проживання помешкання дасть змогу залучити до роботи в лікарні спеціалістів із дефіцитних медичних спеціальностей та зупинити міграційні процеси в медицині. Житло надається для проживання лікарям, які уклали контракт з медичними закладами Куликівської громади на термін не менше 10 років. Після 10 років роботи у медичному закладі житло може бути передано у власність лікарям безкоштовно. У разі дострокового розірвання контракту з ініціативи лікаря без поважних причин він має повернути одержане житло або компенсувати його вартість.</td></tr>
<tr><td>Очікувані результати:</td><td colspan="4">Забезпечення лікарів житлом, що працюватимуть у медичних закладах Куликівської об’єднаної громади;
Залучення до роботи в лікарню кадрів дефіцитних спеціальностей;
Зменшення міграції лікарів із громади;
Покращення медичного обслуговування на території громади;
Створення фонду службового житла селищної ради.</td></tr>
<tr><td>Ключові заходи проекту:</td><td colspan="4">придбання, ремонт (реконструкція) службових житлових приміщень, що перебуватимуть у спільній власності територіальних громад міста та сіл Куликівської ОТГ, та будуть знаходитись в оперативному управлінні Куликівської селищної ради;</td></tr>
<tr><td>Період здійснення:</td><td colspan="4">2019 –2020 роки:</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.</td><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>Разом</td></tr>
<tr><td></td><td>390,0</td><td>390,0</td><td>780,0</td></tr>
<tr><td>Джерела фінансування:</td><td colspan="4">Місцевий бюджет.</td></tr>
<tr><td>Ключові потенційні учасники проекту:</td><td colspan="4">Куликівська селищна рада, медичні установи Куликівської ОТГ.</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td>Завдання Стратегії, якому відповідає проект</td><td colspan="4">3.1.2.1. Розширення мережі спортивних закладів</td></tr>
<tr><td>Назва проекту:</td><td colspan="4">Спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям Куликівській загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів по вул. Шевченка, 4, смт. Куликівка Куликівського району - реконструкція</td></tr>
<tr><td>Цілі проекту:</td><td colspan="4">- формування у дітей позитивного сприймання здорового способу життя та негативного ставлення до шкідливих звичок;
- використання сучасного обладнання для розвитку фізичних якостей дітей та укріпленню їх здоров’я;
- розширення знань школярів та молоді в області фізичної культури та спорту;
- зниження рівня захворюваності учнів;
- всебічний розвиток особистості учнів;
- сприяння розвитку спорту у громаді.</td></tr>
<tr><td>Територія впливу проекту:</td><td colspan="4">Куликівська об’єднана територіальна громада</td></tr>
<tr><td>Орієнтовна кількість отримувачів вигод</td><td colspan="4">Біля 5 тисяч осіб – мешканці смт. Куликівка діти яких навчаються в школі та діти Куликівської об’єднаної громади.</td></tr>
<tr><td>Стислий опис проекту:</td><td colspan="4">Куликівська ЗОШ І-ІІІ ступенів є опорною школою, де навчається 678 дітей, здійснюється підвіз дітей з навколишніх сіл. Тому кількість учнів в опорній школі з часом зростатиме.
Відсутність належної спортивної бази для заняття фізичною культурою і спортом призводить до того, що молодь, не маючи альтернативи, проводить своє дозвілля у розважальних закладах. А це, у свою чергу, сприяє поширенню в молодіжному середовищі таких негативних соціальних явищ, як пияцтво, наркоманія, ріст злочинності.
Реалізація вищезазначеного проекту дасть можливість спонукати більший відсоток, не тільки дітей і молоді, а всього населення громади до занять спортом та ведення здорового способу життя, дасть можливість проводити повноцінні уроки фізичної культури, спортивні змагання з різних видів спорту на свіжому повітрі, в яких культивуватимуться такі види спорту як футбол, волейбол, баскетбол, теніс, легка атлетика та ігрові види спорту з використанням сучасного спортивного обладнання, в зимовий період — хокей та фігурне катання.</td></tr>
<tr><td>Очікувані результати:</td><td colspan="4">Створення належних умов ведення навчального процесу в частині фізичного виховання учнів Куликівської ЗОШ та всієї громади.
Використання сучасного обладнання для розвитку фізичних якостей дітей.
Зміцнення здоров’я школярів та молоді.
Пропаганда здорового способу життя серед школярів та підлітків.
Організація дозвілля школярів.</td></tr>
<tr><td>Ключові заходи проекту:</td><td colspan="4">будівництво спортивного майданчика
благоустрій території.</td></tr>
<tr><td>Період здійснення:</td><td colspan="4">2018 рік</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.</td><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>Разом</td></tr>
<tr><td>1500,0</td><td>0</td><td>0</td><td>1500,0</td></tr>
<tr><td>Джерела фінансування:</td><td colspan="4">Державний бюджет, місцевий бюджет.</td></tr>
<tr><td>Ключові потенційні учасники проекту:</td><td colspan="4">Управління освіти, культури, туризму, сім’ї молоді та спорту Куликівської селищної ради, Куликівська селищна рада.</td></tr>
</table>

Завдання Стратегічного плану, якому відповідає проект	3.5.1. Поліпшення технічного стану та підвищення енергоефективності системи водовідведення смт Куликівка.			
Назва проекту:	Реконструкція очисних споруд в смт. Куликівка			
Цілі проекту:	- Забезпечити здійснення, реконструкції та ліквідації аварійного стану об'єктів, створення для населення селища комфортних умов проживання та обслуговування			
Територія впливу проекту:	Смт. Куликівка			
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	Біля 5 тисяч осіб – мешканці смт. Куликівка.			
Стислий опис проекту:	Існуючі локальні очисні споруди збудовані в 60 –тих роках, морально і фізично застаріли і не виконують основної функції. Через це неналежно очищені стоки попадають в поверхневі водні об'єкти, тим самим забруднюючи навколишнє природне середовище і створюючи небезпеку для місцевої флори, фауни і населення. В процесі реконструкції очисних споруд передбачається заміна застарілого, зношеного технологічного обладнання, що працює за традиційною технологією повної біологічної очистки, яка застосовувалась в 60-х роках минулого століття на сучасне, економне, енергозберігаюче. Планується реконструкція приймального колодязя, відновлення будівель решіток та встановлення сучасних решіток грубої очистки, реконструкція пісколовок та первинних відстійників, будівництво піскових майданчиків та відновлення роботи мулових майданчиків, будівництво нового коридорного аеротенка з примусовою аерацією активного мулу і його перемішування, для забезпечення достатньої очистки стічних вод, заміна насосного обладнання, мулової насосної станції та вентиляційної станції, встановлення сучасної системи знезараження стічних вод, перекладання трубопроводів та відновлення лоткової системи по території очистки споруд, заміна запірної арматури. Загальна кошторисна вартість проекту 8104,398 тис. грн. У 2015 року були виконані роботи на суаму 1429,75 тис. грн. 2016 року - 2217.86 тис. грн. Роботи продовжувалися і у 2017 році - 1,5 млн. грн.			
Очікувані результати:	Покращення експлуатаційних показників та технічного стану інженерного обладнання. Відновлення потужності роботи очисних споруд.			
Ключові заходи проекту:	Виконання будівельно-монтажних робіт для завершення реалізації проекту.			
Період здійснення:	2018 – 2019 роки:			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Разом
	1430,0	1437,4	0	2867,4
Джерела фінансування:	Державний бюджет, місцевий бюджет.			
Ключові потенційні учасники проекту:	Куликівська селищна рада, КП «Куликівське ВУЖКГ Куликівської селищної ради» Куликівської об'єднаної громади			

Завдання Стратегічного плану, якому відповідає проект	2.2.4. Розвиток інфраструктури.			
Назва проекту:	Створення сільської пожежної команди в с. Вересоч.			
Цілі проекту:	Доступність публічних послуг, підвищення їх якості, посилення правової, організаційної та матеріальної спроможності територіальних громад, органів місцевого самоврядування, провадження їх діяльності.			
Територія впливу проекту:	Сільські населенні пункти Куликівської об'єднаної територіальної громади, а саме: Жуківка, Вересоч, Дрімайлівка, Хибалівка, Кладьківка.			
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	Близько 4000 осіб			
Стислий опис проекту:	Створення кущових пожежних команд в селах громади обумовлено необхідністю швидкого реагування на надзвичайні ситуації як техногенного, так і природного характеру (пожежі, повені, аварії комунікацій, дорожньо-транспортні аварії). Реагування (надання допомоги під час надзвичайних ситуацій, проведення першочергових заходів) на території сільських населених пунктів Куликівської ОТГ в часовому факторі, що становить не більше 15 хвилин.			
Очікувані результати:	Послідовне зниження ризику виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру (далі – надзвичайні ситуації), підвищення рівня безпеки населення і захищеності територій від наслідків таких ситуацій. Прибуття протипожежного формування на місце надзвичайної ситуації – не більше 15 хвилин (сільська місцевість). Забезпечення збереження життя і здоров'я людей, мінімізації збитків під час виникнення надзвичайних ситуацій. Своєчасне та якісне проведення невідкладних відновлювальних робіт і заходів, спрямованих на ліквідацію надзвичайних ситуацій та їх наслідків.			
Ключові заходи проекту:	Створення та оснащення в сільських населених пунктах громади протипожежних формувань (державна пожежно-рятувальна частина, добровільна пожежна команда, місцева пожежна команда, приватна пожежна команда, об'єктова пожежна команда); Поточне утримання протипожежних формувань.			
Період здійснення:	2018 –2020 роки:			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Разом
	100,0	100,0	100,0	300,0
Джерела фінансування:	Державний бюджет, місцевий бюджет, кошти міжнародних донорів.			
Ключові потенційні учасники проекту:	Куликівська селищна рада			

Завдання Стратегічного плану, якому відповідає проект	1.2.2. Формування ефективного інноваційно–інвестиційного середовища.
Назва проекту:	Розроблення містобудівної документації смт. Куликівка та сільських населених пунктів Куликівської об'єднаної територіальної громади
Цілі проекту:	Забезпечення ефективного перспективного планування розвитку громади, раціонального використання земельних ресурсів, створення повноцінного життєвого середовища для громадян та умов для сталого економічного та соціального розвитку об'єднаної громади.
Територія впливу проекту:	Смт. Куликівкка та 22 сільських населених пункта Куликівської ОТГ: с. Пенязівка, с. Авдіївка, с. Бакланова Муравійка, с. Вересоч, с. Веселе, с. Вершинова Муравійка, с. Кошарище, с. Виблі, с. Горбове, с. Глузди, с. Уборки, с. Грабівка, с. Дрімайлівка, с. Будище, с. Дроздівка, с. Жуківка, с. Кладьківка, с. Ковчин, с. Українське, с. Орлівка, с. Салтикова Дівиця, с. Хибалівка.
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	15.9 тис. осіб
Стислий опис проекту:	У процесі об'єднання громади відбулася зміна меж Куликівської селищної ради. Для забезпечення сталого розвитку новоутвореної територіальної громади необхідно розробити містобудівну документацію: схему планування території громади, генеральні плани населених пунктів, детальні плани населених пунктів і плани зонування територій - як інструмент регулювання планування територій, та залучення інвестицій вимоги яких будуть враховані при складанні програм розвитку громади. На даний час Генеральний план смт. Куликівка Чернігівської області, виготовлений у 1991 році, є не актуальним. Генеральні плани сільських населених пунктів, які входять до складу Куликівської ОТГ, також застарілі, оскільки виготовлені в період з 1968 р. по 1972 р. Схема планування території Куликівського району датується 1978 роком, тому, також є не актуальною. Для повноцінного функціонування об'єднаної громади має бути проведено значні інфраструктурні зміни, які неможливі без наявної містобудівної документації. З метою забезпечення сучасних підходів до розвитку населених пунктів Куликівської об'єднаної територіальної громади, вироблення довгострокової стратегії планування та забудови території, створення умов для інвестиційної діяльності фізичних та юридичних осіб, врахування законних приватних, громадських та державних інтересів під час проведення містобудівної діяльності, збереження історико-культурного середовища, 20 грудня 2017 року Куликівською селищною радою була прийнята Програма забезпечення розробки (оновлення) містобудівної документації на 2018 рік
Очікувані результати:	Розробка Схеми планування території Куликівської об'єднаної територіальної громади, виготовлення генеральних планів та планів зонування територій у складі генеральних планів смт.Куликівка та 22 сільських населених пунктів Куликівського району Чернігівської області у перспективі дасть змогу: - забезпечити ефективне перспективне планування розвитку Куликівської об'єднаної територіальної громади; - створити сприятливі умови для розвитку інфраструктури смт. Куликівка та сіл громади, економічного та соціального зростання; - створити умови для підвищення інвестиційної привабливості громади; - створити сприятливе життєве середовище для мешканців громади; - впорядкувати систему землекористування в населених пунктах об'єднаної територіальної громади: - створити умови для забезпечення законних прав громадян, фізичних та юридичних осіб на їх зайняття містобудівною діяльністю; - збільшити кількість забудовників та, відповідно, укладених угод про пайову участь замовників у розвитку інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури населених пунктів громади.

<table>
<tr><td>Ключові заходи проекту:</td><td colspan="4">- оприлюднення рішення про розроблення містобудівної документації або внесення змін до неї;
- визначення в установленому законом порядку розробника містобудівної документації або внесення змін до неї та укладання договору з урахуванням положень, встановлених Законом України "Про здійснення державних закупівель";
- складання разом із розробником та затвердження проекту завдання на розроблення містобудівної документації або внесення змін до неї;
- надання розробнику вихідних даних, а також вимог щодо розміщення об'єктів державного й регіонального значення або доручення щодо їх збирання;
- фінансування розроблення містобудівної документації або внесення змін до неї відповідно до укладеного договору;
- проведення топографічної зйомки території населених пунктів;
- надання розробнику оновленої картографічної основи, складеної відповідно до вимог законодавства;
- виконання робіт з врахуванням набору профільних геопросторових даних в єдиній системі класифікації та кодування об’єктів будівництва для формування бази даних містобудівного кадастру;
- здійснення контролю за розробленням або внесенням змін до містобудівної документації;
- узгодження проекту містобудівної документації з органами місцевого самоврядування, що представляють інтереси суміжних територіальних громад, в частині врегулювання питань щодо територій спільних інтересів;
- проведення громадських слухань щодо погодження проекту генерального плану села і плану зонування території;
- розгляду проекту містобудівної документації архітектурно-містобудівною радою;
- подання проекту містобудівної документації з планування територій на регіональному рівні експертній організації для проведення експертизи;
- подання на затвердження завершеного проекту містобудівної документації на сесійному засіданні Куликівської селищної ради.</td></tr>
<tr><td>Період здійснення:</td><td colspan="4">2018 – 2020 роки</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.</td><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>Разом</td></tr>
<tr><td>1200,0</td><td>1200,0</td><td>1200,0</td><td>3600,0</td></tr>
<tr><td>Джерела фінансування:</td><td colspan="4">Кошти субвенції на формування інфраструктури об’єднаної громади; місцевий бюджет, інші джерела незаборонені законодавством</td></tr>
<tr><td>Ключові потенційні учасники проекту:</td><td colspan="4">Куликівська селищна рада</td></tr>
</table>

Завдання Стратегічного плану, якому відповідає проект	1.2.4. Формування партнерства між бізнесом та громадою			
Назва проекту:	Створення центру надання адміністративних послуг			
Цілі проекту:	- Реконструкція приміщення адміністративної будівлі за адресою: смт. Куликівка, вул. Миру, 93. - Надання адміністративних послуг територіальних органів міністерств та відомств через ЦНАП.			
Територія впливу проекту:	Куликівська об'єднана територіальна громада			
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	15.9 тис. осіб			
Стислий опис проекту:	На даний час мешканці громади користуються послугами центру надання адміністративних послуг Куликівської райдержадміністрації. З метою забезпечення виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.05.2014 № 523 "Деякі питання надання адміністративних послуг органів виконавчої влади через центри надання адміністративних послуг" виконавчий комітет Куликівської селищної ради має на меті здійснити відповідні організаційні заходи стосовно створення відповідної матеріально-технічної бази для функціонування ЦНАП при Куликівській селищній раді з метою надання адміністративних послуг територіальних органів міністерств та відомств через ЦНАП громади.			
Очікувані результати:	Реалізація вказаного проекту дасть можливість повноцінно забезпечити виконання основних вимог Закону України «Про адміністративні послуги», постанови КМУ від 01.08.2013 № 588 та розпорядження КМУ від 16.05.2014 № 523.			
Ключові заходи проекту:	- проведення ремонту приміщення ЦНАП; - закупівля і встановлення обладнання ЦНАП; - навчання працівників ЦНАП.			
Період здійснення:	2018– 2019 роки:			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2018	2019	2020	Разом
	600	600,0	0	1200,0
Джерела фінансування:	Місцевий бюджет, кошти проектів та програм міжнародної технічної допомоги.			
Ключові потенційні учасники проекту:	Куликівська селищна рада			

9. ОПЕРАЦІЙНИЙ ПЛАН ВПРОВАДЖЕННЯ НА 2018-2020 роки

№	Заходи	Очікуваний рік (період) реалізації	Координуюча установа / управління (відділ)	Співвиконавці та партнери по впровадженню	Фінансування		Рівень опрацювання
					Загальна потреба (тис. грн.)	Джерела фінансування та очікуваний вклад	
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	**І.Стратегічна ціль: Економічний розвиток території**						
1.1.	**Операційна ціль: 1.1.** ***Відтворення виробничо-ресурсного потенціалу сільського господарства.***						
1.1.1.	***Завдання Підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва***						
	У сфері забезпечення кадрів:						
1.1.1.1.	Направлення на навчання сільської молоді до учбових закладів 2 - 4 рівнів акредитації.	2018-2020	Відділ земельних відносин, екології та комунальної власності Куликівської селищної ради	Суб'єкти господарювання		Кошти суб'єктів господарювання	
1.1.1.2.	Сприяння працевлаштуванню молодих спеціалістів на підприємствах галузі та створенню гідних умов роботи та проживання.	2018-2020	Відділ земельних відносин, екології та комунальної власності Куликівської селищної ради	Суб'єкти господарювання		Кошти суб'єктів господарювання	
	У сфері системи покращення бізнес процесів						
1.1.1.3.	Інформаційне забезпечення процесу впровадження систем управління якістю на підприємствах АПК	2018-2020	Відділ земельних відносин, екології та комунальної власності Куликівської селищної ради	Суб'єкти господарювання		Кошти суб'єктів господарювання	

№	Заходи	Очікуваний рік (період) реалізації	Координуюча установа / управління (відділ)	Співвиконавці та партнери по впровадженню	Фінансування		Рівень опрацювання
					Загальна потреба (тис. грн.)	Джерела фінансування та очікуваний вклад	
	Підтримка інноваційно – інвестиційного розвитку та ресурсозбереження						
1.1.1.4.	Адміністративний супровід інвестиційних проектів	2018-2020	Відділ земельних відносин, екології та комунальної власності Куликівської селищної ради	Суб'єкти господарювання		Кошти суб'єктів господарювання	
1.1.15.	Сприяння впровадженню енерго- та ресурсозберігаючих технологій до господарської діяльності підприємств.	2018-2020	Відділ земельних відносин, екології та комунальної власності Куликівської селищної ради	Суб'єкти господарювання		Кошти суб'єктів господарювання	
1.1.2.	***Підвищення ефективності господарювання особистих селянських та фермерських господарств***						
1.1.2.1.	Висвітлення сільськогосподарської тематики на веб-сайті Куликівської селищної ради	2018-2020	Відділ земельних відносин, екології та комунальної власності Куликівської селищної ради	Суб'єкти господарювання	Додаткових коштів не потребує		
1.1.2.2.	Розробити комплекс заходів підтримки створення сільськогосподарських обслуговуючих формувань та підприємств, обслуговуючих процес ринкового товарообміну, забезпечуючи їх надійність, прозорість та стабільність.	2018-2020	Відділ земельних відносин, екології та комунальної власності Куликівської селищної ради	Суб'єкти господарювання	Додаткових коштів не потребує		
1.1.23.	Проведення інформаційно-освітніх заходів (ярмарок) щодо впровадження	2018-2020	Відділ земельних відносин, екології та комунальної	Суб'єкти господарювання		Кошти суб'єктів господарювання	

№	Заходи	Очікуваний рік (період) реалізації	Координуюча установа / управління (відділ)	Співвиконавці та партнери по впровадженню	Фінансування		Рівень опрацювання
					Загальна потреба (тис. грн.)	Джерела фінансування та очікуваний вклад	
	сучасних технологій обробітку землі ; вирощування нових сортів рослин, вигодування тварин.		власності Куликівської селищної ради				
1.1.2.4.	Організація навчання для сільського населення щодо розширення їх професійних знань і вдосконалення практичних навичок прибуткового ведення власного господарства шляхом підвищення рівня якості продукції.	2018-2020	Відділ земельних відносин, екології та комунальної власності Куликівської селищної ради	Центр зайнятості	Додаткових коштів не потребує		
1.1.3.	***Сприяння раціональному використанню земельних ресурсів сільських та селищної громад***						
1.1.3.1.	Сприяти розвитку суб'єктів господарювання, які можуть забезпечити ефективне відтворення земельних ресурсів із застосуванням сучасних технологій підвищення родючості ґрунтів, збереження та охорони земель сільського господарства, поліпшення екології.	2018-2020	Відділ земельних відносин, екології та комунальної власності Куликівської селищної ради	Відділ Держгеокадастру у Куликівському районі	Додаткових коштів не потребує		
1.1.3.2.	Проведення нарад, семінарів, круглих столів щодо підвищення юридичної обізнаності всіх землекористувачів та власників в сфері земельних відносин.	2018-2020	Відділ земельних відносин, екології та комунальної власності Куликівської селищної ради	Відділ Держгеокадастру у Куликівському районі	Додаткових коштів не потребує		
1.1.3.3.	Проведення аналізу договорів-оренди щодо умов використання земельних ресурсів приватними господарствами та ініціювання внесення змін до них.	2018-2020	Відділ земельних відносин, екології та комунальної власності Куликівської	Відділ Держгеокадастру у Куликівському районі	Додаткових коштів не потребує		

№	Заходи	Очікуваний рік (період) реалізації	Координуюча установа / управління (відділ)	Співвиконавці та партнери по впровадженню	Фінансування		Рівень опрацювання
					Загальна потреба (тис. грн.)	Джерела фінансування та очікуваний вклад	
			селищної ради				
1.1.3.4.	Проведення заходів щодо відтворення та підвищення родючості ґрунтів.	2018-2020	Відділ земельних відносин, екології та комунальної власності Куликівської селищної ради	Суб'єкти господарювання		Кошти суб'єктів господарювання	
1.1.3.5.	Проведення аналізу ситуації щодо розроблення проектів землеустрою, що забезпечують еколого-економічне обґрунтування сівозмін та впорядкування угідь.	2018-2020	Відділ земельних відносин, екології та комунальної власності Куликівської селищної ради	Суб'єкти господарювання		Кошти суб'єктів господарювання	
1..2.	**Операційна ціль:** ***Підвищення інвестиційної привабливості ОТГ***						
1.2.1.	*Завдання Формування привабливого інвестиційного іміджу громади в області та за її межами.*						
1.2.1.1.	Просування інформації про Куликівську об'єднану територіальну громаду як привабливу громаду для інвестування	2018-2020	Відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської селищної ради	Управління та відділи Куликівської селищної ради р	Додаткових коштів не потребує		
1.2.1.2.	Формування та забезпечення періодичного оновлення баз даних інвестиційних та інноваційних проектів, ресурсів, нерухомості, промислових майданчиків та вільних земельних ділянок, об'єктів незавершеного будівництва, тощо.	2018-2020	Відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської селищної ради	Суб'єкти господарювання	Додаткових коштів не потребує		
1.2.1.3.	Співпраця з співпраця з міжнародними інвесторами та висвітлення її в ЗМІ	2018-2020	Відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської	Управління та відділи Куликівської селищної ради р	Додаткових коштів не потребує		

№	Заходи	Очікуваний рік (період) реалізації	Координуюча установа / управління (відділ)	Співвиконавці та партнери по впровадженню	Фінансування		Рівень опрацювання
					Загальна потреба (тис. грн.)	Джерела фінансування та очікуваний вклад	
			селищної ради				
1.2.1.4.	Розвиток партнерства з іншими громадами.	2018-2020	Відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської селищної ради	Управління та відділи Куликівської селищної ради р	Додаткових коштів не потребує		
1.2.1.5.	Поширення інвестиційних пропозицій через спеціалізовані організації та заходи (сайти, виготовлення буклетів, участь в Міжнародному інвестиційному Форумі).	2018-2020	Відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської селищної ради	Управління та відділи Куликівської селищної ради р	Додаткових коштів не потребує		
1..2..2.	*Завдання Формування ефективного інноваційно–інвестиційного середовища.*						
1.2.2.1.	Розроблення містобудівної документації Куликівської об’єднаної територіальної громади;	2018-2020	Відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури ,транспорту та благоустрою Куликівської селищної ради	Вдділ земельних відносин, екології та комунальної власності Куликівської селищної ради,	3600,0	Бюджет Куликівської селищної ради	
1.2.2.2.	Вивчення думки інвесторів про перепони у їх діяльності, шляхи уникнення надмірного регуляторного тиску.	2018-2020	Відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської селищної ради	Управління та відділи Куликівської селищної ради р	Додаткових коштів не потребує		
1.2.2.3.	Виявлення та залучення нових компаній (як вітчизняних, так і зарубіжних) на територію громади.	2018-2020	Відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської селищної ради	Управління та відділи Куликівської селищної ради р	Додаткових коштів не потребує		
1.2.2.4.	Співробітництво із вітчизняними та іноземними підприємствами,	2018-2020	Відділ економічного розвитку та інвестицій	Управління та відділи Куликівської селищної ради р	Додаткових коштів не		

№	Заходи	Очікуваний рік (період) реалізації	Координуюча установа / управління (відділ)	Співвиконавці та партнери по впровадженню	Фінансування		Рівень опрацювання
					Загальна потреба (тис. грн.)	Джерела фінансування та очікуваний вклад	
	установами й організаціями, які займаються залученням інвестицій.		Куликівської селищної ради		потребує		
1.2.2.5.	Координація та налагодження ефективної роботи агенції регіонального розвитку.	2018-2020	Відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської селищної ради	Агенція регіонального розвитку	Додаткових коштів не потребує		
1.2.2.6.	Участь у розробці та поширенні інформаційних матеріалів про обов'язкові, погоджувальні процедури, методичних та навчальних матеріалів з питань інвестування та ведення інвестиційної діяльності на території громади.	2018-2020	Цент надання адміністративних послуг Куликівської селищної ради	Установи-учасники центру	Додаткових коштів не потребує		
1.2.2.7.	Проведення навчальних програм з питань стимулювання інвестиційної діяльності.	2018-2020	Відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської селищної ради	Вдділ земельних відносин, екології та комунальної власності Куликівської селищної ради,	Додаткових коштів не потребує		
1.2.2.8.	Участь у розробці інвестиційних проектів та пропозицій.	2018-2020	Відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської селищної ради	Управління та відділи Куликівської селищної ради.	Додаткових коштів не потребує		
1.2.2.9.	Проведення моніторингу інвестиційної привабливості району.	2018-2020	Відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської селищної ради	Управління та відділи Куликівської селищної ради.	Додаткових коштів не потребує		
1.2.2.10.	Супровід інвестиційних проектів в пріоритетних напрямках інвестування.	2018-2020	Відділ економічного розвитку та інвестицій	Відділ житлово-комунального господарства,			

№	Заходи	Очікуваний рік (період) реалізації	Координуюча установа / управління (відділ)	Співвиконавці та партнери по впровадженню	Фінансування		Рівень опрацювання
					Загальна потреба (тис. грн.)	Джерела фінансування та очікуваний вклад	
			Куликівської селищної ради	містобудування та архітектури ,транспорту та благоустрою Куликівської селищної ради	Додаткових коштів не потребує		
1.2.2.11..	Пошук потенційних інвесторів, ознайомлення їх з інвестиційними пропозиціями.	2018-2020	Відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської селищної ради	Відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури ,транспорту та благоустрою Куликівської селищної ради	Додаткових коштів не потребує		
1.2.2.12..	Інформаційно-консультаційне супроводження потенційних інвесторів	2018-2020	Відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської селищної ради	Відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури ,транспорту та благоустрою Куликівської селищної ради	Додаткових коштів не потребує		
1.2.3.	*Завдання Забезпечення ефективності управління, адміністративно-кадрове забезпечення.*						
1.2.3.1.	Підвищення кваліфікації та актуалізації освіти фахівців відповідальних за інноваційно-інвестиційний розвиток громади, забезпечення їх мовної підготовки.	2018-2020	Відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської селищної ради	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї молоді та спорту Куликівської селищної ради	Додаткових коштів не потребує		
1.2.3.2.	Забезпечення системної участі представників виробничих та фінансових установ до прийняття ефективних управлінських рішень.	2018-2020	Відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської селищної ради	Суб'єкти господарювання	Додаткових коштів не потребує		
1.2.3.3.	Використання передового досвіду, у	2018-2020	Відділ економічного розвитку та	Суб'єкти	Додаткових		

№	Заходи	Очікуваний рік (період) реалізації	Координуюча установа / управління (відділ)	Співвиконавці та партнери по впровадженню	Фінансування		Рівень опрацювання
					Загальна потреба (тис. грн.)	Джерела фінансування та очікуваний вклад	
	т.ч. і за рахунок стажування у відповідних структурах інших регіонів країни та за кордоном, постійний обмін досвідом та напрацюваннями.		інвестицій Куликівської селищної ради	господарювання	коштів не потребує		
1.2.3.4.	Продовжити підготовку спеціалістів в області стандартизації і сертифікації, захисту інтелектуальної власності, управління якістю, проектами, зокрема інноваційними.	2018-2020	Відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської селищної ради	Суб'єкти господарювання	Додаткових коштів не потребує		
1.2.4.	*Завдання. Формування партнерства між бізнесом та громадою*						
1.2.4.1.	Вивчення думки інвесторів про перепони у їх діяльності, шляхи уникнення надмірного регуляторного тиску.	2018-2020	Відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської селищної ради	Суб'єкти господарювання	Додаткових коштів не потребує		
1.2.4.2.	Формування якісного та доступного інформаційного середовища щодо діючого законодавства, потенціалу, можливостей та потреб селищної ради, окремих громад, просування відповідної інформації до потенційних інвесторів.	2018-2020	Відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської селищної ради	Юридичний відділ Куликівської селищної ради,	Кошторис не визначено		
1.2.4.3.	Впровадження нових форм стимулювання інвестиційної діяльності в громаді.	2018-2020	Відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської селищної ради	Управління та відділи Куликівської селищної ради.	Додаткових коштів не потребує		
1.2.4.4.	Проведення конференцій та круглих столів з залученням суб'єктів	2018-2020	Відділ економічного розвитку та	Управління та відділи Куликівської	Додаткових коштів не		

№	Заходи	Очікуваний рік (період) реалізації	Координуюча установа / управління (відділ)	Співвиконавці та партнери по впровадженню	Фінансування		Рівень опрацювання
					Загальна потреба (тис. грн.)	Джерела фінансування та очікуваний вклад	
	підприємницької діяльності.		інвестицій Куликівської селищної ради	селищної ради,. Суб'єкти підприємницької діяльності.	потребує		
1.2.4.5.	Проведення конкурсів щодо визначення кращих суб'єктів малого та середнього бізнесу по різним номінаціям .	2018-2020	Відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської селищної ради	Агенція регіонального розвитку	Додаткових коштів не потребує		
1.2.4.6.	Сприяння у діяльності та дієвості об'єднань підприємців громади.	2018-2020	Відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської селищної ради	Агенція регіонального розвитку	Додаткових коштів не потребує		
1.2.4.7.	Створення центру надання адміністративних послуг	2018-2020	Куликівська об'єднана територіальна громада	Агенція регіонального розвитку	1200,0	Бюджет Куликівської селищної ради	
II.	**II. Стратегічна ціль: Поліпшення стану обслуговування населення**						
2.1.	**Операційна ціль *Покращення медичного обслуговування*.**						
	Завдання Покращення медичного обслуговування						
2..1.1..	Залучення додаткових джерел фінансування закладів охорони здоров'я району в сумі 50 гривень на одного жителя	2018 -2020	КЗ» Комунальний ЦПМСД»		800,0	Благодійна допомога	
2..1.2..	Стримування собівартості медичних послуг, використовуючи новітні технології, сучасне обладнання, по можливості замінюючи лікування в денних стаціонарах.	2018-2020	КЗ» Комунальний ЦПМСД», КЗ «ЦРЛ»		Додаткових коштів не потребує		

№	Заходи	Очікуваний рік (період) реалізації	Координуюча установа / управління (відділ)	Співвиконавці та партнери по впровадженню	Фінансування		Рівень опрацювання
					Загальна потреба (тис. грн.)	Джерела фінансування та очікуваний вклад	
2..1.3..	Забезпечення інтернет- зв'язком всіх робочих місць лікарів	2018	КЗ» Комунальний ЦПМСД»		25,0	Бюджет Куликівської селищної ради	
2.1.4.	Підготувати 5 лікарів за спеціальністю ЗПСМ.	2018-2020	КЗ» Комунальний ЦПМСД»			Бюджет Куликівської селищної ради	
2.1.5..	Підвищення якості надання медичних послуг. Постійно проводити роботу по підвищенню кваліфікації медичних кадрів шляхом навчання на курсах підвищення кваліфікації, участі в конференціях, семінарах, тренінгах.	2018-2020	КЗ» Комунальний ЦПМСД», КЗ «ЦРЛ»		5,0	Бюджет Куликівської селищної ради	
2..1.6..	Постійно проводити оновлення матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я. Придбати санітарний автомобіль з ношами та автоматизоване робоче місце лікаря.	2018-2020	КЗ» Комунальний ЦПМСД»		1320,0	Бюджет Куликівської селищної ради, благодійні внески	
2..1.7..	Збільшення доступності медичної допомоги. Залучення двох лікарів ЗПСМ з наданням житла.	2018-2020	КЗ» Комунальний ЦПМСД»		780,0	Бюджет Куликівської селищної ради	
2.1.8..	Поліпшення медикаментозного забезпечення громадян за рахунок подальшого розвитку громадського благодійного фонду «Лікарняна каса».	2018-2020	Благодійний фонд «Лікарняна каса»			Бюджет Фонду	
2.1.9.	Проведення капітального ремонту віконних прорізів (заміна вікон) в терапевтичному відділенні стаціонару по вул. Пирогова,16 в смт.Куликівка	2018-2020	КЗ» Комунальний ЦПМСД»		270,090 30,010	Державний бюджет Бюджет Куликівської селищної ради	
2.1.10.	Проведення капітального ремонту	2018-2020	КЗ „КЦРЛ"		867,960	Державний бюджет	

№	Заходи	Очікуваний рік (період) реалізації	Координуюча установа / управління (відділ)	Співвиконавці та партнери по впровадженню	Фінансування		Рівень опрацювання
					Загальна потреба (тис. грн.)	Джерела фінансування та очікуваний вклад	
	каналізаційної мережі КЗ „КЦРЛ” по вул.Пирогова,16 в смт.Куликівка.				96,440	Бюджет Куликівської селищної ради	
2.1.11.	Проведення капітального ремонту даху хірургічного корпусу (двоповерхова будівля стаціонару) по вул..Пирогова,16 в смт. Куликівка	2018-2020	КЗ „КЦРЛ”»		1115,274 123,92	Державний бюджет Бюджет Куликівської селищної ради	
2.1.12.	Створення комфортних умов в закладах охорони здоров’я для лікарів та пацієнтів	2018-2020	КЗ „КЦРЛ”»		6350,0	Державний бюджет Бюджет Куликівської селищної ради	
2.2.	**Операційна ціль *Підвищення якості надання житлово-комунальних послуг.***						
2.2.1.	*Завдання Поліпшення матеріальної бази та ефективності роботи підприємств житлово-комунального господарства*						
2.2.1.1.	Будівництво свердловин у селах Горбів Б. Муравійка та Грабівка,Орлівка	2018-2020	Відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою, Куликівської селищної ради.	КП «Куликівське ВУЖКГ»	2800,0	Бюджет Куликівської селищної ради	
2.2.1.2.	Будівництво нових водогонів у селах Орлівка,С.Дівицята Хибалівка.	2018-2020	Відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою, Куликівської селищної ради.	КП «Куликівське ВУЖКГ»		Бюджет Куликівської селищної ради	
2.2.1.3.	Заміна аварійних ділянок водопроводів, проведення капітального ремонту водопровідних мереж в смт Куликівка	2018-2020	Відділ житлово-комунального господарства, містобудування та	КП «Куликівське ВУЖКГ»	6200,0	Бюджет Куликівської селищної ради	

№	Заходи	Очікуваний рік (період) реалізації	Координуюча установа / управління (відділ)	Співвиконавці та партнери по впровадженню	Фінансування		Рівень опрацювання
					Загальна потреба (тис. грн.)	Джерела фінансування та очікуваний вклад	
	та селах Авдіївка, Вересоч,В.Муравійка,Виблі,Дрімайлівка,Дроздівка,Жуківка,Кладьківка,Ковчин		архітектури,транспорту та благоустрою, Куликівської селищної ради.				
2.2.1.4.	Встановлення системи захисту та автоматичного управління насосним обладнанням на водозаборах.	2018-2020	Відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою, Куликівської селищної ради.	КП «Куликівське ВУЖКГ»		Бюджет Куликівської селищної ради	
2.2.2.	*Завдання .Підвищення ефективності управління житловим фондом.*						
2.2.2.1.	Завершення прийому-передачі відомчого житлового фонду у комунальну власність територіальної громади.	2018-2020	Відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою, Куликівської селищної ради.	Підприємства утримувачі житла, Куликівський ПАЛ	Додаткових коштів не потребує		
2.2.2.2.	Переукладання договорів на утримання житла та прибудинкових територій відповідно до чинного законодавства.	2018-2020	Відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою, Куликівської селищної ради.	КП «Куликівське ВУЖКГ»	Додаткових коштів не потребує		
2.2.2.3.	Проведення роз’яснювальної роботи та надання консультацій мешканцям багатоквартирних будинків щодо створення об’єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ).	2018-2020	Відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою, Куликівської селищної ради.	Відділ земельних відносин, екології та комунальної власності Куликівської селищної ради.	Додаткових коштів не потребує		
2.2.2.4.	Забезпечення обслуговування	2018-2020	Відділ житлово-комунального	ОСББ	Додаткових		

№	Заходи	Очікуваний рік (період) реалізації	Координуюча установа / управління (відділ)	Співвиконавці та партнери по впровадженню	Фінансування		Рівень опрацювання
					Загальна потреба (тис. грн.)	Джерела фінансування та очікуваний вклад	
	житлового фонду на підставі Закону України «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку» шляхом прийняття рішення співвласниками багатоквартирного будинку щодо визначення управителя, який буде здійснювати управління з обслуговування будинку.		господарства, містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою, Куликівської селищної ради.		коштів не потребує		
2.2.3.	*Зміцнення кадрового потенціалу підприємств житлово-комунального господарства.*						
2.2.3.1.	Направлення на навчання до вищих учбових закладів системи житлово-комунального господарства двох випускників шкіл.	2018-2020	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради.	Відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою, Куликівської селищної ради.	Додаткових коштів не потребує		
2.2.3.2.	Організація навчання технічних працівників для роботи в системі житлово-комунального господарства.	2018-2020	Відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою, Куликівської селищної ради.	КП «Куликівське ВУЖКГ»	Додаткових коштів не потребує		
2.2.3.3.	Вивчення досвіду передових підприємств житлово-комунального господарства.	2018-2020	Відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою, Куликівської селищної ради.	КП «Куликівське ВУЖКГ»	Додаткових коштів не потребує		

№	Заходи	Очікуваний рік (період) реалізації	Координуюча установа / управління (відділ)	Співвиконавці та партнери по впровадженню	Фінансування		Рівень опрацювання
					Загальна потреба (тис. грн.)	Джерела фінансування та очікуваний вклад	
2.2.4.	*Завдання . Розвиток інфраструктури.*						
2.2.4.1.	Провелення капітального ремонту проїзної частини вулиці Щорса в с.Салтикова Дівиця.	2018-2020	Відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою, Куликівської селищної ради.	Куликівська філія «Райавтодор»ДП «Чернігівоблавтодор».	514,443 57,160	Державний бюджет Бюджет Куликівської селищної ради	
2.2.4.2.	Провелення капітального ремонту проїзної частини вулиці Гончарівка в с.Дроздівка.	2018-2020	Відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою, Куликівської селищної ради.	Куликівська філія «Райавтодор»ДП «Чернігівоблавтодор».	1258,258 139,807	Державний бюджет Бюджет Куликівської селищної ради	
2.2.4.3.	Провелення капітального ремонту проїзної частини вулиці Шевченка в с.м.т. Куликівка.	2018-2020	Відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою, Куликівської селищної ради.	Куликівська філія «Райавтодор»ДП «Чернігівоблавтодор».	1548,655 172,073	Державний бюджет Бюджет Куликівської селищної ради	
2.2.4.4.	Провелення капітального ремонту проїзної частини вулиці Троїцька в с.Виблі.	2018-2020	Відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою, Куликівської селищної ради.	Куликівська філія «Райавтодор»ДП «Чернігівоблавтодор».	1332,092 148,010	Державний бюджет Бюджет Куликівської селищної ради	
2.2.4.5.	Капітальний та поточний ремонт дорожнього покриття доріг Куликівської об’єднаної територіальної громади	2018-2020	Відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою,	Куликівська філія «Райавтодор»ДП «Чернігівоблавтодор	8000,0	Державний бюджет Бюджет Куликівської селищної ради	

№	Заходи	Очікуваний рік (період) реалізації	Координуюча установа / управління (відділ)	Співвиконавці та партнери по впровадженню	Фінансування		Рівень опрацювання
					Загальна потреба (тис. грн.)	Джерела фінансування та очікуваний вклад	
			Куликівської селищної ради.				
2.2.4.6.	Будівництво мереж вуличного освітлення у всіх населених пунктах громади.	2018-2020	Відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою, Куликівської селищної ради	Район електричних мережВ	13000,0	Бюджет Куликівської селищної ради	
2.2.4.7.	Створення сільської пожежної команди в с. Вересоч.	2018-2020	Відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою, Куликівської селищної ради		300,0	Бюджет Куликівської селищної ради	
2.3.	**Операційна ціль *Удосконалення розвитку внутрішнього ринку***						
2.3.1.	*Завдання Удосконалення розвитку внутрішнього ринку*						
2.3.1.1.	Сприяння забезпеченню населення громади якісним обслуговуванням та широким асортиментом товарів за доступними цінами.	2018-2020	Відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської селищної ради.	Суб'єкти господарювання	Додаткових коштів не потребує		
2.3.1..2..	Забезпечення співпраці з суб'єктами підприємницької діяльності щодо надання торгівельних та побутових послуг у населених пунктах, у яких відсутня стаціонарна мережа.	2018-2020	Відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської селищної ради.	Суб'єкти господарювання	Додаткових коштів не потребує		
2.3.1.3.	Проведення семінарів за участю фахівців Держпродспоживслужби у Чернігівській області з питань захисту	2018-2020	Відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської селищної ради.	Держпродспоживслужби у Чернігівській області	Додаткових коштів не потребує		

№	Заходи	Очікуваний рік (період) реалізації	Координуюча установа / управління (відділ)	Співвиконавці та партнери по впровадженню	Фінансування		Рівень опрацювання
					Загальна потреба (тис. грн.)	Джерела фінансування та очікуваний вклад	
	прав споживачів.						
2.3.1.4.	Налагодження взаємодії між підприємствами торгівлі та місцевими товаровиробниками щодо наявності у торгівельній мережі продукції місцевих товаровиробників за доступними цінами.	2018-2020	Відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської селищної ради.	Суб'єкти господарювання	Додаткових коштів не потребує		
2.3.1.5.	Представлення досягнень, потенціалу, перспектив розвитку економіки, соціальних і культурних сфер селищної ради, організація експозицій продукції на обласних та районних виставках, ярмарках.	2018-2020	Відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської селищної ради.	Суб'єкти господарювання	Додаткових коштів не потребує		
III	**Стратегічна ціль Забезпечення гармонійного розвитку жителів громади.**						
3.1.	***Операційна ціль Поліпшення демографічної ситуації і стимулювання здорового способу життя***						
3.1.1.	*Завдання Покращення демографічної ситуації*						
3.1.1.1..	Вжиття заходів для запобігання дитячої та материнської смертності, профілактики та зниження кількості абортів.	2018-2020	КЗ «Куликівська центральна районна лікарня» і КЗ «Куликівський ЦПМСД».	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради	Додаткових коштів не потребує		
3.1.1.2..	Поліпшення умов праці та побуту жінок, укріплення сім'ї та підвищення стійкості шлюбу, орієнтації сімей на середньодітність.	2018-2020	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради		Додаткових коштів не потребує		
3.1.13..	Дотримуватися системи заходів інформаційного забезпечення з	2018-2020	Районний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді	КЗ «Куликівська центральна районна лікарня» і КЗ «Куликівський	Додаткових коштів не потребує		

№	Заходи	Очікуваний рік (період) реалізації	Координуюча установа / управління (відділ)	Співвиконавці та партнери по впровадженню	Фінансування		Рівень опрацювання
					Загальна потреба (тис. грн.)	Джерела фінансування та очікуваний вклад	
	питань безпечного материнства, грудного вигодовування, народження здорової дитини, здорового способу життя.			ЦПМСД».			
3.1.1.4..	Покращити систему підготовки та підвищення кваліфікації медичних кадрів, які працюють у сфері надання медичної допомоги жінкам та дітям.	2018-2020	КЗ «Куликівська центральна районна лікарня» і КЗ «Куликівський ЦПМСД».		Додаткових коштів не потребує		
3.1.1.2.	*Створення умови для задоволення потреб населення в сучасних медичних послугах*						
3.1.1.2..1.	Забезпечити раціональне використання ліжкового фонду.	2018-2020	КЗ «Куликівська центральна районна лікарня» і КЗ «Куликівський ЦПМСД».		Додаткових коштів не потребує		
3.1.1.2.2..	Впровадження впроваджувати сучасні ресурсозберігаючі медичні технології, стандарти лікування та діагностики.	2018-2020	КЗ «Куликівська центральна районна лікарня» і КЗ «Куликівський ЦПМСД».		Додаткових коштів не потребує		
3.1.1..2.3..	Забезпечити подальший розвиток денних стаціонарів, стаціонарів вдома.	2018-2020	КЗ «Куликівська центральна районна лікарня» і КЗ «Куликівський ЦПМСД».		Додаткових коштів не потребує		
3.1.1.2.4..	Забезпечити пріоритетний розвиток та вдосконалення первинної медико-санітарної допомоги, втілення в практику сімейної медицини.	2018-2020	КЗ «Куликівська центральна районна лікарня» і КЗ «Куликівський ЦПМСД».		Додаткових коштів не потребує		
3.1.1.2..5.	Сприяти ширшому залученню позабюджетних коштів для фінансування закладів охорони здоров'я громади.	2018-2020	КЗ «Куликівська центральна районна лікарня» і КЗ «Куликівський ЦПМСД».		Додаткових коштів не потребує		
3.1.1.2.6..	Зниження ризиків для здоров'я, які	2018-2020	КЗ «Куликівська центральна районна		Додаткових		

№	Заходи	Очікуваний рік (період) реалізації	Координуюча установа / управління (відділ)	Співвиконавці та партнери по впровадженню	Фінансування		Рівень опрацювання
					Загальна потреба (тис. грн.)	Джерела фінансування та очікуваний вклад	
	пов'язані із забрудненням та шкідливим впливом довкілля.		лікарня» і КЗ «Куликівський ЦПМСД».		коштів не потребує		
3.1.1.2.7..	Виконання заходів покращення гігієни, безпеки праці, профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань.	2018-2020	КЗ «Куликівська центральна районна лікарня» і КЗ «Куликівський ЦПМСД».		Додаткових коштів не потребує		
3.1.2	*Завдання Пропаганда здорового способу життя.*						
3.1.2.1.	*Розширення мережі спортивних закладів*						
3.1.2.1.*1*	Проведення реконструкції будівлі лижної бази по вул.Артамонова, 1А в смт.Куликівка.	2018-2020	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради	Відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою, Куликівської селищної ради	687,4	Бюджет Куликівської селищної ради	
3.1.2.1.*2*.	Проведення ремонту спортивних залів та оновлення спортивного інвентарю в ЗОШ громади.	2018-2020	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради	Відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою, Куликівської селищної ради			
3.1.2.1.*3*.	Будівництво комплексного спортивного майданчика зі штучним покриттям та огородженням у Куликівській опорній загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів, проведення реконструкції існуючих та будівництво нових спортивних	2018-2020	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради	Відділ житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою, Куликівської селищної ради	750,0 750,0	Державний бюджет Районний бюджет	

№	Заходи	Очікуваний рік (період) реалізації	Координуюча установа / управління (відділ)	Співвиконавці та партнери по впровадженню	Фінансування		Рівень опрацювання
					Загальна потреба (тис. грн.)	Джерела фінансування та очікуваний вклад	
	майданчиків.						
3.1.2.3	*Попередження поширення наркоманії та ВІЛ/СНІД в молодіжному середовищі*						
3.1.2.3.1..	Проведення профілактичних відеолекторіїв в навчальних закладах громади	2018-2020	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради	КЗ «Куликівська центральна районна лікарня» та КЗ «Куликівський ЦПМСД».	Додаткових коштів не потребує		
3.1.2.3.2..	Проведення масових легкоатлетичних забігів під девізом „Разом проти СНІДу".	2018-2020	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради	КЗ «Куликівська центральна районна лікарня» та КЗ «Куликівський ЦПМСД».	Додаткових коштів не потребує		
3.2.	*Операційна ціль Забезпечення продуктивної зайнятості населення*						
3.2.1	*Завдання. Розширення сфери застосування продуктивної зайнятості*						
3.2.1.1.	Проведення тематичні семінари та надавати індивідуальні консультації з питань організації підприємницької діяльності.	2018-2020	Районний центр зайнятості населення	Відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської селищної ради.	Додаткових коштів не потребує		
3.2.1.2.	Надання допомоги по безробіттю одноразово для започаткування ними власної справи, допомоги у плануванні та провадженні підприємницької діяльності	2018-2020	Районний центр зайнятості населення	Відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської селищної ради.	Додаткових коштів не потребує		
3.2.1.3.	Активізація профорієнтаційної роботи у напрямку інформування та мотивації широких верств населення до професійного росту.	2018-2020	Районний центр зайнятості населення		Додаткових коштів не потребує		
3.2.1.4.	Проведення профорієнтаційних семінарів та уроків, профконсультацій	2018-2020	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту	Районний центр зайнятості населення	Додаткових коштів не потребує		

№	Заходи	Очікуваний рік (період) реалізації	Координуюча установа / управління (відділ)	Співвиконавці та партнери по впровадженню	Фінансування		Рівень опрацювання
					Загальна потреба (тис. грн.)	Джерела фінансування та очікуваний вклад	
	для учнів загальноосвітніх навчальних закладів з використанням профдіагностичних тестових методик, професіографічних екскурсій, та інших профорієнтаційних заходів.		Куликівської селищної ради				
3.2.1.5.	Проведення для учнів та студентів семінарів з техніки пошуку роботи та побудови професійної кар’єри, надання консультацій та практичної допомоги.	2018-2020	Районний центр зайнятості населення	Управління освіти, культури, туризму, сім’ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради	Додаткових коштів не потребує		
3.2.2.	*Завдання Соціальні послуги зареєстрованим безробітним*.						
3.2.2.	Сприяння працевлаштуванню населення на вільні та новостворені робочі місця.	2018-2020	Районний центр зайнятості населення	Відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської селищної ради.	Додаткових коштів не потребує		
3.2.2.	Стимулювання створення нових робочих місць роботодавцями та суб'єктами малого підприємництва шляхом надання компенсації фактичних витрат у розмірі єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.	2018-2020	Районний центр зайнятості населення	Відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської селищної ради.	Додаткових коштів не потребує		
3.2.2.	Проведення семінарів та тренінгів з техніки пошуку роботи, інші інформаційні та консультаційні заходи.	2018-2020	Районний центр зайнятості населення	Відділ економічного розвитку та інвестицій Куликівської селищної ради.	Додаткових коштів не потребує		
3.2.2.	Проведення професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації безробітних громадян з	2018-2020	Районний центр зайнятості населення	Суб’єкти господарювання	Додаткових коштів не потребує		

№	Заходи	Очікуваний рік (період) реалізації	Координуюча установа / управління (відділ)	Співвиконавці та партнери по впровадженню	Фінансування		Рівень опрацювання
					Загальна потреба (тис. грн.)	Джерела фінансування та очікуваний вклад	
	урахуванням потреб ринку праці та замовлень роботодавців.						
3.2.2.	Сприяти зайнятості громадян, які потребують соціального захисту і не здатні на рівних конкурувати на ринку праці.	2018-2020	Районний центр зайнятості населення		Додаткових коштів не потребує		
3.3.	**Операційна ціль *Удосконалення системи освіти***						
3.3.1.	Покращення матеріально-технічної бази навчальних закладів громади	2018-2020	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради.			Бюджет Куликівської селищної ради	
3.3.2.	Створення опорних шкіл та філій	2018-2020	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради.				
3.3.3.	Забезпечення безперебійного підвозу учнів до базових навчальних закладів	2018-2020	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради.			Бюджет Куликівської селищної ради	
3.3.4.	Проведення рконструкція системи теплопостачання ДНЗ «Пролісок» з встановленням додаткового котла на альтернативному виді палива в с. Вересоч	2018-2020	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради.	Відділ житлово-комунального господарства містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою Куликівської селищної ради	302,728	Бюджет Куликівської селищної ради	
3.3.5.	Проведення капітального ремонту Куликівської ЗОШ І-ІІІ ступенів в смт. Куликівка в рамках реалізації грантової допомоги по проектах людскої безпеки	2018-2020	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради.	Відділ житлово-комунального господарства містобудування та архітектури,транспорту	3500,0	Бюджет Куликівської селищної ради	

№	Заходи	Очікуваний рік (період) реалізації	Координуюча установа / управління (відділ)	Співвиконавці та партнери по впровадженню	Фінансування		Рівень опрацювання
					Загальна потреба (тис. грн.)	Джерела фінансування та очікуваний вклад	
	програми «Кусаноне» Міністерства Закордоних Справ Японії.			та благоустрою Куликівської селищної ради			
3.3.6.	Проведення капітального ремонту даху Орлівської ЗОШ І-ІІІ ст. в с. Орлівка, із застосуванням енергозберігаючих технологій»	2018-2020	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради.	Відділ житлово-комунального господарства містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою Куликівської селищної ради	1181,207	Бюджет Куликівської селищної ради	
3.3.7.	Реконструкція існуючої (діючої) газової котельні з установленням додатково двох твердопаливних котлів с. Орлівка	2018-2020	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради.	Відділ житлово-комунального господарства містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою Куликівської селищної ради	1313,841	Бюджет Куликівської селищної ради	
3.3.8.	Проведення капітального ремонту ясла-садка «Ромашка» Куликівської селищної ради	2018-2020	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради.	Відділ житлово-комунального господарства містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою Куликівської селищної ради	400,468	Бюджет Куликівської селищної ради	
3.3.9.	Проведення капітальних ремонтів у закладах освіти громади	2018-2020	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради.	Відділ житлово-комунального господарства містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою Куликівської селищної ради	12600,0	Бюджет Куликівської селищної ради	
3.4.	***Операційна ціль Підвищення рівня культури та розвиток туризму***						
3.4.1.	*Завдання Розвиток галузі культури*						

№	Заходи	Очікуваний рік (період) реалізації	Координуюча установа / управління (відділ)	Співвиконавці та партнери по впровадженню	Фінансування		Рівень опрацювання
					Загальна потреба (тис. грн.)	Джерела фінансування та очікуваний вклад	
	Зміцнення матеріально-технічної бази Куликівського краєзнавчого народного музею.	2018-2020	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради.			Бюджет *Куликівської селищної ради*	
3.4.1.1.	Проведення капітального ремонту районного будинку культури	2018-2020	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради.	Відділ житлово-комунального господарства містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою Куликівської селищної ради	2024,644 224,960	Державний бюджет Бюджет Куликівської селищної ради	
3.4.1.2.	Щорічне проведення творчих звітів аматорських колективів територіальних громад	2018-2020	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради.				
3.4.13.	Проведення щорічного районного свята «Вернісаж талантів «Куликівські обжинки» та відкритого фольклорного фестивалю «Народні скарби Куликівського краю	2018-2020	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради.			Бюджет Куликівської селищної ради	
3.4.1.4.	Підтримка діяльності творчих колективів, які мають звання «Народний аматорський» : хор та ансамбль танцю «Льонок», ансамбль народної пісні «Веселинка» Куликівського районного будинку культури та фольклорний колектив «Оберіг» Смолянського будинку культури.	2018-2020	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради.			Бюджет Куликівської селищної ради	
3.4.1.5.	Організація роботи хореографічного	2018-2020	Управління освіти, культури, туризму,			Бюджет Куликівської	

№	Заходи	Очікуваний рік (період) реалізації	Координуюча установа / управління (відділ)	Співвиконавці та партнери по впровадженню	Фінансування		Рівень опрацювання
					Загальна потреба (тис. грн.)	Джерела фінансування та очікуваний вклад	
	класу дитячої музичної школи та сприяння подальшого розвитку дитячих хореографічних колективів сіл Дрімайлівка, Виблі та В-Муравійка		сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради.			селищної ради	
3.4.1.6.	Відкриття додаткових класів на базі Куликівської ДМШ	2018-2020	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради.			Бюджет Куликівської селищної ради	
3.4.1.7	Створення інформаційно-туристичного Центру.	2018-2020	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради.			Бюджет Куликівської селищної ради	
3.4.1.8	Поглиблення та розширення культурних зв'язків з Пилваською Повітовою Управою Естонської Республіки, Чечерським районним виконавчим комітетом Гомельської області Республіки Білорусь.	2018-2020	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради.			Бюджет Куликівської селищної ради	
3.4.2.	*Завдання У галузі розвитку туризму та рекреаційної діяльності*						
3.4.2.1.	Участь у проведенні обласних виставкових заходах та семінарах у галузі туризму	2018-2020	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради			Бюджет Куликівської селищної ради	
3.4.2.2..	Забезпечення туристичної складової при проведенні культурно-мистецьких заходів у громаді	2018-2020	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради		Додаткових коштів не потребує		
3.4.2.3.	Облаштування зон відпочинку на березі річки Десни в селах С-Дівиця,	2018-2020	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту	Відділ житлово-комунального господарства		Бюджет Куликівської селищної ради	

№	Заходи	Очікуваний рік (період) реалізації	Координуюча установа / управління (відділ)	Співвиконавці та партнери по впровадженню	Фінансування		Рівень опрацювання
					Загальна потреба (тис. грн.)	Джерела фінансування та очікуваний вклад	
	Кладьківка, Авдіївка та Ковчин		Куликівської селищної ради	містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою Куликівської селищної ради			
3.4.2.4.	Видання буклетної, стендової та інших видів друкованої та сувенірної продукції	2018-2020	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради			Бюджет Куликівської селищної ради	
3.4.2.5.	Проведення моніторингу наявної туристичної інфраструктури громади.	2018-2020	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради		Додаткових коштів не потребує		
3.5.	***Операційна ціль Охорона навколишнього природного середовища, раціональне використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки.***						
3.5.1.	*Завдання Поліпшення технічного стану та підвищення енергоефективності системи водовідведення смт Куликівка.*						
3.5.1.1.	Реконструкція очисних споруд в смт. Куликівка	2018-2020	Відділ житлово-комунального господарства містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою Куликівської селищної ради	КП «Куликівське ВУЖКГ	2867,4,0	Державний бюджет	
3.5.1.2.	Заміна аварійних каналізаційних мереж	2018-2020	Відділ житлово-комунального господарства містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою Куликівської селищної ради	КП «Куликівське ВУЖКГ		Бюджет Куликівської селищної ради	
3.5.2.	*Завдання Запровадження роздільної системи збору та вивозу твердих побутових відходів.*						

№	Заходи	Очікуваний рік (період) реалізації	Координуюча установа / управління (відділ)	Співвиконавці та партнери по впровадженню	Фінансування		Рівень опрацювання
					Загальна потреба (тис. грн.)	Джерела фінансування та очікуваний вклад	
3.5.2.1.	Проведення реконструкції полігону твердих побутових відходів в смт Куликівка	2018-2020	Відділ житлово-комунального господарства містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою Куликівської селищної ради	КП «Куликівське ВУЖКГ	900,0	Бюджет Куликівської селищної ради	
3.5.2.2.	Облаштування полігонів твердих побутових відходівКуликівської ОТГ	2018-2020	Відділ житлово-комунального господарства містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою Куликівської селищної ради	КП «Куликівське ВУЖКГ	900,0	Бюджет Куликівської селищної ради	
3.5.2.3.	Будівництво майданчиків для роздільного збору сміття.	2018-2020	Відділ житлово-комунального господарства містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою Куликівської селищної ради	КП «Куликівське ВУЖКГ		Бюджет Куликівської селищної ради	
3.5.2.4.	Придбання техніки для роздільного транспортування сміття.	2018-2020	Відділ житлово-комунального господарства містобудування та архітектури,транспорту та благоустрою Куликівської селищної ради	КП «Куликівське ВУЖКГ		Бюджет Куликівської селищної ради	
3.6.	***Операційна ціль Забезпечення правового благополуччя жителів ОТГ***						
3.6.1.	Створення районного інформаційного Центру на базі ЦБС.	2018-2020	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської	Юридичний відділ Куликівської селищної ради.		Бюджет Куликівської селищної ради	

№	Заходи	Очікуваний рік (період) реалізації	Координуюча установа / управління (відділ)	Співвиконавці та партнери по впровадженню	Фінансування		Рівень опрацювання
					Загальна потреба (тис. грн.)	Джерела фінансування та очікуваний вклад	
			селищної ради.				
3.6.2.	Забезпечення всіх сільських бібліотек-філій комп'ютерною технікою, відкриття громадських центрів доступу до Інтернет.	2018-2020	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради.	Загальний відділ Куликівської селищної ради.	300,0	Бюджет Куликівської селищної ради	
3.6.3.	Обладнання інформаційних зон, для розміщення новин у друкованому вигляді на стенді у селах громади	2018-2020	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради.	Загальний відділ Куликівської селищної ради.		Бюджет Куликівської селищної ради	
3.6.4.	Створити інформаційну електронну розсилку для жителів сіл громади;	2018-2020	Юридичний відділ Куликівської селищної ради.	Загальний відділ Куликівської селищної ради.	Додаткових коштів не потребує		
3.6.5.	Систематично проводити зустрічі з жителями населених пунктів громади	2018-2020	Юридичний відділ Куликівської селищної ради.	Загальний відділ Куликівської селищної ради.	Додаткових коштів не потребує		
3.6.6.	Проведення зустрічей із вчительськими колективами та учнями щодо підвищення рівня знань з питань адміністративно-територіальної та муніципальної реформи, основ нормативно-правового підґрунтя втілення реформи децентралізації та правова свідомість старшокласників, які у майбутньому стануть повноправними дієздатними громадянами.	2018-2020	Юридичний відділ Куликівської селищної ради.	Управління освіти, культури, туризму, сім'ї, молоді та спорту Куликівської селищної ради.	Додаткових коштів не потребує		
3.6.7.	Утримання муніципальної поліції, забезпечення роботи дільничного поліцейського в кожному селі за місцем проживання.	2018-2020	Виконком Куликівської селищної ради			Бюджет Куликівської селищної ради	

№	Заходи	Очікуваний рік (період) реалізації	Координуюча установа / управління (відділ)	Співвиконавці та партнери по впровадженню	Фінансування		Рівень опрацювання
					Загальна потреба (тис. грн.)	Джерела фінансування та очікуваний вклад	
3.6.8.	Створення мобільної групи швидкого реагування (підключення послуг автосигналізації тощо).	2018-2020	Виконком Куликівської селищної ради			Бюджет Куликівської селищної ради	
3.6.9.	Організація роботи громадського юриста для надання населенню консультацій, правових послуг. Забезпечення виїзного прийому громадян.	2018-2020	Юридичний відділ Куликівської селищної ради.	Загальний відділ Куликівської селищної ради.	Додаткових коштів не потребує	Бюджет Куликівської селищної ради	
3.6.10.	Підготовка та розповсюдження інформаційних матеріалів	2018-2020	Юридичний відділ Куликівської селищної ради.	Загальний відділ Куликівської селищної ради.		Бюджет Куликівської селищної ради	